

Kadernota 2017

Inhoudsopgave

Leeswijzer	3
1. Inleiding.....	4
2. Uitgangspunten.....	5
2.1 Financieel meerjarenperspectief.....	5
2.2 Loon- en prijscompensatie	5
2.3 Algemene uitkering	5
2.4 Structureel, eenmalig en reserves	5
2.5 Bouwgrondexploitatie	5
2.6 Autonome ontwikkeling, bestaand beleid en voorgestelde aanmeldingen	5
2.7 Btw, rente en vrijval tijdelijke budgetten.....	6
2.8 Afschrijvingstermijnen.....	6
2.9 Lastenontwikkeling.....	6
3. Paragraaf ontwikkelingen en risico's	7
3.1 Geactualiseerde stand van zaken risicomanagement.....	7
3.2 Vernieuwing BBV voorschriften algemeen.....	7
3.3 Vernieuwing BBV voorschriften paragraaf lokale heffingen.....	7
3.4 OZB-grenscorrectie.....	7
3.5 CAO onderhandelingen	7
3.6 Transitie en transformatie Sociaal Domein.....	7
3.7 Leningen p.m.	8
3.8 Participatiebudget	8
3.9 Omgevingswet.....	8
3.10 Fiscaliteiten (WKR, VPB, Horizontaal Toezicht, etc.)	9
3.11 Wetsinitiatief belastingherziening	9
3.12 Overheveling van (milieu) taken bij omgevingsvergunning.....	9
4. Financieel perspectief	10
4.1 Algemeen.....	10
4.2 Opbouw financieel perspectief	10
4.3 Ontwikkelingen meerjarenperspectief.....	11
4.3.1 Autonome mutaties	11
4.3.2 Mutaties bestaand beleid	12
4.3.3 Eenmalige mutaties 2017.....	13
4.4 Voorgestelde aanmeldingen	14
4.5 Algemene reserve.....	17
4.6 Liquiditeitenplanning.....	18
5. Raadsvoorstel.....	19
Bijlage 1 Gehonoreerde aanmeldingen	20
Bijlage 2 Niet gehonoreerde aanmeldingen	63
Bijlage 3 Reserves en voorzieningen	75
Bijlage 4 Kredieten	79

Leeswijzer

Jaarlijks leggen wij u een kadernota voor, met daarin het financiële meerjarenbeeld dat geldt als leidraad voor de komende begrotingsperiode.

De kadernota laat de volgende opbouw zien:

Allereerst worden na de inleiding de uitgangspunten, een aantal risico's en belangrijke ontwikkelingen beschreven. In hoofdstuk 4 wordt het financiële perspectief besproken. Hierbij komen autonome ontwikkelingen, ontwikkelingen bestaand beleid en voorgestelde aanmeldingen aan de orde. Daarnaast wordt in het financiële perspectief aandacht geschonken aan de reservepositie en de liquiditeitenplanning.

1. Inleiding

De Kadernota is zo'n stuk dat een lange (en strak geplande) aanloop kent. Op het moment dat de nota verschijnt is deze voor sommigen in het bestuurlijke/ambtelijke samenspel dat we in zijn totaliteit gemeente noemen, alweer bijna geschiedenis. Sommige voorstellen in de nota passeerden inhoudelijk al eerder de revue, andere ideeën niet. Tegelijk gaat het om een belangrijk keuzemoment voor de gemeenteraad in de aanloop naar de formele vaststelling van de begroting voor volgend jaar en de jaren erna. Een moment dus om plannen en ambities op de rails naar daadwerkelijke realisatie te zetten.....als er althans voldoende middelen zijn. Ook dit jaar zijn er (ook na selectie) meer noodzakelijke uitgaven, plannen en wensen dan euro's.

We hebben ook in deze Kadernota een robuust financieel perspectief als uitgangspunt genomen. We hebben daarbij tevens ruimte gelaten voor de volgende gemeenteraad en het volgende college om nieuw beleid niet alleen te kunnen formuleren, maar dat ook te kunnen betalen. In de voorbereiding van de nu voorliggende Nota hebben we gestreefd naar een zeker evenwicht. Evenwicht in ruimte voor de toekomst en verwezenlijking van plannen door deze gemeenteraad resp. dit college. Evenwicht in investeringen in het gehele gebied van de gemeente. Evenwicht ook in uitgaven op de diverse beleidsterreinen. En evenwicht met het oog op uitvoeringscapaciteit.

We hebben scherp geraamd. Zo zijn subsidies die redelijkerwijs verwacht zouden mogen worden meegerekend. Als die bijdragen er niet komen, betekent dit dat de betreffende uitgaven heroverwogen moeten worden. Waar we investeren in duurzaamheid, ramen we ook opbrengsten. Vanzelfsprekend zijn de effecten van de jaarrekening meegenomen. De resultante van dit alles is wel dat meer uitgeven op het ene onderwerp, tegelijk minder uitgeven op het andere terrein betekent. Het enige alternatief is een verdere belastingverhoging. Wij stellen voor de verhoging van de OZB, afgezien van de prijscompensatie van 1,76%, te beperken tot 1% voor 2018.

Tot slot van deze korte inleiding wijzen we erop dat het boekwerkje dat voor u ligt wat dikker is dan u gewend bent. Zoals gewoonlijk treft u naast onze mix van voorstellen, een reeks plannen aan die evenzeer de moeite waard zijn, maar die wij in de hiervoor omschreven afweging niet hebben kunnen honoreren binnen de financiële kaders die ons gesteld zijn en die we ons stelden. Tevens hebben we, in het licht van de nieuwe boekhoud- en verantwoordingsregels (BBV) een relatie gelegd met de programmadoelstellingen bij de voorstellen.

Wij zien uit naar een interessante gedachtewisseling met uw raad over de Kadernota.

Burgemeester en wethouders

2. Uitgangspunten

In dit hoofdstuk worden de uitgangspunten weergegeven die gehanteerd zijn voor het opstellen van deze kadernota.

2.1 Financieel meerjarenperspectief

Uitgangspunt voor deze kadernota is het in de programmabegroting 2017-2020 De Fryske Marren gepresenteerde financiële meerjarenperspectief. Vervolgens is dit meerjarenperspectief geactualiseerd. Financiële effecten uit reeds eerder toegekende voorstellen/besluiten zijn verwerkt in dit meerjarenperspectief.

2.2 Loon- en prijscompensatie

In de berekening van de Algemene Uitkering gaan wij uit van lopende prijzen, dit houdt in dat de loon- en prijscompensatie aan de inkomstenkant verwerkt is. Aan de uitgavenkant is er een reservering opgenomen voor de loon- en prijscompensatie. Aangezien de algemene uitkering slechts een deel van de gemeentelijke uitgaven compenseert, ontstaat er een tekort in de financiële begroting.

Om die reden wordt van de voorgestelde OZB-verhoging 1,76% gereserveerd voor het budget van loon- en prijscompensatie.

2.3 Algemene uitkering

In het meerjarenperspectief is de decembecirculaire 2016 verwerkt. Wij verwachten de meicirculaire van het Rijk pas eind mei of zelfs in juni. Over de effecten van deze circulaire informeren wij u in een afzonderlijk raadsmemo. Vervolgens verwerken we de financiële gevolgen hiervan in de programmabegroting.

2.4 Structureel, eenmalig en reserves

Structurele gelden kenmerken zich in de presentatie doordat zij vanaf het startjaar in elke jaarschijf zijn opgenomen. Lasten of baten die zich beperken tot één- of een beperkt aantal jaren nemen we alleen mee in de desbetreffende jaarschijven. Eenmalige budgetten brengen we ten laste van de Vrije Algemene Reserve om vervolgens, conform Nota Reserves en Voorzieningen, deze mutaties op te nemen in de Reserve Onderhanden Werk (OHW).

In de financiële verordening en de Nota Reserves en Voorzieningen zijn de uitgangspunten vastgelegd voor het vormen en besteden van (bestemmings)reserves en voorzieningen.

2.5 Bouwgrondexploitatie

Er zijn in het overzicht van de Vrije Algemene Reserve geen resultaten uit de bouwgrondexploitatie meegenomen. De accountant is van oordeel dat we onontkoombare winsten direct op moeten nemen in onze exploitatie.

2.6 Autonome ontwikkeling, bestaand beleid en voorgestelde aanmeldingen

Het perspectief is gesplitst in autonome ontwikkelingen, bestaand beleid en voorgestelde aanmeldingen. Hieronder worden de definities weergegeven.

Autonome ontwikkelingen en bestaand beleid

Verhogingen en verlagingen in baten en lasten binnen het bestaand beleid, veroorzaakt door onvoorzienbare en onvermijdbare externe factoren en waarvan uitstel extra kosten met zich zal meebrengen, of op andere wijze zal leiden tot onoverkomelijk problemen, zijn meegenomen. Dat geldt ook voor activiteiten op beleid dat al in gang is gezet vanuit eerdere kadernota's/ programmabegrotingen of waarover specifieke raadsbesluiten zijn genomen.

Voorgestelde aanmeldingen

Dat zijn nieuwe zaken of intensivering van bestaand beleid waartoe nog niet eerder een besluit is genomen.

2.7 Btw, rente en vrijval tijdelijke budgetten

In de financiële perspectieven laten we de btw voor zover verrekenbaar met de belastingdienst, buiten beschouwing.

Rentepercentage nieuwe investeringen

Voor nieuwe investeringen, waarmee in de liquiditeitenplanning nog geen rekening is gehouden, is het aantrekken van nieuw geld nodig. De marktrente bedraagt op dit moment 1,24% (10 jaar Fixe BNG). Dit percentage is extreem laag. Het is dus gerechtvaardigd hier een risico-opslag bij te tellen. In deze kadernota houden we daarom rekening met een rentepercentage van 2% voor nieuwe investeringen.

Rentepercentage grondexploitatie

Op grond van de nieuwe BBV-voorschriften is het niet meer toegestaan om ons rentepercentage dat gebaseerd is op het gemiddelde van onze langlopende leningen toe te rekenen aan gronden in exploitatie. Hiervoor maken we gebruik van een rekenmethode die door de BBV is voorgeschreven. In deze berekening komt het rentepercentage wat wij nog door mogen rekenen aan gronden in exploitatie uit op 2,37%.

2.8 Afschrijvingstermijnen

In het jaar van de investering starten we met het afschrijven van investeringen met een economisch nut en een maatschappelijk nut (in het aanvangsjaar nemen we 50% i.p.v. de volledige kapitaallasten mee).

In de gewijzigde BBV voorschriften is opgenomen dat we investeringen met economisch nut en maatschappelijk nut afschrijven.

2.9 Lastenontwikkeling

Algemene dekkingsmiddelen

De onroerende zaakbelastingen (ozb), forensenbelasting en toeristenbelasting zijn algemene dekkingsmiddelen.

In 2018 is een verhoging van de OZB opgenomen van 2,76%. De verhogingen na 2018 blijven beperkt tot de inflatie en de loonontwikkeling van 1,76% per jaar. In het laatste kwartaal van 2017 ontvangt u de voorstellen voor de tarieven 2018.

Specifieke dekkingsmiddelen

Het rioolrecht en de afvalstoffenheffing zijn specifieke dekkingsmiddelen. Uitgangspunt is dat we hiervoor kostendekkende tarieven hanteren. Dit betekent dat we als beleidsuitgangspunt hanteren dat er geen kosten van de riolering en de afvalinzameling ten laste van de algemene middelen komen. Onze voorstellen voor 2018 zijn op dit beleidsuitgangspunt gebaseerd.

3. Paragraaf ontwikkelingen en risico's

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste ontwikkelingen en risico's voor onze gemeente weergegeven.

3.1 Geactualiseerde stand van zaken risicomanagement

Alle risico's staan weergegeven in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in de jaarrekening 2016. Ook de zes nieuwe onderzoeksonderwerpen genoemd in de kadernota 2016 zijn toegevoegd aan de inventarisatie. In het najaar 2017 actualiseren we het risicoprofiel van De Fryske Marren en informeren we de raad bij de jaarrekening 2017 over de uitkomsten. We voegen in 2017 geen nieuwe onderwerpen toe aan het risicoprofiel. Het aantal onderwerpen in het huidige risicoprofiel en het mogelijk oppakken van onderwerpen die nu nog prematuur zijn (bijvoorbeeld omgevingswet) is hiervoor de verklaring.

3.2 Vernieuwing BBV voorschriften algemeen

Het afronden van het project vernieuwingen BBV (Besluit Begroten en Verantwoorden) heeft in 2017 hoge prioriteit. In een laatste bijeenkomst met de klankbordgroep (vertegenwoordiging vanuit raad en ambtelijke organisatie) is het thema accountantscontrole en rechtmatigheid en de programma-indeling besproken. Voor het opnemen van alle besproken BBV wijzigingen koersen we op de begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021. In het vierde kwartaal van dit jaar actualiseren we de financiële verordening met de BBV vernieuwingen voorschriften.

3.3 Vernieuwing BBV voorschriften paragraaf lokale heffingen

De nieuwe BBV is bij het taakveld belastingen met name gericht op transparantie bij het vaststellen van de tarieven heffingen en rechten. Het uitgangspunt van transparantie komt mede voort door een trend waarbij de rechterlijke macht burgers beschermen tegen heffende overheden. In het ergste geval verklaart de rechter een belastingverordening onverbindend. Daarom is voor de raming van de inkomsten een aansluiting bij de raming van de kosten van groot belang. Een jaarlijkse procentuele verhoging van de inkomsten is niet meer aan de orde, tenzij de tarieven niet kostendekkend zijn.

De directe kosten en de toe te rekenen overheadskosten worden per verordening of deelgebied binnen een verordening vertaald naar nieuwe kostenramingen. De raming van de baten volgt de raming van de kosten.

3.4 OZB-grenscorrectie

Het meningsverschil met de gemeente Heerenveen over de (OZB-) gevolgen van de overgang van met name een bedrijfsterrein is nog niet opgelost. Als de procedure in ons nadeel uitpakt, moeten we de financiële gevolgen alsnog verwerken in de exploitatie. Vanaf 2014 is hiervoor jaarlijks € 185.000 in de jaarrekeningen opgenomen.

3.5 CAO onderhandelingen

In deze kadernota voor loonstijgingen en het werkgeversdeel pensioenlasten rekening gehouden met de huidige CAO afspraken. De nieuwe CAO afspraken (onderhandelingen starten in mei) nemen we volgend jaar mee bij de jaarlijkse actualisatie van loon- en prijscompensatie (zie 4.3.1 ad h/i).

3.6 Transitie en transformatie Sociaal domein

Per 1 januari 2015 zijn de gemeenten verantwoordelijk voor extra taken op het terrein van werk, zorg en jeugd. De keuze voor de overheveling van deze taken vanuit het Rijk naar gemeenten, ging met het besef dat het systeem niet meer voldeed. Het bleek onvoldoende effectief en de financiële middelen waren ontoereikend. De gemeentelijke transformatie opdracht maakt deel uit van de bredere transformatie van het zorgstelsel ingezet door het rijk. Omdat de gemeente dichtbij de burgers staat is ondersteuning op maat en in samenhang mogelijk.

In de raadsvergadering van 23 september 2014 zijn de volgende uitgangspunten voor de verzilvering in het sociaal domein afgesproken.

1. De verzilveringsstrategie als uitgangspunt voor de transitie en transformatie te nemen.
2. Het bijeenbrengen van de huidige budgetten en de nieuwe middelen door het instellen van een programma 5. Sociaal domein en de naam van Programma 4 wijzigen in Leefbaarheid en onderwijs;
3. De indeling van dit nieuwe programma baseren op de verzilvering en budgetten ontschotten, resp. periodiek te monitoren;
4. Het instellen van een bestemmingsreserve Sociaal Deelfonds, tot en met 2017, met het uitgangspunt dat de reserve alleen wordt gevuld met eventuele overschotten op dit terrein.

De verzilvering maakt de transformatie in financiële zin zichtbaar door in de begroting te laten zien hoe de zorguitgaven verschuiven van zwaar naar licht. De verzilvering is de vertaling van de inhoudelijke transformatie van de domeinen WMO, Jeugdhulp, Participatie (incl. schuldhulpverlening en minimabeleid) in de financiële gevolgen. De inhoudelijke transformatie staat voor begrippen als:

- zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig;
- opvang en ondersteuning en zorg zoveel mogelijk in de eigen omgeving;
- afbouwen van intramurale zorg én het opbouwen van een ambulant aanbod voor dezelfde populatie.

We krijgen steeds een beter beeld over het tempo waarmee met name de transformatie vorm krijgt. We zien dat dit een ingewikkeld samenspel is wat de inwoner verwacht, wat wij als gemeente kunnen bieden en de wijze waarop aanbieders hier met nieuw aanbod in kunnen spelen. Het is een proces dat langer tijd zal kosten. We verwachten dat dit proces minimaal 4 tot 5 jaar in beslag zal nemen.

Per 2018 hebben we te maken met wijzigingen in het kader van de BBV, het opnemen van verplichte indicatoren in de begroting, de overschakeling naar een begroting meer op inhoud. Met de begroting 2018 willen we de uitgangspunten van deze transformatie actualiseren, door:

- ons beleid en de beleidsinhoud integraal onderdeel uit te laten maken van de begroting (dit betekent dat we het sociaal domein niet meer als een apart onderdeel van de financiën beschouwen);
- vast te houden aan de transformatie doelstelling en de beleidsmatige verzilvering, maar laten de strikte financiële koppeling van het deelfonds sociaal domein los;
- de reserve sociaal domein opheffen (niet meer oormerken middelen uit circulaire) en tekorten/overschotten uit de algemene middelen.

3.7 Leningen p.m.

De kadernota aanvragen bevatten ook voorstellen over het verstrekken van leningen (zie aanvragen met nummers 10, 11, 12 en 18). Volgens de financiële verordening is het verstrekken van leningen en garanties een collegebevoegdheid (artikel 7 informatieplicht). Hierin is het vooraf informeren van de raad en gelegenheid stellen wensen en bedenkingen te uiten opgenomen. In deze kadernota zijn de betreffende aanvragen als p.m. opgenomen. Dit nemen we mee in het actualiseren van onze liquiditeitsbehoefte.

3.8 Participatiebudget

In deze kadernota stellen we voor de rijksmiddelen participatiebudget als taakstellend te beschouwen voor de uitvoering van de participatiewet (zie aanvraag nummer 20). Op basis van dit uitgangspunt betekent het voorgaande een geleidelijke afbouw van de reservering in de begroting voor een deel van het eigen risico (eigen risico 8,75% van rijksuitkering).

3.9 Omgevingswet

Voor de fysieke leefomgeving staat een grote, ingrijpende en complexe transitie op stapel: de invoering van de nieuwe Omgevingswet. Om tijdig klaar te zijn is krediet beschikbaar gesteld. Voor de “meerjaren klus” is een projectopdracht vastgesteld. Inmiddels werken we aan de projectorganisatie. De instrumenten “Omgevingsvisie”, “Omgevingsplan”, “Vergunningverlening, toezicht en handhaving” en een digitaal stelsel Omgevingswet (DSO) moeten we invullen met digitale dienstverlening. Komende jaren zal dit project veel tijd en energie kosten, maar het biedt gelijktijdig veel kansen en uitdagingen om het beter en eenvoudiger te maken voor onze burgers en bedrijven bij de realisatie van plannen en ideeën.

3.10 Fiscaliteiten (WKR, VPB, Horizontaal Toezicht, etc.)

In mei 2015 heeft De Fryske Marren een convenant horizontaal toezicht ondertekend met de Belastingdienst. De rode draad in dit convenant is “zorgdragen voor een systeem van interne beheersing, interne controle en externe controle met als doel het opstellen en indienen van aanvaardbare aangiften”. Het is daarom belangrijk dat er in een veranderde omgeving fiscaal bewustzijn is en blijft binnen onze organisatie.

3.11 Wetsinitiatief belastingherziening

In 2015 zijn verschillende studies gepubliceerd over de inrichting en vormgeving van het gemeentelijk belastinggebied. In deze studies wordt, vanuit verschillende invalshoeken, gepleit voor een verschuiving van € 4 miljard aan rijksbelastingen (loon- en inkomstenbelasting) naar gemeentelijke belastingen. In een brief van de minister Plasterk van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de staatssecretaris van Financiën van 4 juni 2016 aan de voorzitter van de Tweede Kamer is een plan voorgelegd hoe een verschuiving van rijksbelastingen naar gemeentelijke belastingen kan plaatsvinden. De volgende aspecten uit het plan kunnen van invloed zijn op het lopende meerjarenperspectief.

- Er is een uitbreiding van het gemeentelijk belastinggebied te verwachten nu gemeentes meer zelfstandige taken hebben terwijl de bevoegdheid om eigen inkomsten te genereren gelijk is gebleven. Daarnaast speelt mee dat het gemeentelijk belastinggebied internationaal gezien klein is. Genoemd wordt het idee om het belastinggebied te verruimen door een ingezetenenheffing en de OZB gebruikers woningen te (her)introduceren.
- Het saneren van bepaalde ‘kleinere’ belastingen. De forensenbelasting is één van de kleinere belastingen die wordt genoemd om te saneren. Onze gemeente heft een forensenbelasting die jaarlijks 1,4 miljoen euro oplevert. Argument om deze belastingen te saneren is dat afwenteling van bepaalde lasten op niet-ingezetenen (niet kiesgerechtigden) van de gemeente vanuit democratisch oogpunt ongewenst is.
- Het advies van de Commissie Financiële ruimte voor gemeenten van Alexander Rinnooy Kan om de toeristen- en forensenbelasting tot een verblijfsbelasting samen te voegen is door de minister en de staatssecretaris niet in hun brief aan de Tweede Kamer als zodanig overgenomen.

De VNG heeft in een brief van 22 december 2016 aan het college en de gemeenteraad aangekondigd de komende tijd tot de kabinetsformatie en daarna met het nieuwe kabinet in gesprek te gaan over dit onderwerp. Daarin wordt ook aangegeven dat indien het Kabinet besluit tot afschaffing van een aantal kleinere belastingen het uitgangspunt van budgettaire neutraliteit voor de gemeente en haar inwoners geldt.

3.12 Overheveling van (milieu) taken bij omgevingsvergunning

Er zijn enkele ontwikkelingen die nu en de komende periode van invloed zijn op het taakveld vergunningen, toezicht en handhaving (VTH) en het Bouw- en Woningtoezicht (BWT) in het bijzonder. Uit een verkennend onderzoek¹ van Senze en Ecorys blijkt dat door het nieuwe stelsel van private kwaliteitsborging in de bouw de (resterende) taken van de overheid veel meer gericht zijn op het algemeen belang (ruimtelijke ordening en welstand) en minder op een individualiseerbaar belang van de aanvrager. De Wet VTH verplicht gemeentes en provincies een belangrijk deel van de milieutaken onder te brengen bij een omgevingsdienst: een uitvoeringsdienst waarin ambtenaren van gemeenten en provincies samenwerken en hun deskundigheid bundelen. De overheid behoudt ‘algemeen belang taken’ op het gebied van ruimtelijke ordening en welstand. Daarmee verdwijnt een deel van de grondslag voor het huidige legesstelsel, dat gestoeld is op individueel belang. De grondslag van het legesstelsel zal hierdoor veranderen.

¹ Onderzoek alternatieven voor financiering omgevingsvergunningen en toezicht, activiteit bouwen

4. Financieel perspectief

4.1 Algemeen

In de programmabegroting 2017-2020 (pagina 9) is het volgende overzicht opgenomen met informatie over het financieel perspectief tot en met 2020:

x € 1.000	2017	2018	2019	2020	2021
Saldi programmabegroting 2017-2020	311	563	507	633	633

Deze saldi gepresenteerd in de programmabegroting 2017-2020 hanteren wij als vertrekpunt voor de Kadernota 2017. Door het actualiseren van deze reeks komen we tot een nieuw financieel perspectief. Te denken valt aan reeds genomen besluiten met financieel effect, kapitaallasten, loon- en prijscompensatie en dergelijke. In de volgende paragrafen gaan we hier verder op in, evenals op ontwikkelingen bestaand beleid en gehonoreerde kadernota-aanmeldingen. Een en ander heeft geresulteerd in de volgende eindreeks voor de Kadernota 2017:

x € 1.000	2017	2018	2019	2020	2021
Saldi kadernota 2017	122	100	110	225	175

4.2 Opbouw financieel perspectief

Op hoofdlijnen zien de saldi van deze kadernota er als volgt uit:

x € 1.000	2017	2018	2019	2020	2021
Saldo begroting 2017	311	563	507	633	633
Autonome mutaties	1.051	1.799	1.988	1.756	1.874
Mutaties bestaand beleid	207	175	145	189	-36
Eenmalige mutaties	290	70	-	-	-
Onttrekkingen en stortingen AR n.a.v. eenmalige mutaties	-290	-70	-	-	-
<i>Saldi meerjarenperspectief excl. Aanmeldingen</i>	1.569	2.537	2.640	2.578	2.471
Voorgestelde aanmeldingen t.l.v. exploitatie	-1.133	-2.533	-2.254	-1.826	-1.769
Voorgestelde aanmeldingen ten laste van AR	-706	-488	-120	-45	-
Voorgestelde aanmeldingen dekking AR	706	488	120	45	-
Rentelasten aanmeldingen t.l.v. AR	-14	-24	-26	-27	-27
<i>Saldi meerjarenperspectief incl. Aanmeldingen</i>	422	-20	360	725	675
Terugstorten en onttrekken algemene reserve	-300	120			
Ruimte nieuw beleid nieuwe raadsperiode			-250	-500	-500
Saldi Kadernota 2017	122	100	110	225	175

Voor het budgettaire kader hanteren we de uitgangspunten genoemd in de financiële verordening als leidraad. Het voorstel is een ondergrens structurele begrotingsruimte in exploitatie van € 0,6 miljoen (0,5% van begrotingstotaal 2017) en een vrije algemene reserve van tenminste € 2 miljoen aan te houden. Het financieel perspectief is dan nog voldoende robuust. Met deze getallen vallen we binnen de veilige BBV marges weergegeven in de begroting 2017 (paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing →financiële kengetallen).

De structurele begrotingsruimte in jaarschijf 2021, inclusief ruimte nieuw beleid nieuwe raadsperiode, bedraagt € 675.000.

Het financieel perspectief wordt als volgt opgebouwd en verder toegelicht:

1. Autonome mutaties (zie paragraaf 4.3.1)
2. Mutaties bestaand beleid (zie paragraaf 4.3.2)
3. Eenmalige mutaties in 2017 (zie paragraaf 4.3.3)
4. Voorgestelde aanmeldingen (zie paragraaf 4.4)

4.3 Ontwikkelingen meerjarenperspectief

In deze paragraaf worden de ontwikkelingen met betrekking tot het meerjarenperspectief weergegeven.

4.3.1 Autonome mutaties

In het meerjarenperspectief zijn de volgende autonome ontwikkelingen opgenomen:

x € 1.000	2017	2018	2019	2020	2021
a. Algemene uitkering	1.497	2.222	2.738	2.747	3.319
b. Stoppen verzilveringsstrategie m.i.v. 1-1-2018 (zie 3.6)			-257	-439	-328
c. Belastingen		100	100	100	283
d. Vrijval kapitaallasten					90
e. Kostendekkende tarieven	-200	-200	-200	-200	-200
f. Loon- en prijscompensatie	24	806	806	806	806
g. Dekking stelpost loon- en prijscompensatie	-24	-806	-806	-806	-806
h. Dotatie stelpost loon- en prijscompensatie	-246	-323	-393	-452	-1.290
Saldi Autonome mutaties	1.051	1.799	1.988	1.756	1.874

Ad a. Algemene Uitkering

Het Rijk informeert jaarlijks gemeenten in drie circulaire (meicirculaire, septembercirculaire en decembercirculaire) over de ontwikkelingen in het gemeentefonds. In de programmabegroting 2017-2021 was de meicirculaire 2016 verwerkt. De gemeenteraad is in december geïnformeerd over de effecten van de septembercirculaire 2016 voor onze gemeente. Het Rijk heeft in de decembercirculaire 2016 vanaf 2017 structureel € 85 miljoen aan gemeenten beschikbaar gesteld voor de bestrijding van de gevolgen van armoede onder kinderen. Op 11 november 2016 zijn hierover tussen het Rijk en de VNG bestuurlijke afspraken gemaakt. Dit betekent voor onze gemeente een toename van de algemene uitkering met structureel afgerond € 221.000. Verder is in de berekening van de algemene uitkering rekening gehouden met actuele gegevens van onze gemeente over aantallen inwoners, woonruimten, bijstandsontvangers en overige maatstaven.

Ad b. Stoppen verzilveringsstrategie m.i.v. 1-1-2018 (zie 3.6)

Wij hanteerden het uitgangspunt de financiële middelen die we ontvangen van het Rijk voor het Sociaal Domein en WMO te reserveren voor deze specifieke taken. Vanaf 1 januari 2018 en in de eerst volgende circulaire laten we deze koppeling los en nemen we deze integraal mee in het financieel perspectief (zie ook paragraaf 3.6 *transitie en transformatie Sociaal Domein*).

Ad c. Belastingen

In 2018 is een verhoging van de OZB opgenomen van 2,76%. De verhoging van de OZB in de volgende jaren blijft beperkt tot de inflatie en de loonontwikkeling van 1,76% per jaar. Dit is in lijn met de kadernota 2016. In het laatste kwartaal van 2017 zullen we u onze voorstellen voor de tarieven 2017 doen toekomen.

Ad d. Vrijval kapitaallasten

Elk jaar wordt de vrijval aan kapitaallasten (afschrijving en rente) berekend en toegevoegd aan het meerjarenperspectief.

Ad e. Kostendekkende tarieven

Vanaf 2018 baseren we de kostentoerekening aan de heffingen en leges op de vernieuwingen BBV (zie paragraaf 3.3). De raad heeft op 1 maart besloten de kostenplaatsenmethode hiervoor te hanteren. Uit een berekening is gebleken dat we een hoger bedrag aan manuren toerekenen aan de afvalstoffenheffing dan op basis van de nieuwe uitgangspunten. Naar huidig inzicht betekent het corrigeren van het voorgaande een structurele last van € 200.000. In de paragraaf lokale heffingen van de begroting 2018 komen we hierop terug.

Ad f./g./h. Loon- en prijscompensatie

In onze begroting hebben wij een stelpost opgenomen voor loon- en prijscompensatie (zie ook hoofdstuk 2 Uitgangspunten). Jaarlijks worden de budgetten waarop concrete prijsstijgingen van toepassing zijn (op basis van contracten e.d.) in kaart gebracht en verhoogd ten laste van deze stelpost.

De gemeenteraad is in december geïnformeerd over de effecten van de septembercirculaire 2016 met hierin verwerkt de bijstelling van de stelpost loon- en prijscompensatie.

4.3.2 Mutaties bestaand beleid

Mutaties financieel perspectief begroting 2017 structureel

Financiële mutaties in de reeds gehonoreerde aanmeldingen bij de kadernota 2016 zijn nu verwerkt. We rapporteren in de voorliggende kadernota over een meerjarenperspectief vanaf 2017 t/m 2021 (jaar 2021 extra t.o.v. vorig jaar). De reeds gehonoreerde aanmeldingen betreffen creëren garantiebanen (€ 90.000 nadeel in 2021), rehabilitatie wegen en oeverconstructies vaarwegen (per saldo € 15.000 voordeel in 2017 en 2018, € 35.000 voordeel in 2019, € 79.000 voordeel in 2020 en € 56.000 nadeel vanaf 2021). Vanuit een tractieplan wordt de vervanging van de diverse materieelstukken aangemeld. De uit het tractieplan voortvloeiende lasten worden gedekt binnen het decentrale materieelbudget.

De raad heeft op 20 december 2016 een besluit genomen over de investering van milieuterreinen in Lemmer en Balk (kapitaallasten € 18.000 structureel lager dan verwerkt in kadernota 2016). Dit nemen we mee in de heffingen en heeft geen invloed op de exploitatie.

Effecten jaarrekening 2016

Het structurele voordeel uit de jaarrekening 2016 (€ 110.000) is opgebouwd uit een nadelige mutatie van € 28.000 en voordelige mutaties van € 138.000. De nadelige mutatie heeft betrekking op teruglopende inkomsten verhuur De Hege Fonnen in Lemmer (€ 28.000). De budgetten vrijwilligers en mantelzorg (€ 50.000), adviespool t.b.v. sociale wijkteams ondersteuning (€ 60.000) en reguliere ramingen (€ 28.000 vanaf 2018) verklaren de voordelen van € 138.000.

De eenmalige meevallers in 2017 (€ 82.000) en in 2018 (€ 50.000) betreffen grotendeels leges burgerzaken.

Vorenstaande leidt tot het volgende overzicht:

x € 1.000	2017	2018	2019	2020	2021
Mutaties financieel perspectief begroting 2017 structureel	15	15	35	79	-146
Effecten jaarrekening 2016 structureel	192	160	110	110	110
Saldi Mutaties bestaand beleid	207	175	145	189	-36

4.3.3 Eenmalige mutaties 2017

Fasering formatie bezuinigingen

De deels fictieve bezuinigingen op personeel worden gerealiseerd, maar langs natuurlijk verloop niet geheel binnen de planperiode. In de kadernota 2016 is voor de laatste fictieve fte's eenmalige dekking voor de korte termijn opgenomen (€ 398.000 in 2017 en € 266.000 in 2018). Op basis van huidige inzichten verlagen wij deze bedragen met € 70.000 voor zowel in 2017 en 2018. Deze bedragen voegen wij weer toe aan de algemene reserve.

Vrijval voorziening vastgoed

In de afgelopen jaren hebben wij diverse panden verkocht, gesloopt of overgedragen. De hierdoor vrijgevallen lasten vanuit de begroting zijn afgeboekt op de nog openstaande bezuinigingstaakstelling. Voor deze panden was in de meerjarenplanning echter grootschalig onderhoud gepland, wat nu niet uitgevoerd is. De waarde van de niet uitgevoerde werkzaamheden is € 220.000. Deze ontwikkeling heeft tot gevolg dat er een eenmalig vrijval van dit bedrag uit de voorziening vastgoed kan plaatsvinden.

Vorenstaande leidt tot het volgende overzicht:

x € 1.000	2017	2018	2019	2020	2021
Mutaties financieel perspectief begroting 2017 incidenteel	290	70			
Saldi Eenmalige mutaties	290	70	-	-	-

4.4 Voorgestelde aanmeldingen

Hier wordt met betrekking tot de voorgestelde aanmeldingen voor beleid inzicht gegeven in de effecten voor de algemene reserve en de exploitatie (zie voor de algemene reserve ook paragraaf 4.5).

De toelichtingen op deze voorgestelde aanmeldingen/activiteiten zijn terug te vinden in bijlage 1.

Voor wat betreft de niet toegekende aanmeldingen, deze zijn in bijlage 2 terug te vinden.

Aanmeldingen ten laste van de exploitatie

Nr. x € 1.000		2017	2018	2019	2020	2021
Programma 1 Bestuur en Organisatie						
1.	Verhoging bijdrage aan GR Veiligheidsregio Fryslân		-53	-50	-97	-158
2.	Maandblad met gemeentelijke informatie		-35	-35	-35	-35
Programma 2 Ruimte						
3.	Formatie begraafplaatsadministratie		-61	-61	-61	-61
3.	Formatie begraafplaatsadministratie t.l.v. begraafrechten 65%		40	40	40	40
4.	Van der Walplein Sloten/fontein		-10	-10	-10	-10
5.	Areaal uitbreiding groen door herinrichtingen		-18	-18	-18	-18
6.	Areaal uitbreiding wegen		-14	-14	-14	-14
7.	Bermbeheer 2018-2026		-120	-120	-120	-120
8.	Kostprijsdekkende huren bibliotheken Joure en Balk	-23	-23	-23	-23	-23
Programma 3 Economie						
9.	Uitbreiding openingstijden bruggen	-60	-60	-60	-60	-60
10.	Bevorderen levendige centra	p.m.				
11.	Verbeteren digitale infrastructuur door glasvezel		p.m.			
12.	Vraagbundeling glasvezel	p.m.				
13.	Ondersteuning regiomarketing Zuidwest Fryslân		-75	-75	-75	-75
Programma 4 Leefbaarheid en Onderwijs						
14.	Voor- en voerschoolse educatie	-52	-112	-112	-50	-50
Programma 5 Sociaal Domein						
15.	Adviesraad Sociaal Domein	-11	-11	-11	-11	-11
16.	Financiële houdbaarheid Wmo	-800	-800	-600	-400	-400
17.	De kracht van een sterke sociale samenleving		-500	-400	-300	-300
18.	Aanvulling van het werkkapitaal Kredietbank Nederland	p.m.				
19.	Integraal kansenbeleid		-221	-221	-221	-221
20.	Capaciteit uitvoering heronderzoeken Scherp aan de Poort	-63	-125	-125	-125	-125
	Inverdienen op taakstellend rijksbudget			150	275	400
21.	Formatie Backoffice	-82	-164	-164	-164	-164
Algemene dekkingsmiddelen						
22.	Huisvesting organisatie		0	0	0	0
23.	Aanstelling Geo-coördinator			-67	-67	-67
24.	Aanstelling Functionaris Gegevensbescherming		-38	-38	-38	-38
25.	ARBO budget/advisering op veiligheid electriciteit	-10	-10	-10	-10	-10

Nr. x € 1.000		2017	2018	2019	2020	2021
<i>Kapitaallasten van investeringen:</i>						
Programma 2 Ruimte						
26.	Roazebosk en afwerking naastliggende omgeving van het project Knooppunt Joure	-5	-10	-10	-10	-10
27.	Gronddepots		-6	-12	-12	-12
27.	Gronddepots besparing minus exploitatielasten		6	12	12	12
28.	Loop-/fietsbrug Skipsleat-Wyldehoarne		-13	-26	-26	-26
29.	Straatweg Lemmer (Noordelijk deel)		-20	-41	-41	-41
30.	Bijdrage realisatie landmark Joure		-3	-6	-6	-6
31.	Driesprong Huisterheide/Langwarderdyk Sint Nicolaasga		-6	-12	-12	-12
32.	Fietspad Nijemirdum		-2	-4	-4	-4
33.	Better Bakhuizen: plein bij de kerk		-4	-9	-9	-9
34.	Entree Museum Joure		-5	-9	-9	-9
35.	Investering herinrichting museum Joure		-3	-6	-6	-6
36.	Kruising De Dolten - Frankrijkdreef in Oudehaske/Vegelinsoord	-3	-5	-5	-5	-5
37.	Vervanging bruggen		-4	-9	-9	-9
38.	Vervanging brugdek Riensluisbrug		-7	-15	-15	-15
39.	Vervanging openbare verlichting		-5	-16	-27	-38
39.	Vervanging openbare verlichting besparing		4	8	12	16
40.	Inrichting nieuwe gemeentewerf Zuid in Lemmer		-8	-14	-14	-14
41.	Vervanging geluidscherm Haskerveldweg te Joure			-5	-10	-10
42.	Minicontainers oud papier	-19	-39	-39	-39	-39
42.	Dekking exploitatie papier	19	39	39	39	39
43.	Ondergrondse afvalcontainers Vuurtorenweg Lemmer		-1	-2	-2	-2
43.	Ondergrondse afvalcontainers Vuurtorenweg Lemmer heffingen		1	2	2	2
44.	Vervanging meubilair SCC De Hege Fonnen		-3	-5	-5	-5
45.	Aanpassing materieel nieuw maaibeleid		-15	-29	-29	-29
45.	Aanpassing materieel nieuw maaibeleid dekking		15	29	29	29
46.	Aanpassing materieel door omvormingen groen		-12	-23	-23	-23
46.	Aanpassing materieel door omvormingen groen dekking		12	23	23	23
47.	Aanpassing materieel vanuit vGRP	-5	-9	-9	-9	-9
47.	Aanpassing materieel vanuit vGRP dekking	5	9	9	9	9
Programma 4 Leefbaarheid en Onderwijs						
48.	Huisvesting muziekkorpsen in de Stuit in Joure		-3	-6	-6	-6
49.	Oplossen knelpunt CVVO op sportpark De Rien		-18	-35	-35	-35
49.	Oplossen knelpunt CVVO op sportpark De Rien vergoeding		2	5	5	5
Algemene dekkingsmiddelen						
50.	Gezamenlijke aanleg glasvezel investering	-17	-33	-33	-33	-33
50.	Gezamenlijke aanleg glasvezel exploitatielasten		-25	-25	-25	-25
50.	Gezamenlijke aanleg glasvezel besparing		58	58	58	58
51.	Aankoop 200 bureaustoelen	-6	-10	-10	-10	-10
52.	Zonnepanelen gemeentewerf Zuid in Lemmer	-2	-3	-3	-3	-3
52.	Zonnepanelen gemeentewerf Zuid in Lemmer besparing	2	3	3	3	3
Aanmeldingen t.l.v. exploitatie		-1.133	-2.533	-2.254	-1.826	-1.769

Aanmeldingen ten laste van de Vrije Algemene Reserve

Aanmeldingen t.l.v. Vrije Algemene Reserve		2017	2018	2019	2020	2021
Nr. x € 1.000						
Programma 1 Bestuur en Organisatie						
53.	Verkiezingen gemeenteraad		-25			
Programma 2 Ruimte						
54.	Opstellen gemeentelijk Monumentenbeleid		-75			
54.	Vrijval reserve monumenten		271			
55.	Businesscase landmark Joure	-20				
56.	Landschapsontwikkelingsplan		-10			
57.	Fly-by terminal Prinses Margriet-kanaal	-25				
58.	Van der Walplein Sloten		-22			
59.	Aanvulling renovatie Teernstrabrug Balk	-70				
60.	Restauratie Westermartoren Joure	100				
61.	Afbouwregeling inzamelaars oud papier	-303				
62.	Harmonisatie wegenlegger		-68			
Programma 3 Economie						
63.	Ondersteuning evenementen (bezuinigingen)	-83				
64.	Versterking onderwijsbedrijfsleven		-50	-50		
Programma 4 Leefbaarheid en Onderwijs						
65.	Aanschaf materiaal zelfwerkzaamheid (sport)		-105			
66.	Subsidie voor aankoop gebouw De Wissel in St. Nic. subsidie		-87			
66.	Subsidie voor aankoop gebouw De Wissel in St. Nic. besparing		80			
66.	Subsidie voor aankoop gebouw De Wissel in St. Nic. boekwaarde		-32			
67.	Investing verbouwing Museum Sloten		-27			
68.	Beheer en onderhoud buitensportacc. (bezuinigingen)	-210				
Programma 5 Sociaal Domein						
69.	Formatie Backoffice (fraude)		-75	-25		
70.	Re-integratie Statushouders Werkjouw		-118			
71.	Inpassing sociale wijkteams	-50	-100			
Algemene dekkingsmiddelen						
72.	Verhogen ARBO-budget/maatregelen RI&E/ inbedding VCA normering	-45	-45	-45	-45	
Aanmeldingen t.l.v. Vrije Algemene Reserve		-706	-488	-120	-45	-

Voor de aanmeldingen ten laste van de Vrije Algemene Reserve moeten rentelasten worden opgenomen in de exploitatie. Hier wordt een rente van 2% voor nieuwe investeringen gehanteerd. Dit levert de volgende reeks voor op de exploitatie:

x € 1.000	2017	2018	2019	2020	2021
Rentelasten aanmeldingen t.l.v. Vrije Algemene Reserve	-14	-24	-26	-27	-27
Rentelasten aanmeldingen t.l.v. Vrije Algemene Reserve	-14	-24	-26	-27	-27

4.5 Algemene reserve

In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de Algemene Reserve van De Fryske Marren. De Algemene Reserve bestaat uit de Vrije Algemene Reserve en de Reserves Weerstandsvermogen.

Hieronder volgt allereerst een overzicht van de Vrije Algemene Reserve:

x € 1.000	2017	2018	2019	2020	2021
Vrije algemene reserve (stand per 1/1)	8.333	2.293	2.168	2.048	2.003
<i>Stortingen:</i>					
Rijksuitkering herindeling	1.640				
Quick Wins gebiedsagenda	412	413			
Dekking sluitend maken exploitatie	250				
Rekeningresultaat (jaarrekening 2016)	154				
Inzet reserve sociaal deelfonds (jaarrekening 2016)	597				
Eenmalige mutaties 2017 (zie 4.3.3.)	290	70			
Terugstorten naar algemene reserve jaarschijf 2017 (zie 4.2)	300				
<i>Totaal stortingen</i>	<i>3.643</i>	<i>483</i>	-	-	-
<i>Onttrekkingen:</i>					
Opleidingsbudget, aantrekken jong talent (jaarrekening 2016)	-200				
Garantiebanen (jaarrekening 2016)	-90				
Overboeking naar reserve kapitaallasten	-2.412				
Overboeking naar reserve onderhanden werk	-6.275				
Onttrekken algemene reserve jaarschijf 2018 (zie 4.2)		-120			
<i>Totaal onttrekkingen</i>	<i>-8.977</i>	<i>-120</i>	-	-	-
<i>Aanmeldingen ten laste van de Vrije AR: → naar OHW</i>	<i>-706</i>	<i>-488</i>	<i>-120</i>	<i>-45</i>	<i>-</i>
Stand per 31/12	2.293	2.168	2.048	2.003	2.003

Mutaties Vrije Algemene Reserve - Stortingen

Dit jaar ontvangen wij nog afgerond € 1,6 miljoen met betrekking tot de rijksuitkering herindeling. In het kader van de Quick Wins gebiedsagenda is een storting in de algemene reserve opgenomen van € 825.000, waarvan € 412.000 in 2017 en € 413.000 in 2018. Er is een drietal projecten gehonoreerd. Het betreft hier "Hart van Joure" (Sinnebuorren en De Merk), de MFA Lemstervaart, inclusief opwaardering van de wijk bereikbaarheid en leefbaarheid Balk. Deze drie projecten zijn, in nauw overleg met de provincie, voortvarend opgepakt, in uitvoering en zullen in overleg met de provincie worden afgerekend. Door een kwaliteitsimpuls en een koppeling van kansen wordt een deel van deze zg. Quick Wins later afgerond en afgerekend dan beoogd. Een onderbouwing van de storting en onttrekking in de algemene reserve n.a.v. eenmalige mutaties blijkt uit paragraaf 4.3.3. eenmalige mutaties 2017. Het terugstorten van € 0,3 miljoen in jaarschijf 2017 in de algemene reserve en onttrekken van € 0,1 miljoen in jaarschijf 2018 uit de algemene reserve in jaarschijf 2017 is opgenomen in paragraaf 4.2. opbouw financieel perspectief.

Mutaties Vrije Algemene Reserve – Onttrekkingen:

Naast de mutaties uit de kadernota 2016 is de resultaatsbestemming opleidingsbudget, aantrekken jong talent en garantiebanen opgenomen. Tot slot werken wij, n.a.v. de nota Reserves en Voorzieningen, met een bestemmingsreserve Onderhanden Werk (OHW). Claims/onttrekkingen aan de Algemene Reserve worden apart gezet in een bestemmingsreserve om zo duidelijk in beeld te hebben wat de vrije Algemene Reserve van De Fryske Marren.

Mutaties Vrije Algemene Reserve – Aanmeldingen:

Tot slot zijn in het overzicht van de Vrije Algemene Reserve de aanmeldingen verwerkt, zoals opgenomen in paragraaf 4.4 van deze kadernota. Dit is het totaalbedrag van de aanmeldingen, die ten laste van de Vrije Algemene Reserve komen.

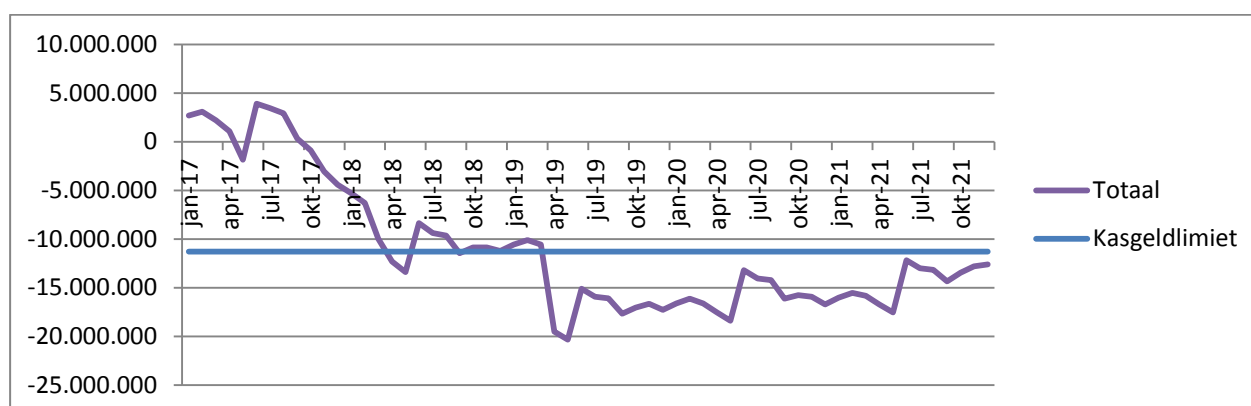
Wanneer we dan kijken naar de totale Algemene Reserve, dan geeft dit het volgende beeld:

x € 1.000	2017	2018	2019	2020	2021
Vrije algemene reserve	2.293	2.168	2.048	2.003	2.003
Weerstandsvermogen	17.000	17.000	17.000	17.000	17.000
Totaal overzicht algemene reserve	19.293	19.168	19.048	19.003	19.003

4.6 Liquiditeitenplanning

Bij zowel de kadernota als de begroting wordt een liquiditeitenplanning opgesteld. Hieronder treft u de meest recente verwachting aan. Met deze verwachting is rekening gehouden bij het bepalen van het benodigde rentebudget. In de grafiek zijn de nieuwe investeringen die in deze kadernota beschikbaar worden gesteld nog niet meegenomen. In de begroting 2018 zullen wij u een grafiek tonen waarin de nieuwe kredieten wel zijn opgenomen.

De blauwe lijn in de grafiek is de kasgeldlimiet. Zodra wij vier kwartalen op rij de kasgeldlimiet overschrijden zijn wij verplicht een langlopende geldlening af te sluiten. Uit onderstaande grafiek blijkt dat wij in 2018 éénmalig en vanaf half 2019 structureel de kasgeldlimiet overschrijden. Reden is dat wij in 2019 een fixe lening van € 8.000.000 aflossen. Uit onderstaande tabel blijkt dat we dan moeten herfinancieren.

5. Raadsvoorstel

Wij stellen u voor om op basis van deze kadernota in te stemmen met het gepresenteerde voorstel, dit gelet op de huidige kaders, en deze keuze als uitgangspunt te nemen voor het te voeren financieel beleid. En vervolgens op basis hiervan te besluiten:

1. De Kadernota 2017 vast te stellen;
2. De begroting 2017 te wijzigen conform de in deze kadernota opgenomen mutaties in de jaarschijf 2017;
3. Jaarschijf 2018 zoals opgenomen in deze kadernota als uitgangspunt te nemen voor de begroting 2018;
4. De in de jaarschijven 2019-2021 opgenomen zaken als uitgangspunt te nemen voor het te voeren beleid in de volgende planjaren;
5. De reserve monumenten te laten vrijvallen ten gunste van de algemene reserve.

Bijlage 1 Gehonoreerde aanmeldingen

Nr. x € 1.000		2017	2018	2019	2020	2021
Programma 1 Bestuur en Organisatie						
1.	Verhoging bijdrage aan GR Veiligheidsregio Fryslân		-53	-50	-97	-158
2.	Maandblad met gemeentelijke informatie		-35	-35	-35	-35
Programma 2 Ruimte						
3.	Formatie begraafplaatsadministratie		-61	-61	-61	-61
3.	Formatie begraafplaatsadministratie t.l.v. begraafrechten 65%		40	40	40	40
4.	Van der Walplein Sloten/fontein		-10	-10	-10	-10
5.	Areaal uitbreiding groen door herinrichtingen		-18	-18	-18	-18
6.	Areaal uitbreiding wegen		-14	-14	-14	-14
7.	Bermbeheer 2018-2026		-120	-120	-120	-120
8.	Kostprijsdekkende huren bibliotheken Joure en Balk	-23	-23	-23	-23	-23
Programma 3 Economie						
9.	Uitbreiding openingstijden bruggen	-60	-60	-60	-60	-60
10.	Bevorderen levendige centra	p.m.				
11.	Verbeteren digitale infrastructuur door glasvezel		p.m.			
12.	Vraagbundeling glasvezel	p.m.				
13.	Ondersteuning regiomarketing Zuidwest Fryslân		-75	-75	-75	-75
Programma 4 Leefbaarheid en Onderwijs						
14.	Voor- en vroegschoolse educatie	-52	-112	-112	-50	-50
Programma 5 Sociaal Domein						
15.	Adviesraad Sociaal Domein	-11	-11	-11	-11	-11
16.	Financiële houdbaarheid Wmo	-800	-800	-600	-400	-400
17.	De kracht van een sterke sociale samenleving		-500	-400	-300	-300
18.	Aanvulling van het werkkapitaal Kredietbank Nederland	p.m.				
19.	Integraal kansenbeleid		-221	-221	-221	-221
20.	Capaciteit uitvoering heronderzoeken Scherp aan de Poort	-63	-125	-125	-125	-125
	Inverdienen op taakstellend rijksbudget			150	275	400
21.	Formatie Backoffice	-82	-164	-164	-164	-164
Algemene dekkingsmiddelen						
22.	Huisvesting organisatie		0	0	0	0
23.	Aanstelling Geo-coördinator			-67	-67	-67
24.	Aanstelling Functionaris Gegevensbescherming		-38	-38	-38	-38
25.	ARBO budget/advisering op veiligheid electriciteit	-10	-10	-10	-10	-10

Nr. x € 1.000		2017	2018	2019	2020	2021
<i>Kapitaallasten van investeringen:</i>						
Programma 2 Ruimte						
26.	Roazebosk en afwerking naastliggende omgeving van het project Knooppunt Joure	-5	-10	-10	-10	-10
27.	Gronddepots		-6	-12	-12	-12
27.	Gronddepots besparing minus exploitatielasten		6	12	12	12
28.	Loop-/fietsbrug Skipsleat-Wyldehoarne		-13	-26	-26	-26
29.	Straatweg Lemmer (Noordelijk deel)		-20	-41	-41	-41
30.	Bijdrage realisatie landmark Joure		-3	-6	-6	-6
31.	Driesprong Huisterheide/Langwarderdyk Sint Nicolaasga		-6	-12	-12	-12
32.	Fietspad Nijemirdum		-2	-4	-4	-4
33.	Better Bakhuizen: plein bij de kerk		-4	-9	-9	-9
34.	Entree Museum Joure		-5	-9	-9	-9
35.	Investerings herinrichting museum Joure		-3	-6	-6	-6
36.	Kruising De Dolten - Frankrijkdreef in Oudehaske/Vegelinsoord	-3	-5	-5	-5	-5
37.	Vervanging bruggen		-4	-9	-9	-9
38.	Vervanging brugdek Riensluisbrug		-7	-15	-15	-15
39.	Vervanging openbare verlichting		-5	-16	-27	-38
39.	Vervanging openbare verlichting besparing		4	8	12	16
40.	Inrichting nieuwe gemeentewerf Zuid in Lemmer		-8	-14	-14	-14
41.	Vervanging geluidscherm Haskerveldweg te Joure			-5	-10	-10
42.	Minicontainers oud papier	-19	-39	-39	-39	-39
42.	Dekking exploitatie papier	19	39	39	39	39
43.	Ondergrondse afvalcontainers Vuurtorenweg Lemmer		-1	-2	-2	-2
43.	Ondergrondse afvalcontainers Vuurtorenweg Lemmer heffingen		1	2	2	2
44.	Vervanging meubilair SCC De Hege Fonnen		-3	-5	-5	-5
45.	Aanpassing materieel nieuw maaibeleid		-15	-29	-29	-29
45.	Aanpassing materieel nieuw maaibeleid dekking		15	29	29	29
46.	Aanpassing materieel door omvormingen groen		-12	-23	-23	-23
46.	Aanpassing materieel door omvormingen groen dekking		12	23	23	23
47.	Aanpassing materieel vanuit vGRP	-5	-9	-9	-9	-9
47.	Aanpassing materieel vanuit vGRP dekking	5	9	9	9	9
Programma 4 Leefbaarheid en Onderwijs						
48.	Huisvesting muziekkorpsen in de Stuit in Joure		-3	-6	-6	-6
49.	Oplossen knelpunt CVVO op sportpark De Rien		-18	-35	-35	-35
49.	Oplossen knelpunt CVVO op sportpark De Rien vergoeding		2	5	5	5
Algemene dekkingsmiddelen						
50.	Gezamenlijke aanleg glasvezel investering	-17	-33	-33	-33	-33
50.	Gezamenlijke aanleg glasvezel exploitatielasten		-25	-25	-25	-25
50.	Gezamenlijke aanleg glasvezel besparing		58	58	58	58
51.	Aankoop 200 bureaustoelen	-6	-10	-10	-10	-10
52.	Zonnepanelen gemeentewerf Zuid in Lemmer	-2	-3	-3	-3	-3
52.	Zonnepanelen gemeentewerf Zuid in Lemmer besparing	2	3	3	3	3
Aanmeldingen t.l.v. exploitatie		-1.133	-2.533	-2.254	-1.826	-1.769

1. Verhoging bijdrage aan GR Veiligheidsregio Fryslân

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Autonoom	Structureel	2018: -/- € 53.000 2020: -/- € 97.000 2019: -/- € 50.000 2021: -/- € 158.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

Gemeente De Fryske Marren kenmerkt zich als een krachtige plattelandsgemeente met een aantrekkelijke woon- en leefomgeving en een aantrekkelijke openbare ruimte als visitekaartje voor inwoners, ondernemers en recreanten. Daarnaast staat gezondheid, openbare orde en veiligheid hoog in het vaandel. Veiligheidsregio Fryslân heeft een belangrijke bijdrage in het realiseren van onze doelstelling, zowel op gebied van gezondheid als op veiligheid en crisisbeheersing.

Algemene toelichting

De gemeente is deelnemer in de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Fryslân (VRF). Op basis van de kaderbrief 2018 – 2012 van de VRF nemen de kosten voor onze gemeente in 2018 toe met € 297.508. Een verhoging van ruim 6,5%. Bijna de helft van deze verhoging betreft het reisvaccinatieprogramma, waarvoor de gemeenten worden gecompenseerd via het gemeentefonds. Ook de cao-ontwikkelingen worden via het gemeentefonds gecompenseerd. Uitgaande van onze begroting is de ontwikkeling tot en met 2021 als volgt: 2018: € 53.052 2019: € 49.738 2020: € 97.022 en 2021: € 157.784.

2. Maandblad met gemeentelijke informatie

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Nieuw	Structureel	2018: -/- € 35.000 2020: -/- € 35.000 2019: -/- € 35.000 2021: -/- € 35.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

Uit de programmabegroting 2017: “Eind 2014 hebben college en gemeenteraad het communicatiebeleid van de gemeente vastgesteld (‘Meer vitamine C. Visie en strategie communicatie De Fryske Marren 2014-2018’). Belangrijke uitgangspunten daarbij zijn transparantie, toegankelijkheid, herkenbaarheid, maatwerk in doelgroepen en beperken van afstand tot de samenleving”. Dit voorstel draagt bij aan de realisatie van al deze doelstellingen.

Algemene toelichting

Uit het onderzoek naar de kwaliteit van onze communicatie (2016) komt naar voren dat voor een grote groep inwoners onvoldoende zichtbaar is wat de gemeente doet. Ook via andere wegen komt dit geluid bij bestuur en ambtelijke organisatie. Dit geldt voor de groep die niet digitaal georiënteerd is, maar ook voor de groep die wel online actief is, maar daarbij niet op de gemeentelijke informatie is gericht. Zo wordt een papieren bron, na het afschaffen van de wekelijkse gemeentepagina's, gemist. Dit geldt niet alleen voor functionele informatie, maar ook achtergronden bij gemeentelijke thema's en projecten. Daarom gaan we hier structureel in investeren. Te denken valt daarbij bijvoorbeeld aan een eigen gemeentelijke uitgave, die met vaste regelmaat verschijnt en waarin het verhaal van De Fryske Marren kan worden verteld. Wij denken dat we daarmee niet alleen tegemoet komen aan een brede wens van onze inwoners, maar ook een extra podium creëren waarop raad en college zich kunnen profileren.

3. Formatie begraafplaatsadministratie

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Autonoom	Structureel	2018: -/- € 61.000 2020: -/- € 61.000 2019: -/- € 61.000 2021: -/- € 61.000 2018: € 40.000 2020: € 40.000 2019: € 40.000 2021: € 40.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

Met een zorgvuldige en betrouwbare begraafplaatsenadministratie dragen we bij aan een goede dienstverlening, waarbij we rekening houden met de emotionele aspecten die hierbij spelen. Daarvoor moet de administratie en dienstverlening op orde zijn. Een continue actuele administratie is daarvoor een voorwaarde en draagt bij aan de realisatie van onze doelstelling: een professionele, betrouwbare en toegankelijke dienstverlening.

Algemene toelichting

Bij de start van de nieuwe gemeente De Fryske Marren is prioriteit gegeven aan het harmoniseren en op orde brengen van de begraafplaatsenadministratie. Hiervoor is krediet beschikbaar gesteld en is voor deze omvangrijke klus externe deskundigheid en capaciteit ingehuurd. Eind 2017 is de administratie op orde en moeten we de werkzaamheden structureel invullen. Hierin is nog niet voorzien. Berekend is (Kybys) dat voor onze gemeente ruim 1 fte noodzakelijk is. De ontwikkelingen in oenschouw nemende en met name de digitalisering kan met 1 fte worden volstaan. Nu eind 2017 alles op orde is (geactualiseerde begraafplaatsen-administratie) moeten wij dit goed bijhouden. Dit past niet binnen de huidige formatie van cluster Inwoners. Het belang van een zorgvuldige en actuele administratie is groot. We stellen voor de formatie bij cluster inwoners met 1 fte uit te breiden. Deze aanmelding nemen we voor 65% mee in de begaafrechten.

4. Van der Walplein Sloten/fontein

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Wens	Structureel	2018: -/- € 10.000 2020: -/- € 10.000 2019: -/- € 10.000 2021: -/- € 10.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

Zoals in het programma 2 Ruimte (onder "Openbare Ruimte") is omschreven willen we er naar streven om onze openbare ruimte een visitekaartje te laten zijn, ondanks de beperkte middelen. De plaatsing van een fontein, die geschonken wordt aan Sloten, valt onder deze doelstelling.

Algemene toelichting

In het kader van "Leeuwarden culturele hoofdstad 2018" wordt in alle 11 Friese steden een fontein geplaatst. De fontein worden geschonken aan de gemeenten en de inwoners van de steden. Achterliggend doel is om bezoekers aan de "culturele hoofdstad" meer te laten zien dan alleen Leeuwarden en ze op deze manier een kunstzinnige Elfstedentocht aan te bieden. De provincie draagt de verantwoordelijkheid voor dit proces en zal de technische details en de plaatsing van de fontein invulling geven. In overleg met Plaatselijk Belang Sloten is het Van der Walplein als locatie bepaald. Deze aanvraag richt zich op een beperkte aanpassing van het plein, inclusief jaarlijkse onderhoudslasten van plein en fontein. Hiermee kan de fontein beter tot z'n recht komen in de omgeving, wordt de zichtbaarheid vergroot en worden bewoners en toeristen uitgenodigd om de stad en alle bezienswaardigheden nader te ontdekken.

5. Areaal uitbreiding groen door herinrichtingen

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Autonoom	Structureel	2018: -/- € 18.000 2020: -/- € 18.000 2019: -/- € 18.000 2021: -/- € 18.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

Sluit aan op behoud van de kwaliteit van de openbare ruimte en zorgt voor een veilige en kwalitatief goede omgeving voor de burger. Daarnaast sluit het aan op het voorkomen van kapitaalvernietiging.

Algemene toelichting

Betreft de totale areaal uitbreiding openbaar groen door nieuwe ontwikkelingen en herinrichtingen. Uitbreidingen en wijzigingen op de locaties: Sinnebuorren te Joure, Dobbelaene te St. Nicolaasga, Sleat en Bakhuizen, MFC te Lemmer, Splitting te Echterbrug, Kolkstraat te Joure, Urkerstraat te Lemmer, De Merk te Joure, Maria Goretti te Joure, Celsiusweg en Morseweg te Joure. De aanmelding is gebaseerd op het saldo van alle areaalveranderingen binnen de weergegeven locaties.

6. Areaaluitbreiding wegen

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Autonoom	Structureel	2018: -/- € 14.000 2020: -/- € 14.000 2019: -/- € 14.000 2021: -/- € 14.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

De wens van onze gemeente is de openbare ruimte een visitekaartje te laten zijn, ondanks de beperkte middelen. Daarbij is de wens om met beperkte middelen en met de nodige inventiviteit het maximale te bereiken. De gemeente heeft een aanzienlijk vermogen geïnvesteerd in kapitaalgoederen in de vorm van wegen, openbare verlichting, riolering, openbaar groen, oevers en kaden, vaarwegen, kunstwerken en gebouwen. Het onderhoud van deze kapitaalgoederen is van groot belang voor het zo optimaal mogelijk functioneren van de gemeente, onder meer op het gebied van leefbaarheid, veiligheid, vervoer en recreatie. Als de gemeente onvoldoende inhoud geeft aan de wettelijke zorgplicht kan dit leiden tot aansprakelijkheidstelling.

Algemene toelichting

In 2016 is een aantal uitbreidingen en aanpassingen aan het wegen areaal gerealiseerd. Door deze areaalwijzigingen/uitbreidingen neemt het onderhoud aan wegen en bermen toe. Het onderhoud wordt zodanig uitgevoerd dat de veiligheid van de gebruikers kan worden gegarandeerd. Het onderhoud aan wegen is opgedeeld in kleinschalig dagelijks -en grootschalig meerjarig onderhoud. Het saldo van de doorgevoerde wijzigingen bedraagt 13.381 m². De daaruit voortvloeiende toename van de jaarlijkse exploitatielast is € 14.280,-. De kosten voor het dagelijks onderhoud wordt verhoogd met € 5.712,-. De storting in de voorziening voor het meerjarige grootschalig onderhoud wordt verhoogd met € 8.568,-.

7. Bermbeheer 2018-2026

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Nieuw	Structureel	2018: -/- € 120.000 2020: -/- € 120.000 2019: -/- € 120.000 2021: -/- € 120.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

In het programma ruimte wordt het vergroten van de biodiversiteit als doelstelling geformuleerd. Daarnaast sluit het aan op instant houden en vergroten van landschappelijke waarden binnen de gemeente.

Algemene toelichting

Het nieuwe bermenbeleid is voor de periode 2018-2026 door het college vastgesteld. Dit nieuwe bermenbeleid richt zich op het herstel van de biodiversiteit van de bermen. Bloemrijke bermen zorgen voor een natuurlijk balans van de natuur en voorkomen ziekten en plagen. Daarnaast zorgt het voor de bestuiving van de landbouwgewassen en wordt het recreatieve landschap versterkt. De lokale LTO Noord afdelingen zijn betrokken geweest bij het vormen van het nieuwe beleid en ondersteunen het nieuwe beleid. Het nieuwe bermenbeleid is door middel van een presentatie aan de Raad op 8 maart voorgelegd. Voor het nieuwe natuurlijke bermenbeleid zijn extra structurele benodigde middelen nodig voor o.a. het afvoeren en het duurzaam verwerken van het gras. Naast het vergroten van de biodiversiteit en de recreatieve voordelen, wordt gelijktijdig het bermenbeleid binnen de gemeente geharmoniseerd. Voor de afvoer van de (tijdelijke) opslag van hekkelspecie uit de bermsloten zal nog naar een passende oplossing worden gezocht.

8. Kostprijsdekkende huren bibliotheken Joure en Balk

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Nieuw	Structureel	2017: -/- € 23.000 2020: -/- € 23.000 2018: -/- € 23.000 2021: -/- € 23.000 2019: -/- € 23.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

De gemeente streeft naar een goed voorzieningenniveau in haar kernen. Het behoud van basisbibliotheken in Joure, Balk en Lemmer past daarbij.

Algemene toelichting

Door de huren van de bibliotheken in Joure en Balk te harmoniseren en op kostprijsdekkend niveau te brengen daalt de huurlast voor de Stichting Bibliotheken Mar en Fean. Mede hierdoor kunnen de drie basisbibliotheken in De Fryske Marren behouden blijven. (Het pand in Lemmer is eigendom van de stichting. Het college heeft in oktober besloten om, in overleg met de bibliotheek, de bestaande huurcontracten per 1 januari 2017 te ontbinden en te vervangen door nieuwe contracten die gebaseerd zijn op reële kostprijsdekkende huren. De raad is van dit besluit in kennis gesteld. Met het afsluiten van de nieuwe contracten daalt de totale jaarlijkse huuropbrengst voor de beide panden met € 22.855,75.

9. Uitbreiding openingstijden bruggen

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Autonoom	Structureel	2017: -/- € 60.000 2020: -/- € 60.000 2018: -/- € 60.000 2021: -/- € 60.000 2019: -/- € 60.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

Recreatie & toerisme is speerpunt van ons beleid. De passantenhavens en de daarbij behorende voorzieningen dragen in belangrijke mate bij aan onze toeristische uitstraling. De passanten dragen bij aan het verdien- en groeipotentieel van een gezonde plattelandseconomie. Passantenhavens en de daarbij behorende voorzieningen dragen bij aan de levendigheid en versterken daarmee ook ons woon- en leefklimaat.

Algemene toelichting

Sinds 2016 werken de brugwachters als proef in de pauzes door. Het opheffen van de pauze tussen 12 en 13 uur bevordert de doorvaart en vergroot de klantgerichtheid. We voorzien daarmee in een grote behoefte. De reacties van de passanten en de MKB zijn zeer positief. De maatregel sluit aan bij het regime van de omliggende gemeenten en provinciale wensen. De brugwachters zijn een visitekaartje en daarmee een wezenlijk onderdeel van de toeristische uitstraling van de gemeente. Het gevolg is dat er extra structurele personele inzet op 5 bruggen noodzakelijk is.

10. Bevorderen levendige centra

Categorie	Incidenteel/Structureel	Lening	Exploitatielasten	Status
Nieuw	Structureel	€ 250.000	2017: p.m. 2019: p.m. 2021: p.m. 2018: p.m. 2020: p.m.	honoreren

Relatie programmadoelstelling

De winkelgebieden in De Fryske Marren hebben een verzorgende en recreatieve functie voor eigen inwoners en daarnaast een toeristische functie voor bezoekers van buiten. Economisch goed renderende centra zijn van essentieel belang voor onze grote kernen en de gemeente in het algemeen. Het draagt bij aan de groei van de werkgelegenheid en het versterken van het ondernemersklimaat.

Algemene toelichting

Leegstand van winkels komt nadrukkelijk voor in De Fryske Marren. Er liggen grote uitdagingen ten aanzien van het op peil brengen en houden van voorzieningen en het concentreren van versnipperd winkelaanbod in kernwinkelgebieden. Het opwaarderen van de openbare ruimte is inmiddels gerealiseerd of staat op de rol. We moeten nu met ondernemers aan de slag met een strategie ten aanzien van beleving, bundeling van krachten en de aanpak van leegstand. Om het verschil te kunnen maken willen we komen tot een oprichting van een fonds wat aanvullend ingezet kan worden bij overnames van winkels/winkeliers in de kernwinkelgebieden van Joure, Lemmer en Balk. In de praktijk blijkt vaak dat kansrijke initiatieven niet doorgaan omdat het financieel net niet past. De banken vullen deze leemte niet meer op. Als gemeente zijn wij wel in staat om deze cruciale rol in te vullen, zodat wij onze centra op peil kunnen houden en voorkomen dat het economisch rendement achteruit gaat. Voordeel van een revolverend (geen subsidie) fonds is, dat het geleende geld terugbetaald wordt, met een passend rendement inclusief risico-opslag. Vanwege het belang van de belangrijkste kernen stellen wij voor om het fonds in te zetten voor Joure, Lemmer en Balk.

11. Verbeteren digitale infrastructuur door glasvezel

Categorie	Incidenteel/Structureel	Lening	Exploitatielasten	Status
Nieuw	Structureel	€ 5.000.000	2018: p.m. 2020: p.m. 2019: p.m. 2021: p.m.	honoreren

Relatie programmadoelstelling

De aanleg van een glasvezelnetwerk in De Fryske Marren draagt bij aan de economische vitaliteit van het platteland. Het wordt steeds meer gezien als een noodzakelijke infrastructuur. Het zorgt ervoor dat onze agrariërs goed in staat zijn om hun bedrijfsvoering uit te oefenen en biedt kansen voor meer economische activiteiten buiten de grote kernen. Verder draagt het bij aan een betere leefbaarheid voor onze inwoners.

Algemene toelichting

Provinsje Fryslân stelt € 35 mln. beschikbaar in de vorm van een achtergestelde lening aan één of meerdere partijen die in staat zijn om een breedbandinfrastructuur (glasvezel) aan te leggen in de zogenaamde witte gebieden in Friesland. Onder witte gebieden wordt verstaan: gebieden waar internet slechts mogelijk is via een aansluiting op het telefoonnet. In deze gebieden ligt ook geen kabel van Ziggo. “Onze” stichting DFMopGlas is met voorrang aangesloten bij het provinciale initiatief. De provincie ziet voor de stichting bovendien een belangrijke rol bij de vraagbundeling en realisatie van aansluitingen in de grijze gebieden*. De stichting heeft een goede business case om glasvezelinfrastructuur aan te leggen in De Fryske Marren. Om de financiering van deze aansluitingen in de grijze gebieden van onze gemeente rond te krijgen, stellen de banken als voorwaarde dat de stichting “eigen geld” inbrengt. De stichting is echter niet in staat om op voorhand over voldoende “eigen geld” te beschikken. De provincie wil voor de grijze aansluitingen in onze gemeente geld beschikbaar stellen (achtergestelde lening) aan DFMopGlas, maar dit is niet toereikend. Het is van cruciaal belang dat wij eveneens een achtergestelde lening tegen een marktconforme rente beschikbaar stellen aan de stichting om de businesscase in De Fryske Marren rond te kunnen krijgen. Zonder een achtergestelde lening van de gemeente zal het niet lukken om ook in de grijze gebieden in onze gemeente glasvezel aan te leggen. Belangrijke delen van onze gemeente krijgen dan geen goed internet.

*Als er in een gebied een coax-kabel ligt van bijvoorbeeld Ziggo, spreken we van grijze gebieden. In deze gebieden is niet overal sprake van voldoende bandbreedte om op een goede manier gebruik te kunnen maken van internet. De snelheid om gebruik te maken van het internet laat vaak fors te wensen over. Ook in onze gemeente is er op meerdere plekken in de grijze gebieden sprake van hele slechte kwaliteit internet.

12. Vraagbundeling glasvezel

Categorie	Incidenteel/Structureel	Lening	Exploitatielasten	Status
Nieuw	Structureel	€ 500.000	2017: p.m. 2019: p.m. 2021: p.m. 2018: p.m. 2020: p.m.	honoreren

Relatie programmadoelstelling

De aanleg van een glasvezelnetwerk in De Fryske Marren draagt bij aan de economische vitaliteit van het platteland. Het wordt steeds meer gezien als een noodzakelijke infrastructuur. Het zorgt ervoor dat onze agrariërs goed in staat zijn om hun bedrijfsvoering uit te oefenen en biedt kansen voor meer economische activiteiten buiten de grote kernen. Verder draagt het bij aan een betere leefbaarheid voor onze inwoners.

Algemene toelichting

Provinsje Fryslân stelt € 35 mln. beschikbaar in de vorm van een achtergestelde lening aan één of meerdere partijen die in staat zijn om een breedbandinfrastructuur (glasvezel) aan te leggen in de zogenaamde witte gebieden in Friesland. Onder witte gebieden wordt verstaan: gebieden waar internet slechts mogelijk is via een aansluiting op het telefoonnet. In deze gebieden ligt geen kabel van Ziggo. Ook stelt de provincie maximaal € 12 mln. beschikbaar voor initiatieven uit de “mienskip” die in staat zijn om in de zogenaamde grijze gebieden glasvezel aan te leggen.

We spreken van grijze gebieden als er in een gebied een coax-kabel ligt van bv Ziggo. In deze gebieden is lang niet overal sprake van voldoende bandbreedte om op een goede manier gebruik te kunnen maken van internet. Ook de snelheid om gebruik te maken van het internet laat vaak fors te wensen over. In onze gemeente is er op meerdere plekken in deze grijze gebieden sprake van een hele slechte kwaliteit internet. “Onze” stichting DFMopGlas zet vol in op de aanleg van glasvezel in de grijze gebieden. Zij zijn met voorrang aangesloten bij het provinciale initiatief. De stichting heeft een goede businesscase om glasvezelinfrastructuur aan te leggen in De Fryske Marren. Om daadwerkelijk glasvezel aan te kunnen leggen, moeten er op voorhand voldoende abonnees geworven worden (vraagbundeling) in zowel de witte als grijze gebieden. Om de vraagbundeling in onze gemeente rond te krijgen is het noodzakelijk dat wij de stichting hierin faciliteren. De stichting dient over voldoende financiële armslag te beschikken om de vraagbundeling zo goed mogelijk te kunnen doen. Gebleken is dat de aanpak van de stichting succesvol is. Wij hebben dit financieel mogelijk gemaakt. Wij achten het noodzakelijk om ook voor het vervolg middelen beschikbaar te stellen middels een lening. Bij een succesvolle uitrol wordt deze lening terugbetaald. Er is dan feitelijk sprake van een stuk voorfinanciering. Wanneer wij de stichting DFMopGlas niet voldoende financiële armslag kunnen geven, zijn wij in De Fryske Marren niet in staat om een succesvolle vraagbundeling te organiseren. Daarmee lijkt de kans verkeken om binnen een redelijke termijn te beschikken over een goed glasvezelnetwerk in De Fryske Marren.

13. Ondersteuning regiomarketing Zuidwest Fryslân

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Nieuw	Structureel	2018: -/- € 75.000 2020: -/- € 75.000 2019: -/- € 75.000 2021: -/- € 75.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

Dit samenwerkingsinitiatief versterkt de structuur van recreatie en toerisme in de gehele regio, heeft een positief effect op de economie in de regio en draagt daarbij tevens bij aan de leefbaarheid in de kernen.

Algemene toelichting

De regio Zuidwest Friesland is bijzonder aantrekkelijk voor toeristen en recreanten. Het is van belang om marketing, promotie en gastheerschap breder op te pakken, en de kracht van de regio zuidwest (gemeente De Fryske Marren en Súdwest Fryslân) benutten. Het belang van samenwerking wordt ook onderkend door de direct betrokken partijen. De ondernemersverenigingen en de VVV-organisaties hebben een principe-overeenstemming bereikt over de wijze waarop dit vorm gegeven kan worden. Een uniek proces van onderop, waarbij ook bestuurlijk de steun is uitgesproken. Hierdoor wordt onze regio ‘vermarkt’ en worden onze gasten tevens eenduidig en door één organisatie geïnformeerd over alle mogelijkheden in de regio. De meerwaarde uit zich uiteindelijk in een verwachte verhoging van de omzet én werkgelegenheid in de toeristische sector, een sector die het in de afgelopen jaren relatief zwaar heeft gehad. Onze gemeente is mede-afhankelijk van de werkgelegenheid in de toeristische sector en de inspanningen van deze sector leiden mede tot levendige en leefbare kernen. Dit willen we minimaal behouden en we zetten in op verbetering. Voorwaarde voor succes is een financiële bijdrage van beide gemeenten, om zowel het gastheerschap als de marketing/promotie te ondersteunen. Gemeente SWF is bereid om hieraan jaarlijks € 300.000 bij te dragen. Onze gemeente betaalt momenteel circa € 150.000 aan onze lokale VVV om met name het gastheerschap in te vullen. Wij stellen nu voor om dit bedrag structureel met € 75.000 te verhogen, om de regiopromotie centraal te kunnen organiseren en aanvullende activiteiten op te pakken.

14. Voor- en vroegschoolse educatie

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Wettelijk	Structureel	2017: -/- € 52.000 2020: -/- € 50.000 2018: -/- € 112.000 2021: -/- € 50.000 2019: -/- € 112.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

Programma 4: “Peuterwerk en Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) bevordert de ontwikkeling van jonge kinderen, in een doorlopende lijn naar de basisschool.”

Algemene toelichting

Dit voorstel gaat over extra budget voor peuters met een taal- of ontwikkelingsachterstand. Ieder kind heeft recht op een goede ontwikkeling die past bij zijn of haar mogelijkheden. De gemeente heeft de wettelijke plicht om extra ondersteuning aan te bieden aan kinderen met een taalachterstand, d.m.v. het ontwikkelingsprogramma Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE). Het huidige budget blijkt onvoldoende te zijn om alle peuters met een achterstand te bereiken. Er wordt voor 3 onderdelen extra budget aangevraagd:

1. Vanwege te weinig budget dreigt binnenkort een wachtlijst te ontstaan. Met ongewijzigd beleid kunnen er dit jaar onvoldoende geplaatst worden. **Bedrag: € 52.000.**
2. Peuters van tweeverdieners kunnen al met twee jaar naar de peuteropvang, want zij krijgen een tegemoetkoming van de belastingdienst. Peuters van (g)eenverdieners kunnen pas met 2,5 jaar naar de peuteropvang, want zij vallen onder de subsidieregels van de gemeente, en de gemeente subsidieert peuteropvang pas vanaf 2,5 jaar. Hierdoor starten peuters van (g)eenverdieners een half jaar later op de peuteropvang. Om aan deze ongelijkheid een einde te maken stellen wij voor om ons beleid zodanig aan te passen dat ook tweejarige kinderen van (g)eenverdieners al met 2 jaar naar de peuteropvang kunnen. Het gaat naar schatting om 48 peuters. **Bedrag: € 36.000.**
3. VVE wordt op dit moment alleen op de peuteropvang aangeboden, niet op de kinderopvang. Er zijn kinderen die om die reden geen VVE ontvangen, terwijl ze er wel voor in aanmerking komen. Het gaat naar schatting om 6 peuters. **Bedrag: € 24.000.**

Samengevat stellen wij voor om extra budget (€ 112.000) voor VVE beschikbaar te stellen voor deze drie onderdelen. Van dit bedrag wordt 52.000 euro aangevraagd vanaf 2017 om te voorkomen dat er op korte termijn een wachtlijst gaat ontstaan. Voor 2018 en 2019 wordt een bedrag aangevraagd van € 112.000 (incl. de € 52.000 van 2017). Voor 2020 en 2021 gaan we er voorlopig van uit dat we toe kunnen met een lager budget, namelijk € 50.000 per jaar. De reden daarvoor is dat het op dit moment niet duidelijk is hoe de ontwikkeling van het rijksbudget en het rijksbeleid voor VVE er uit ziet; daarnaast betekent de krimp minder beroep op de VVE.

15. Adviesraad Sociaal Domein

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Wens	Structureel	2017: -/- € 11.000 2020: -/- € 11.000 2018: -/- € 11.000 2021: -/- € 11.000 2019: -/- € 11.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

Een goed functionerende adviesraad draagt bij aan de kwaliteit van de adviezen op het gebied van het sociaal domein.

Algemene toelichting

De adviesraad Sociaal Domein heeft ten behoeve van de uitvoering van hun taak extra middelen nodig. Bij het beschikbaar stellen van het budget is destijds geen rekening gehouden met aanvullende kosten zoals reiskosten voor de leden van de adviesraad. Ook het feit dat de vergoeding van de voorzitter bruto wordt uitbetaald, terwijl het bedrag slechts netto in het oorspronkelijke budget is opgevoerd, maakt dat de adviesraad een oneigenlijk tekort in haar budget wordt geconfronteerd. Op basis van de door de adviesraad opgestelde ambities is voor de compensatie van deze effecten € 11.000,- aanvullende middelen nodig. In de argumentatie van vorig jaar richting gemeenteraad is niet duidelijk genoeg aangegeven dat het om een kostenontwikkeling gaat die slecht beïnvloedbaar is uitgaande van een goede taakuitoefening van de Adviesraad. Compenseren we de adviesraad niet voor de financiële effecten, dan gaat dit sterk ten koste van een ander deel van het budget. Dit betekent dat de adviesraad de achterban niet meer kan betrekken en raadplegen bij haar advisering, terwijl advisering juist een kerntaak is van de adviesraad. Het college vindt de budgetverhoging redelijk en legitiem en wil deze argumenten opnieuw ter heroverweging voorleggen aan de gemeenteraad.

16. Financiële houdbaarheid Wmo

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Autonoom	Structureel	2017: -/- € 800.000 2020: -/- € 400.000 2018: -/- € 800.000 2021: -/- € 400.000 2019: -/- € 600.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

Het uitgangspunt is dat de basisvoorzieningen de ondersteuningsbehoefte van inwoners zo veel mogelijk afdekken om kosten te besparen op maatwerkvoorzieningen. We willen de beweging maken van “zorgen voor” naar “zorgen dat” de inwoners zelfredzaam zijn en mee kunnen doen. We creëren hiermee een sterke samenleving die eigen problemen kan oplossen.

Algemene toelichting

Sinds 1 januari 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wmo2015. Dit ging gepaard met een korting op de budgetten van 20 tot 45%, vanuit de gedachte dat gemeenten de zorg en ondersteuning slimmer, meer op maat en goedkoper organiseren. De Fryske Marren hanteert tot en met 2017 het uitgangspunt dat de uitvoering van de Wmo uitvoeren binnen de budgetten die hiervoor vanuit het Rijk beschikbaar zijn gesteld. Dit uitgangspunt is opgenomen in de begroting. Om de taken binnen de bestaande budgetten blijvend uit te kunnen voeren is het van belang dat de zorg en ondersteuning op een andere manier wordt georganiseerd en dat er een groter beroep wordt gedaan op de eigen kracht van inwoners, waaronder het verhogen van het gebruik van basisvoorzieningen.

De begrotingsbedragen zijn in de afgelopen jaren driemaal verlaagd, namelijk door de zero-base, de verzilveringsstrategie en de overstap naar een objectief verdeelmodel. In de huidige begrotingsreeks wordt verder uitgegaan van een verwachte verlaging van de uitgaven op basis van het gebruik van de maatwerkvoorzieningen. Deze verlaging vlakt steeds verder af. Een substantieel deel van de maatwerkvoorzieningen zal nodig blijven.

De Wmo heeft een open-einde-karakter. De verwachting is dat er door diverse factoren een groter beroep op de Wmo zal worden gedaan. Bij gelijkblijvende tarieven en omstandigheden zal er door demografische ontwikkelingen vanaf 2017 een tekort ontstaan van € 920.000. Dit werkt de komende jaren door. Dit effect wordt nog wel gedempt door een hogere inkomstenpost eigen bijdragen dan begroot. Het is nodig om een bijstelling van het budget van € 800.000 door te voeren voor de jaren 2017 en 2018. De druk op de Wmo neemt verder toe door ambulantisering van de GGZ, het langer thuis blijven wonen van ouderen, een sterke groei van inwoners met dementie en de decentralisatie van beschermd wonen en maatschappelijke opvang.

De kosten kunnen worden beïnvloed door:

1. Verlaging van de instroom van cliënten, o.a. door het inzetten op preventie en inzet vanuit basisvoorzieningen;
2. Het verhogen van de uitstroom van cliënten, o.a. door het maken van inkoopafspraken met aanbieders;
3. Van zware naar lichte ondersteuning en naar basisvoorzieningen door het op orde hebben van de basisvoorzieningen;
4. Tarieven en het bekostigingsmodel. Jaarlijks vindt onderzoek plaats naar de hoogte van marktconforme tarieven en momenteel wordt onderzoek gedaan naar een ander bekostigingsmodel. Ook innovatie kan positief bijdragen aan verlaging van de kosten.
5. Eigen bijdragen. De maximale eigen bijdragen worden geïnd, zodat hier weinig ruimte is om kosten verder te drukken. In 2016 is € 172.000 meer ontvangen dan begroot (na technische aanpassing);
6. Bepaalde voorzieningen niet meer te verstrekken, bijvoorbeeld een auto aanmerken als algemeen gebruikelijk, waardoor de vergoeding voor het gebruik van die auto niet meer wordt gecompenseerd.
7. Efficiënter/effectiever werken, waardoor de apparaatskosten dalen. Deze kosten zitten niet in de begroting Wmo maatwerkvoorzieningen.

In het Wmo-beleidsplan 2017-2020 wil De Fryske Marren investeren in het voorkomen van zwaardere ondersteuningsvragen (verminderen instroom) en het versterken van de zelfstandigheid van inwoners (vermeerderen uitstroom). Basisvoorzieningen bieden de mogelijkheid om de verschuiving van zware naar lichte ondersteuning te realiseren. Deze leveren pas op de langere termijn effect op. Dit vraagt om een investering aan de voorkant. Zie ook kadernota aanmelding nummer 17 “De kracht van een sterke sociale samenleving”. Het is een ontwikkeling die vraagt om een lange adem en fundamentele keuzes. De gemeente heeft de eerste stappen in deze ontwikkelingen al genomen en het is nodig om deze voort te zetten en te verstevigen. Een verhoogde inzet van basisvoorzieningen en een andere bekostigingssystematiek kunnen naar verwachting binnen 2 jaar de eerste vruchten afwerpen ten aanzien van de uitgaven op de maatwerkvoorzieningen. De financiële kaders trekken de komende jaren een sterke wissel op het beleid.

Door het open-einde-karakter van de Wmo heeft het de voorkeur om jaarlijks de uitgaven te analyseren en, indien nodig, de begroting bij te stellen. Uitgangspunt is dan te begroten op wat nodig is en niet op basis van de middelen die het Rijk beschikbaar stelt.

17. De kracht van een sterke sociale samenleving

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Wettelijk	Structureel	2018: -/- € 500.000 2020: -/- € 300.000 2019: -/- € 400.000 2021: -/- € 300.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

Het uitgangspunt is dat de basisvoorzieningen zoveel mogelijk inspelen op de ondersteuningsbehoefte van inwoners. De inwoner draagt verantwoordelijkheid voor zichzelf en zijn omgeving. De gemeente ondersteunt dit met een breed aanbod van basisvoorzieningen, waar informatie en advies wordt geboden, maar ook voorlichting en preventie. We willen de beweging maken van “zorgen voor” naar “zorgen dat” de inwoners zelfredzaam zijn en mee kunnen doen. We creëren hiermee een sterke samenleving die eigen problemen kan oplossen. Uiteraard blijven er maatwerkvoorzieningen Wmo beschikbaar voor wie dit nodig heeft.

Algemene toelichting

Op 29 maart 2017 heeft u het Wmo beleidsplan 2017-2020 vastgesteld. Het Wmo beleidsplan bevat drie uitgangspunten:

- Een sterke dragende samenleving met goede en toegankelijke basisvoorzieningen;
- Iedereen doet (naar vermogen) mee: de inclusieve samenleving;
- Maatwerkvoorzieningen Wmo voor wie dit nodig heeft.

Om de uitvoering van de speerpunten uit het Wmo beleidsplan vorm te geven, zijn financiële middelen nodig. Hiermee kunnen we voldoen aan de wettelijke verplichting uit de Wet maatschappelijke ondersteuning. We willen de zorg en ondersteuning voor onze inwoners zo dicht mogelijk in hun eigen woonomgeving organiseren. Op dit moment is de uitvoering van de basisvoorzieningen minimaal georganiseerd en voldoen we op minimaal niveau aan de Wet.

Het is nodig dat we meer investeren in de basisvoorzieningen, zodat er een stevig fundament staat waar iedere inwoner gebruik van kan maken. In de onderstaande tabel worden de wettelijke verplichtingen vanuit de Wet maatschappelijke ontwikkeling (artikel 2.1.1 en 2.1.2 van de Wmo 2015) aangegeven met hierbij de huidige financiële middelen.

Wet maatschappelijke ondersteuning	Huidige financiën/ extra inzet	Benodigde extra inzet
Het bevorderen van de sociale samenhang, de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente	€ 95.000,- (1.330 uur)	€ 400.000,-
Algemene voorzieningen bieden aan ingezetenen die maatschappelijke ondersteuning behoeven	€ 120.350,- (1.660 uur)	€ 250.000,-
Cliëntondersteuning	€ 16.000,- (subsidie)	€ 50.000,-
Bevorderen van de mantelzorg	€ 36.000,- (496 uur)	€ 200.000,-
Bevorderen van het vrijwilligerswerk	€ 71.500,- (986 uur)	€ 200.000,-
De toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking	€ 1.500,- (subsidie)	€ 30.000,-

Niet specifiek benoemd in de Wet, maar wel een speerpunt in het Wmo beleidsplan.

Wmo beleidsplan	Huidige financiën/extra inzet	Benodigde extra inzet
Eenzaamheid bestrijden	€ 0,-	€ 50.000,-
De rol van de bibliotheek in het sociaal domein versterken	€ 850.000,- (reguliere subsidie voor de uitvoering van de wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen)	€ 150.000,-

Met de huidige financiën wordt de Wet (op het gebied van de basisvoorzieningen) op het laagste niveau uitgevoerd.

Om de sociale basisinfrastructuur op orde te krijgen zijn extra financiële middelen nodig. Om de basisvoorzieningen te versterken is structureel jaarlijks 1,3 miljoen euro nodig. Dit past echter niet in de beschikbare financiële middelen. Daarom stellen wij voor om de volgende middelen beschikbaar te stellen in de komende jaren, zodat we de basisvoorzieningen op een aantal onderwerpen kunnen versterken.

Jaar	Benodigde financiën		
2018	€ 500.000	2020	€ 300.000
2019	€ 400.000	2021	€ 300.000

In plaats van alles een beetje doen op minimaal niveau, stellen wij voor om prioriteiten te stellen zodat er twee of drie onderwerpen optimaal worden benut en de andere onderwerpen niet (voorbeeld: meer buurtverbinders en versterken sociale samenhang, maar daardoor geen professionele mantelzorgondersteuning).

Wij stellen voor om de onderwerpen te prioriteren:

1. Sociale cohesie versterken. Doel: sociale samenhang, veiligheid en leefbaarheid in de buurt bevorderen. Hoe: inzet van professionele buurtverbinders.
2. Basisvoorzieningen ter bevordering van de zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen en opvang. Doel: ontlasten van de inzet van maatwerkvoorzieningen. Hoe: creëren van algemene voorzieningen dichtbij de inwoner.
3. Cliëntondersteuning. Doel: informatie, advies en algemene ondersteuning die bijdraagt aan het versterken van de zelfredzaamheid en participatie. Hoe: cliëntondersteuners en communicatie.

4. Mantelzorgondersteuning. Doel: mantelzorgers in staat stellen hun taak als mantelzorger uit te voeren en overbelasting voorkomen. Hoe: professionele ondersteuning voor mantelzorgers uitbreiden.
5. Vrijwilligersondersteuning. Doel: vrijwilligers in staat stellen hun taak als vrijwilliger uit te voeren. Hoe: professionele ondersteuning voor vrijwilligers uitbreiden.
6. Eenzaamheid bestrijden. Doel: bevorderen van een zinvol en nuttig leven en daarnaast bestrijden en voorkomen van eenzaamheid. Hoe: gezamenlijk actieplan eenzaamheid.
7. De rol van de bibliotheek in het sociaal domein versterken. Doel: tegengaan van maatschappelijke tweedeling op het gebied van inkomen, opleiding en (digi)vaardigheden en verbeteren van de geletterdheid van inwoners. Hoe: actieplan gericht op participatie, zelfredzaamheid en ontwikkeling.
8. Toegankelijkheid. Doel: bevorderen van de toegankelijkheid van gebouwen, voorzieningen, diensten en ruimten. Hoe: inzet van communicatie op bewustwording en verbetering van gemeentelijke informatie.

18. Aanvulling van het werkkapitaal Kredietbank Nederland

Categorie	Incidenteel/Structureel	Lening	Exploitatielasten	Status
Autonoom	Structureel	€ 153.000	2017: p.m. 2019: p.m. 2021: p.m. 2018: p.m. 2020: p.m.	honoreren

Relatie programmadoelstelling

De stichting heeft, met uitsluiting van winstbejag, tot doel het op zakelijk en sociaal verantwoorde wijze in de behoefte aan volkskrediet te voorzien.

Algemene toelichting

Op grond artikel 1 lid 4 van geldende overeenkomst met de Kredietbank Nederland stellen wij werkkapitaal beschikbaar. Het artikel luidt: Indien het totaalbedrag aan uitstaande kredieten, verleend aan inwoners van de gemeente, het door de gemeente ter beschikking gestelde werkkapitaal overtreft, zal op eerste aanschrijving van de directie van de Kredietbank aanvulling van het gestorte werkkapitaal door de gemeente moeten plaatsvinden. In januari 2017 heeft de directie van de Kredietbank Nederland, op basis van ruim € 262.000,- uitstaande kredieten, ons verzocht het huidige werkkapitaal met € 153.000 te verhogen tot € 265.000,- in totaal.

19. Integraal kansenbeleid

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Autonoom	Structureel	2018: -/- € 221.000 2020: -/- € 221.000 2019: -/- € 221.000 2021: -/- € 221.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

Inzet is dat iedereen, en primair kinderen, mee kunnen doen aan de samenleving.

Algemene toelichting

Ondanks diverse maatregelen en talrijke sociale regelingen stijgt het aantal mensen in armoede. Dit zijn inwoners die achterblijven bij het gemiddelde welvaartsniveau. Ook het aantal huishoudens met problematische schulden en de hoogte van de gemiddelde schuldenlast neemt toe. 1 op de 5 huishoudens heeft kans op problematische schulden. In het huidige beleid verstrekken we verschillende maatwerkvoorzieningen waaronder bijzonder bijstand, minimeerregelingen, kwijtschelding gemeentelijk belastingen en schuldhulpverlening. Hiervoor hebben we € 1.637.500,- in de begroting opgenomen. De doelstelling van het nog vast te stellen nieuwe integraal kansenbeleid is het reduceren van het aantal inwoners die financiële belemmeringen ervaren om mee te doen en huishoudens met kans op problematische schulden. Gezien de beperkte beschikbare middelen bij de kadernota 2017 stellen we voor om € 221.000,- voor dit doel te reserveren. Dat komt overeen met de middelen die voor dit doel en het gemeentefonds zijn toegevoegd. De invoering van de maatregelen zal plaatsvinden met ingang van 2018 of zoveel eerder als mogelijk na vaststelling van het kansenbeleid door uw raad in 2017.

20. Capaciteit uitvoering heronderzoeken Scherp aan de Poort

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Wettelijk	Structureel	2017: -/- € 63.000 2019: € 150.000 2018: -/- € 125.000 2020: € 275.000 2019: -/- € 125.000 2021: € 400.000 2020: -/- € 125.000 2021: -/- € 125.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

De werkwijze Scherp aan de Poort past bij het onderdeel Actief in de Samenleving vanuit het programma Sociaal domein om uitkeringsgerechtigden te begeleiden richting werk of als dit niet mogelijk is een passend aanbod te doen om te kunnen participeren. Er is een sluitende aanpak, iedereen is in beeld en er wordt adequaat gereageerd op signalen van zowel de uitkeringsgerechtigde als de organisaties die ondersteuning bieden zoals de Werkjouwer en Pastiel.

Algemene toelichting

Deze aanmelding gaat over de werkwijze “Scherp aan de Poort”. Door het invoeren van deze werkwijze binnen de Backoffice beperken wij de hoge instroom in de uitkeringen zodat er meer rendement is in de uitstroom. Hiermee wordt de overschrijding op het Participatie-budget teruggedrongen. Het doorvoeren van de werkwijze Scherp aan de Poort is een van de maatregelen die genoemd zijn in het college-advies en raadsvoorstel Vangnetregeling 2016. Uitgangspunt bij Scherp aan de Poort is Rechtvaardigheid. Wie recht heeft op een uitkering krijgt deze.

Voor Scherp aan de Poort wordt het werkproces Aanvragen uitkering aangepast waardoor er eerst een melding gedaan wordt, screening op volledigheid en rechtmatigheid en dan pas een intake eventueel met de fraudemedewerker erbij. Dertig procent van de meldingen, tot een aanvraag voor een uitkering, wordt door deze werkwijze tegengehouden.

Een andere succesfactor voor het laten slagen van Scherp aan de Poort is het uitvoeren van periodieke heronderzoeken. Door een heronderzoek uit te voeren is er periodiek contact met de klant, en worden eventuele wijzigingen in persoonlijke omstandigheden besproken, zoals het inkomen en vermogen of de woonsituatie. Voordeel is dat er voor de cliënt ruimte is om vragen te stellen. De inkomensconsulent kan signalen adequaat oppakken en schakelen met de sociale wijkteams, Pastiel en de Werkjouwer. Een heronderzoek is tevens een check op de rechtmatigheid van de verstrekte uitkering.

Om Scherp aan de Poort te kunnen uitvoeren is 100 cliënten per 1 fte een juiste caseload. Hierdoor is het nodig om het aantal fte's met 1,5 te verhogen.

Bij een daling van het uitkeringenbestand is er voldoende flexibiliteit om het aantal fte's te reduceren. Dit is conform het trap op-trap af principe.

Terugverdieneffect

Door de werkwijze Scherp aan de Poort in te voeren kunnen we de eigen gemeentelijke dekking in de begroting trapsgewijs verlagen. De verlaging heeft de volgende fasering:

Jaar Verlaging eigen gemeentelijke dekking:

2019 € 150.000

2020 € 275.000

2021 € 400.000

Vanaf 2021 is er geen overschrijding meer op het Participatiebudget (BUIG budget). De eigen gemeentelijke dekking voor de uitvoering van de participatiewet van € 400.000 vervalt dan structureel. Deze methodiek verdient zich daarmee in de toekomst terug.

21. Formatie Backoffice

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Wens	Structureel	2017: -/- € 82.000 2020: -/- € 164.000 2018: -/- € 164.000 2021: -/- € 164.000 2019: -/- € 164.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

Om op juiste wijze uitvoering te kunnen geven aan de gemeentelijke taken op het terrein van werk, zorg en jeugd zoals deze genoemd zijn in de missie vanuit het programma Sociaal Domein en te werken aan innovatie en efficiencyverbetering wordt deze aanvraag gedaan.

Algemene toelichting

Het doel van de backoffice is het optimaal ondersteunen van de uitvoering van de gemeentelijke taken in de wijkteams door het uitvoeren van de financiële processen en de verwerking hiervan. Dit voorstel richt zich op de capaciteit binnen de backoffice. Het betreft voornamelijk structurele uitbreidingen. Bij het inrichten van het sociaal domein zijn de taken die uitgevoerd moeten worden vanuit de verschillende wet- en regelgeving in kaart gebracht. Aan de hand van deze analyse is hier een inschatting op gemaakt voor de hoeveelheid fte welke nodig zou zijn voor de uitvoering van de processen en van hieruit is de Backoffice gestart in 2015 met 32,82 fte. In 2016 hebben wij een berekening van onze formatie laten maken. De uitkomst van dit formatiecalculatiemodel (FCM) ondersteunt de noodzaak om de inzet van fte in de backoffice uit te breiden.

De afgelopen jaren hebben wij de werkzaamheden uitgevoerd door met name tijdelijke uitbreiding. Ook zijn er vanaf 2015 wijzigingen in processen geweest en hebben wij taken erbij gekregen (bijvoorbeeld Wet Taaleis). Met externe inhuur en aanvragen voor de kadernota 2014 en 2016 hebben wij dit deels kunnen oplossen.

1. Teamleider (structureel)

De backoffice is gestart in 2015 en is in zijn omvang verdubbeld ten opzichte van het team Werk en Inkomen uit 2014. Om alle nieuwe ontwikkelingen binnen het sociaal domein uit te kunnen laten voeren en het personeel goed te kunnen bedienen is hiervoor in 2016 een extra teamleider ingezet. Door deze inzet zetten we in op doorontwikkeling en is er voldoende aandacht voor het personeel. Wij vragen 1 fte capaciteit voor de inzet van deze extra teamleider.

2. Medewerker fraude en terugvordering (incidenteel 2018-2019) → zie aanmelding nummer 69

In het kader van de vangnetregeling zijn er maatregelen opgesteld om de overschrijding op het P-budget terug te dringen. Hiervoor is er in 2016 een kadernota aanvraag ingediend en toegekend voor de extra inzet van 1,5 fte op fraude en terugvordering. Deze toekenning loopt tot april 2018. Doel van deze inzet was vooral het verwerken van de vele fraudemeldingen en de invorderingen. Mede door deze inzet in 2016 is er € 100.000 meer opgevoerd aan vorderingen en € 20.000,-- meer ingevorderd. Met deze aanvraag willen we die lijn voortzetten. Op het aantal terugvorderingen is de achterstand ingelopen. Aanvullende inzet is nu nodig voor het innen van de opgevoerde vorderingen en het eerder en meer oppakken van de fraudemeldingen. Daarnaast leggen wij in vergelijking met andere gemeenten weinig maatregelen op. Hierin kunnen wij op dit moment qua capaciteit geen lik-op-stuk beleid bieden. We willen als de Fryske Marren adequaat op fraudemeldingen en het niet nakomen van verplichtingen reageren. Wij hebben er belang bij om mensen voor het starten van de uitkering tegen te houden als de gegeven informatie niet rechtmatig is. Want de bewijslast ligt bij de aanvrager voordat de uitkering toegekend is. Als men in de uitkering zit ligt de bewijslast bij de gemeente. Het voorkomen van het toekennen van een uitkering als de situatie niet rechtmatig is scheelt veel tijd. Vanuit de werkwijze Scherp aan de Poort willen wij de uitkeringsgerechtigden periodiek oproepen. Uit deze heronderzoeken zullen ook meldingen komen waarbij een fraude-onderzoek nodig is. Doel van deze heronderzoeken is regelmatig contact met de klant en een zuiver bestand. Om de ingezette lijn te kunnen continueren willen we incidenteel € 100.000 beschikbaar stellen (2018 en deels 2019).

3. Applicatiebeheerder (structureel)

Door de inzet van 0,6 fte externe inhuur naast de toegestane formatie van 2 fte hebben wij de werkzaamheden binnen het applicatiebeheer op een minimaal niveau kunnen uitvoeren. De inzet van applicatiebeheer is nodig voor vrijwel alle processen binnen het gehele sociaal domein. Nieuwe processen waar de inzet voor nodig is zijn onder andere; aanbesteding inkoop jeugdzorg en wmo, uitfasen van een programma (URSUS) en het Pilottraject implementatie zaakgericht werken in de door ons gebruikte software (S4SR). Om de reguliere werkzaamheden te kunnen blijven uitvoeren waaronder systeembeheer en monitoren en verantwoorden en noodzakelijke projecten op te pakken wordt verzocht om de externe inhuur om te zetten naar vaste capaciteit van 0,75 fte.

4. Juridisch kwaliteitsmedewerker

De kwaliteitsmedewerkers bedienen het gehele sociaal domein. Door de groei van het uitkeringsbestand, beleidswijzigingen en de noodzaak tot het opdoen van kennis bij de sociale wijkteam medewerkers zal er meer moeten worden getoetst en zijn er meer juridische vragen en bezwaren te behandelen. Daarnaast worden deze medewerkers steeds vaker ingezet om samen met beleidsmedewerkers het implementeren en doorontwikkelen van nieuw en huidig beleid te begeleiden. Hierdoor komen de kwaliteitsmedewerkers minder toe aan het optimaliseren en ontwikkelen van werkprocessen. Om dit belangrijke onderdeel te kunnen borgen vragen wij een structurele inzet van een halve fte.

Kadernota 2017 FTE ontwikkeling sociaal domein		fte	Aanmelding	2017	2018	2019	2020	2021
Teamleider	structureel	kadernota 2017		1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Applicatiebeheer	structureel	kadernota 2017			0,72	0,72	0,72	0,72
Juridisch Kwaliteit medewerker	structureel	kadernota 2017			0,44	0,44	0,44	0,44
Tijdelijk fraude en terugvordering (verlengen huidig project naar geheel 2018)	incidenteel	kadernota 2017						
Reeks in FTE op team W&I (Backoffice)			Totaal aanvraag	1,00	2,17	2,17	2,17	2,17
Kadernota 2017 FTE ontwikkeling sociaal domein		EURO	Aanmelding	2017	2018	2019	2020	2021
Teamleider	structureel	kadernota 2017		82.000	84.000	84.000	84.000	84.000
Applicatiebeheer	structureel	kadernota 2017			50.000	50.000	50.000	50.000
Juridisch Kwaliteit medewerker	structureel	kadernota 2017			30.000	30.000	30.000	30.000
Tijdelijk fraude en terugvordering (verlengen huidig project naar geheel 2018)	incidenteel	kadernota 2017			75.000	25.000		
Reeks in EURO op team W&I (Backoffice)			Totaal aanvraag	82.000	239.000	189.000	164.000	164.000

22. Huisvesting organisatie

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Wens	Structureel	2017: -/- € 0 2019: -/- € 0 2021: -/- € 0 2018: -/- € 0 2020: -/- € 0	honoreren

Relatie programmadoelstelling

Door de huisvesting kunnen wij een professionele en voor ieder toegankelijke dienstverlening bieden, die modern is en optimaal gebruik maakt van de mogelijkheden van de verdergaande digitalisering. Daarnaast biedt de definitieve huisvesting ontwikkelkansen op het gebied van de drie cultuurkernwaarden van onze organisatie samenwerken, klantgerichtheid en resultaatgerichtheid.

Algemene toelichting

In de raad van november 2014 is het startsein gegeven om te komen tot de definitieve huisvesting. In nauw overleg met (een delegatie van) de gemeenteraad is begin 2017 een nieuwe impuls gegeven aan dat traject. De nieuwe opdracht is als volgt geformuleerd:

- de definitieve huisvesting moet op termijn leiden tot structureel lagere kosten en/of aantoonbare betere dienstverlening.
- uitgangspunt is dat Herema State onze hoofdvesting is en eventueel (indien nodig) aangevuld wordt met decentrale huisvesting en thuiswerken.

Op basis van de hiervoor weergegeven opdracht willen wij in 2 stappen tot een definitieve aanpak komen. De eerste stap betreft het moderniseren en daarmee het gereed maken voor het nieuwe werken van de glazen vleugel van Herema State 1. Dit combineren we met reeds geplande onderhoudswerkzaamheden. De genoemde glazen vleugel dateert uit 2000. Het overige deel van Herema State is de afgelopen jaren al aangepakt. Dit levert de medewerker en de organisatie meer flexibiliteit en betere samenwerkingsmogelijkheden op. Daarmee kunnen er ook meer medewerkers worden gehuisvest in Herema State. Hierdoor kan een deel van Woudstate worden vrijgespeeld. Na realisatie van de eerste fase volgt stap twee. In die tweede fase worden o.a. de volgende aspecten meegenomen:

- Kan Herema State 5 worden benut voor huisvesting (en kan het resterende deel van het personeel van Woudstate hierin worden gehuisvest)?
- Kan de raadszaal worden aangepast of verplaatst?
- Kan er extra archiefruimte worden gerealiseerd
- Parkeren en overige huisvestingswensen.

23. Aanstelling geo-coördinator

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Nieuw	Structureel	2019: -/- € 67.000 2021: -/- € 67.000 2020: -/- € 67.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

Geo-informatie sluit aan op meerdere programma's. Denk hierbij aan verbetering digitale dienstverlening, doelmatig beheer openbare ruimte en verbeterd inzicht in de ontwikkeling van de openbare ruimte. Echter ook de uitvoering van de Nieuwe Omgevingswet is grotendeels gebaseerd op informatie met een geo-component. Ook in het sociaal domein zijn vele mogelijkheden voor betere beleidsanalyses met behulp van de kaart.

Algemene toelichting

Op het gebied van geo-informatie hebben we een beleidsmedewerker/adviseur/coördinator nodig. Mede gezien belangrijke en langlopende ontwikkelingen op geografisch gebied, zoals de nieuwe Omgevingswet en de Digitale Agenda 2020 is er behoefte aan structurele deskundigheid op dit gebied. Andere gemeenten van onze omvang hebben al rekening gehouden met deze ontwikkelingen en een geo-coördinator binnen hun organisatie benoemd; voor zover deze nog niet al in dienst was. Het gaat hier in het algemeen om een volledige fte.

24. Aanstelling Functionaris Gegevensbescherming

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Wettelijk	Structureel	2018: -/- € 37.500 2020: -/- € 37.500 2019: -/- € 37.500 2021: -/- € 37.500	honoreren

Algemene toelichting

De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) is op 25 mei 2016 in werking getreden. De publieke en private sector hebben tot 25 mei 2018 om volledig aan deze wetgeving te voldoen. Voor ons betekent dit dat we verplicht zijn om een functionaris gegevensbescherming (FG) aan te stellen. In 2016 is een kadernota aanvraag gedaan voor de CISO (Chief Information Security Officer), "Informatieveiligheid en bewustzijn". Deze aanvraag is gehonoreerd, daarmee is de informatieveiligheid georganiseerd. De huidige aanvraag voor de FG betreft een onafhankelijke functie specifiek gericht op de bewaking van de privacy in de breedste zin van het woord. De FG is verantwoordelijk voor het toezicht op de naleving van wet en regelgeving op het gebied van privacy en is contactpersoon voor de Autoriteit Persoonsgegevens. In verband met functiescheiding wordt vanuit de VNG geadviseerd om de functies van CISO en FG niet te combineren. Onder bepaalde voorwaarden wordt een combinatie van functies niet uitgesloten.

Als gevolg van deze wettelijke verplichtingen moeten er structureel middelen beschikbaar worden gesteld. We gaan nu uit van een ½ fte, de exacte functie-inhoud is nog niet bekend. Er wordt onderzocht wat de werkelijke omvang van deze functie is, waar deze nieuwe functie het beste kan worden geplaatst in de organisatie en of een combinatie van functies mogelijk is.

25. ARBO-budget/advisering op veiligheid elektriciteit

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Nieuw	Structureel	2017: -/- € 10.000 2020: -/- € 10.000 2018: -/- € 10.000 2021: -/- € 10.000 2019: -/- € 10.000	honoreren

Algemene toelichting

Op grond van de Arbeidsomstandighedenwet moet periodiek een zg. RI & E (een risico inventarisatie/evaluatie) worden uitgevoerd. Daarbij hoort een plan van aanpak. Ook dat is verplicht. We hebben met het opstellen van beide elementen voor de buitendiensten gewacht tot ná de reorganisatie. Die reorganisatie heeft de afgelopen twee jaar vorm gekregen. De inmiddels uitgevoerde RI&E leidt tot de wettelijke verplichting een aantal maatregelen uit te voeren. Dat gaat zowel over gereedschap, als over voorschriften, keuringen, gezondheidsaspecten, enz. Doel is de arbeid gerelateerde gezondheidsklachten en ongevallen zoveel mogelijk te beperken. Ook dat is behalve goed personeelsbeleid een wettelijke plicht. Om de daarmee samenhangende (wettelijke) controles op installaties te kunnen uitvoeren is externe capaciteit nodig. Wij ramen de hieruit voortvloeiende kosten op € 10.000 structureel.

26. Roazebosk en afwerking naastliggende omgeving van het project Knooppunt Joure

Categorie	Incidenteel/Structureel	Investering	Exploitatielasten	Status
Autonoom	Structureel	€ 160.000	2017: -/- € 5.000 2020: -/- € 10.000 2018: -/- € 10.000 2021: -/- € 10.000 2019: -/- € 10.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

De afwerking van de omgeving van Knooppunt Joure komt logischerwijs voort uit de realisatie van Knooppunt Joure. Herstel van het Roazebosk versterkt de kwaliteit van de woon- en leefomgeving. Als in navolging van ideeën bij de bewoners aandacht het bos ecologisch verantwoord wordt ingericht zal dit ook ten goede komen aan de natuurwaarden.

Algemene toelichting

Als gevolg van de realisatie van Knooppunt Joure komt een gedeelte van de A7 te vervallen. In 2012 heeft de toenmalige raad van Skarsterlân o.a. besloten voor de helft van de kosten van het opruimen van de weg een krediet beschikbaar te stellen en de andere helft te dekken uit een op te zetten grondexploitatie. Door het schrappen van de beoogde woningen en woonwerklocaties bij het Roazebosk vervalt deze grondexploitatie en is er een tekort voor het afwerken van de A7 en de naastliggende omgeving van het project Knooppunt Joure. De belangrijkste onderdelen daarvan zijn het invullen van de voormalig rijksweg met bos en recreatieve paden ter plekke van het Roazebosk én het fatsoenlijk afwerken van de overbodig geworden snelweg. Daarnaast zijn er als gevolg van de realisatie van het knooppunt Joure werkzaamheden nodig bij het afhechten en afwerken van watergangen, paden en dergelijke. Er wordt een eenmalig bedrag van € 160.000,- aangevraagd. Over het herstel van het Roazebosk zijn in de raad van december 2012 toezeggingen gedaan door het college aan de raad en daarmee indirect aan de omwonenden.

27. Gronddepots

Categorie	Incidenteel/Structureel	Investering	Exploitatielasten	Status
Autonoom	Structureel	€ 192.000	2018: -/- € 6.000 2018: € 6.000 2019: -/- € 12.000 2019: € 12.000 2020: -/- € 12.000 2020: € 12.000 2021: -/- € 12.000 2021: € 12.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

De beperkt beschikbare middelen voor investeringen in onze openbare ruimte willen we op een efficiënte wijze, binnen de wettelijke kaders, vormgeven. Hiervoor is het honoreren van deze aanvraag van belang. We kunnen werk met werk maken, goed ingerichte locaties gebruiken en de neveneffecten van de huidige werkwijze (illegale stort, overlast etc.) terugdringen.

Algemene toelichting

In de gemeente is sprake van een veelvoud aan grondstromen tussen diverse werken die worden uitgevoerd. Om deze stromen zo efficiënt en duurzaam mogelijk te verwerken, is het streven altijd om werk met werk te maken, zodat we geen grond en zand duur hoeven af te voeren omdat we er geen adequaat ingerichte plek voor hebben waar we het kunnen opslaan of verwerken. Daarnaast hebben wij de wettelijke verplichting (milieueisen) om invulling te geven aan een adequate en juridisch goed gedocumenteerde wijze van verwerking. In dit kader stellen wij voor om een tweetal gronddepots in onze gemeente te realiseren, conform geldende wet- en regelgeving. Door het creëren van deze permanente depots (die vallen onder het certificaat BRL inclusief bijbehorend handboek van de gemeentewerf te Joure) wordt voorkomen dat herbruikbare grond en/of zand met de kwaliteit AW2000 of Wonen duur wordt afgevoerd naar werken buiten de gemeente en vervolgens duur zand en grond wordt aangekocht voor beheers- of ontwikkelingsprojecten. Deze duurzame oplossing zal de voorgenoemde dubbele kosten voorkomen. Op het moment dat wij gebruik kunnen maken van deze depots, kunnen we toekomstige werken ook lager ramen voor wat betreft de benodigde grond en zand. Met de twee voorgestelde depots mag vrijkomende grond en zand voor langere tijd beschermd en volgens de wettelijke vereisten worden opgeslagen. Deze investeringen zorgen ook voor een lager structureel onderhoudsbudget vanaf 2019 van € 12.000 per jaar. De besparing binnen de meerjarige onderhoudsprojecten aan wegen zal in de eerstvolgende herziening van de voorziening (2018/2019) worden becijferd en verwerkt.

28. Loop-/fietsbrug Skipsleat-Wyldehoarne

Categorie	Incidenteel/Structureel	Investering	Exploitatielasten	Status
Autonoom	Structureel	€ 440.000	2018: -/- € 13.000 2020: -/- € 26.000 2019: -/- € 26.000 2021: -/- € 26.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

De gemeente dient te voldoen aan de wettelijke zorgplicht ter bevordering en handhaving van de veiligheid in de openbare ruimte. In stand houden van veilige loop-/fietsverbinding tussen de Jouster wijken Skipsleat en Wyldehoarne.

Algemene toelichting

De loop-/fietsbrug tussen de Jouster woonwijken Skipsleat en Wyldehoarne is in zeer slechte staat. Bij de kadernota 2016 zijn hiervoor middelen aangevraagd, maar deze aanvraag is niet gehonoreerd. In het vervolg op dit besluit zijn door D66 vragen gesteld over de veiligheid van de brug en de mogelijke vervanging ervan. Het college heeft via een raadsmemo antwoord op de vragen gegeven. In het raadsmemo is tevens aangegeven dat bij de behandeling van de kadernota 2017 opnieuw afwegingen gemaakt moeten kunnen worden. Hiervoor is een aantal scenario's op hoofdlijnen bekeken. Het definitief schrappen van een oeververbinding is daarbij in elk geval niet als optie gezien. Samengevat laten de verschillende scenario's zich als volgt omschrijven:

- A. Een compleet nieuwe brug met wederom een iconische uitstraling is erg duur. De kosten worden daarbij geraamd op € 740.000.
- B. Een doelmatige nieuwe onderhoudsvriendelijke brug, zonder iconische uitstraling realiseren. Kosten circa € 440.000.
- C. Grondige renovatie van de bestaande brug om hem daarna in stand te kunnen houden, is vanwege de complexe constructie niet aantrekkelijk. Hoge jaarlijkse reserveringen voor onderhoud blijven nodig.
- D. Brug slopen en een dam met voet/fietspad er voor in de plaats leggen is in principe de goedkoopste oplossing (€ 200.000), maar ook in strijd met de vastgestelde beeldkwaliteit. Een planologische procedure zal nodig zijn.

Het college heeft besloten dat, om de onderhoudsproblematiek definitief achter ons te laten, het noodzakelijk is om de bestaande brug te vervangen door een nieuwe brug, variant B dus. Daarbij wordt ingezet op een zo duurzaam mogelijke oplossing, die passend is bij de gemaakte keuzes in de wijk. Het gaat dan om de realisatie van een doelmatige brug, waarbij een iconische uitstraling niet meer het uitgangspunt is. De uitkomst van het vervolgproces (samen met ontwerper(s), gebruikers en bewoners) zal de uiteindelijke vorm en materiaalkeuze bepalen. In de raming zijn de volgende aspecten betrokken: opruimen oude brug, aanleg fiets-voetgangersbrug van circa 30 m lang en 4,50 m breed (fiets/looppad 2,50 m, bermen aan weerszijde 1,00 m), vrije doorvaarhoogte minimaal 1,50 m, gebruik van onderhoudsarm materiaal (bijv. composiet), 2 betonnen landhoofden, 4 tussensteunpunten, verlenging van de 2 gronddammen (landtongen) en handhaven van de twee korte (aan)bruggen ter hoogte van Elisabethhoeve en Steiger. Mocht gekozen worden voor een nieuwe brug, dan zal over een passend ontwerp geklankbord worden met de (direct) omwonenden.

29. Straatweg Lemmer (Noordelijk deel)

Categorie	Incidenteel/Structureel	Investering	Exploitatielasten	Status
Nieuw	Structureel	€ 680.000	2018: -/- € 20.000 2020: -/- € 41.000 2019: -/- € 41.000 2021: -/- € 41.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

De inrichting die in overeenstemming is met de richtlijnen voor 30 km/uur wegen verbetert de verkeersveiligheid en draagt bij aan een beter woon- en leefmilieu.

Algemene toelichting

Met de aanpak van de N359 en het centrum van Lemmer wordt een belangrijke kwaliteitsslag in Lemmer gemaakt. De Straatweg biedt nu zowel aan de noord- als de zuidkant van de N359 een gedateerde en rommelige aanblik. Middelen om de Straatweg aan te pakken zijn niet beschikbaar vanuit het project N359 en ook niet vanuit het Masterplan Lemmer. De Straatweg is op een aantal plaatsen verzakt, de beplanting groeit slecht en de markeringen op de weg zijn vervaagd. Van belang is ook dat in het zuidelijke en noordelijke deel van de Straatweg een uniforme en verkeerveilige inrichting/uitstraling wordt gerealiseerd. Voor het Zuidelijk deel van de Straatweg (vanaf de kruising met de Melkweg naar het zuiden tot aan de Parkstraat) is in 2016 geld beschikbaar gesteld. Ook voor het noordelijk deel (vanaf de kruising met de Melkweg naar het noorden tot aan de bebouwde komgrens) zijn schetsen en een raming gemaakt. De inrichting gaat uit van het versmallen van de rijbaan zodat deze in overeenstemming is met de richtlijnen voor 30km/uur wegen. Op de bijzondere kruispunten komen twee visuele pleinen als attentievlakken en bij de vijf gewone kruispunten komen plateaus als attentiemaatregel. Er wordt ruimte gemaakt voor nieuwe beplanting en er worden bomen geplant. De gehele noordelijke Straatweg wordt opnieuw geasfalteerd. De uiteindelijke detaillering van de planvorming zal in overleg tot stand komen. Het bedrag is mede gebaseerd op inzet van de middelen die voor onderhoud geraamd zijn.

30. Bijdrage realisatie landmark Joure

Categorie	Incidenteel/Structureel	Investering	Exploitatielasten	Status
Nieuw	Structureel	€ 100.000	2018: -/- € 3.000 2020: -/- € 6.000 2019: -/- € 6.000 2021: -/- € 6.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

Economie, recreatie en toerisme, profilering Joure

Algemene toelichting

De vernieuwing van de entree van Joure met een ovonde en het optimaliseren van de carpoolplaats is onderdeel van de werkzaamheden van Knooppunt Joure. Een landmark die net buiten de entree ligt en goed zichtbaar is vanuit de snelweg is vanaf het begin onderdeel geweest van de plannen voor de entree Joure. Om de ontwikkeling van de gehele entree niet te vertragen, is bij de bestemmingsplanprocedure en bij de financiering de landmark destijds buiten beschouwing gelaten. Er zijn echter wel verwachtingen gewekt bij ondernemers uit de omgeving. De landmark, die uit moet stralen wat Joure en omgeving te bieden heeft, komt net buiten de groene rand van het nieuwe carpoolterrein te staan, zodat deze goed zichtbaar is vanaf het nieuwe knooppunt. Het proces van afstemming en keuzes om te komen tot deze landmark moet nu opgestart worden, om deze te kunnen realiseren als het nieuwe knooppunt klaar is. Deze aanvraag betreft een bijdrage voor de realisatie van de landmark, waarbij ook externe financiering gezocht wordt.

31. Driesprong Huisterheide/Langwarderdyk Sint Nicolaasga (relatie gebiedsagenda)

Categorie	Incidenteel/Structureel	Investering	Exploitatielasten	Status
Nieuw	Structureel	€ 200.000 *	2018: -/- € 6.000 2020: -/- € 12.000 2019: -/- € 12.000 2021: -/- € 12.000	honoreren

*: exclusief € 200.000 subsidie

Relatie programmadoelstelling

De aanpak van de driesprong Huisterheide/Langwarderdyk sluit aan bij het doel te werken aan een verkeersveilige, leefbare en goed bereikbare gemeente en aantrekkelijke openbare ruimte voor zowel inwoners als recreanten.

Algemene toelichting

Vanuit veiligheid, openbaar vervoer en landschappelijk oogpunt is het nadrukkelijk gewenst maatregelen te treffen op en nabij het kruispunt Langwarderdyk-Huisterheide.

Veiligheid: op en nabij dit kruispunt zijn in de periode 2010-2016 drie ongevallen geregistreerd, waarvan twee met (één of meerdere) slachtoffers. Ook de subjectieve verkeersveiligheid is onvoldoende; meerdere malen hebben weggebruikers melding gedaan van de onveilige situatie. Het verkeer op de Langwarderdyk heeft weinig zicht op kruisend fietsverkeer vanuit Sint Nicolaasga. Voor verkeer vanaf de Langwarderdyk geldt een stopverbod, maar men moet relatief ver de hoofdrijbaan op rijden om voldoende zicht te krijgen op kruisend verkeer. In het gebied geldt een maximumsnelheid van 60 km per uur, maar de huidige inrichting van het kruispunt (voorrangskruispunt) voldoet niet aan de criteria (o.a. gelijkwaardigheid van wegen) van een 60-km per uur-inrichting. Opheffen van de voorrang zonder infrastructurele maatregelen achten wij, vanuit het verkeersveiligheids-aspect, niet verantwoord.

Openbaar vervoer: in het kader van een efficiënter OV-systeem wordt gekeken naar het creëren van belangrijke opstapplaatsen voor de bus: de OV plushalte. Een dergelijke halte wordt voorzien van één of meer extra voorzieningen als: fietskluizen, park&ride plekken, veilige oversteekvoorzieningen, verlichting. De locatie bij Huisterheide is voor een OV plushalte serieus in beeld.

Landschappelijk: het kruispunt ligt midden in het recreatieve en historische karakter van onze gemeente en het Nationaal landschap Zuid-west Friesland. Hiermee heeft dit project naast het verkeersveiligheidsaspect ook belangrijke landschappelijke, cultuurhistorische en toeristische componenten. In 2009 is al een plan gemaakt dat een nieuwe, veilige, fraaie, meer historisch verantwoorde inrichting nastreeft. De oplossing wordt gezocht in een Shared Space inrichting voor dit kruispunt, met voldoende aandacht voor fietsverkeer, het halteren van de bus inclusief voorzieningen en het versterken van de landschappelijke structuur ter plaatse. Hiervoor zal ook een deel van de paden in het bos vlak bij de kruising veranderd moeten worden.

De plaatselijke belangen van Scharsterbrug, Sint Nicolaasga en Langweer, de scholen uit eerdergenoemde dorpen en het middelbaar onderwijs Joure is al in maart 2010 toegezegd dat het treffen van maatregelen op het onderhavige kruispunt nader zal worden afgewogen bij de kadernota. Voor het realiseren van een OV plushalte stelt de provincie een eenmalige bijdrage beschikbaar. Het genoemde investeringsbedrag van € 400.000,- is op basis van de verwachting dat er cofinanciering (50 %) toegekend wordt vanuit de Gebiedsagenda. Mocht dat niet het geval zijn, dan zal hierover bij de begroting melding gemaakt worden. Het project sluit aan op het ingezette beleid (Nota Mobiliteit, Provinciaal Verkeer en Vervoerplan en Gemeentelijk verkeers- en vervoerplan) om te komen tot een duurzaam veilig verkeer- en vervoerssysteem.

32. Fietspad Nijemirdum (relatie gebiedsagenda)

Categorie	Incidenteel/Structureel	Investering	Exploitatielasten	Status
Wens	Structureel	€ 70.500 *	2018: -/- € 2.000 2020: -/- € 4.000 2019: -/- € 4.000 2021: -/- € 4.000	honoreren

*: exclusief € 70.500 subsidie

Relatie programmadoelstelling

Recreatie & Toerisme is een speerpunt van ons beleid. Het uitbreiden van het fiets- en wandelpaden-netwerk versterkt de voorzieningen voor recreanten. Het beter bereikbaar maken van de IJssel-meerkust maakt ook onderdeel uit van het koppelkansen-project dat onder de Gebiedsagenda Súdwesthoeke valt.

Toelichting voorstel

De beleving van het IJsselmeer voor fietsers en wandelaars is vanuit recreatief/toeristisch oogpunt een speerpunt. Vanaf Lemmer is dit maar mogelijk tot Tacozijl, waar de route van de dijk af gaat en pas bij de Hege Gerzen weer op de oude kustlijn aansluit. Bij de dijkverzwaring heeft Wetterskip Fryslân een onderhoudspad aangelegd vanaf Tacozijl tot halverwege de Hege Gerzen. Dit mag gebruikt worden als fiets- en wandelpad, mits wij de benodigde voorzieningen aanleggen, zoals klaphekken en draadhekwerken. Om vanaf het eind van het onderhoudspad weer op de openbare weg te komen moet over 300 meter een fiets-/wandelpad worden aangelegd. Het onderhoudspad is uitgevoerd in asfalt en ligt gedeeltelijk aan de teen van de dijk en gedeeltelijk op de dijk. Dit levert een zeldzame combinatie op van beschut fietsen afgewisseld door prachtige uitzichten vanaf de dijk, in een landschap dat tot nu toe niet toegankelijk was voor fietsers, wandelaars en vogelspotters. Deze relatief kleine maatregelen leveren een unieke uitbreiding van 3,5 kilometer op voor het fiets- en wandelpadennetwerk en zorgen daarbij voor een betere beleving van de IJsselmeerkust. We zetten in op cofinanciering vanuit de gebiedsagenda om in totaal een investering van € 141.000,- te kunnen doen. Het genoemde investeringsbedrag is op basis van de verwachting dat deze cofinanciering toegekend wordt. Mocht dat niet het geval zijn, dan zal hierover bij de begroting melding gemaakt worden.

33. Better Bakhuizen: plein bij de kerk

Categorie	Incidenteel/Structureel	Investering	Exploitatielasten	Status
Nieuw	Structureel	€ 146.000	2018: -/- € 4.000 2020: -/- € 9.000 2019: -/- € 9.000 2021: -/- € 9.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

Met de aanleg/herinrichting van dit plein spelen we in op vragen en initiatieven van inwoners van Bakhuizen om hun dorp een nieuw centrum te geven. Een multifunctionele invulling, hoewel kleinschalig, is een impuls voor Bakhuizen. We geven verder invulling aan een initiatief van onderop en bevorderen de aantrekkelijkheid, leefbaarheid en veiligheid in het dorp.

Algemene toelichting

“Better Bakhuizen” is een project dat door het dorp zelf gestart is en getrokken wordt. Een van de vier onderdelen van het project Better Bakhuizen is “het dorp een centrum geven”. Hiermee wil men het dorp versterken en toekomstbestendiger maken. Dit wil men doen met het opwaarderen van het noordelijk deel van 't Plantsoen, waar in het gras speeltoestellen geplaatst worden, en het opnieuw inrichten van het zuidelijk deel. Daarbij worden de parkeerplaatsen, de weg en niet gebruikte verharding omgevormd tot een multifunctioneel evenementenplein bij de kerk.

Deze aanvraag omvat de herinrichting van het zuidelijk deel waar de twee wegdelen van het Plantsoen samenkomen op een multifunctioneel bruikbaar pleintje. Daarop kan nog steeds worden geparkeerd maar er kunnen ook evenementen plaatsvinden, omdat het plein zelf zo vlak mogelijk wordt uitgevoerd en de hoogteverschillen in een groenstrook worden opgevangen. De investering bedraagt € 146.000,-.

34. Entree Museum Joure

Categorie	Incidenteel/Structureel	Investering	Exploitatielasten	Status
Wens	Structureel	€ 154.000	2018: -/- € 5.000 2020: -/- € 9.000 2019: -/- € 9.000 2021: -/- € 9.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

Het programmaonderdeel openbare ruimte uit de programmabegroting gaat uit van de wens om met beperkte middelen en met de nodige inventiviteit het maximale te bereiken. Door de buitenruimte van het museum en de openbare weg volgens hetzelfde ontwerp uit te voeren, wordt een kwaliteitsimpuls aan het hele gebied gegeven.

Algemene toelichting

Het museum Joure heeft een Masterplan opgesteld om het museum en de entree te versterken. Hiertoe zal het museum zelf verbouwd moeten worden (is een aparte aanmelding), maar er zijn ook raakvlakken met de openbare ruimte tussen beide delen van het museum (Museumstraat). De verbouw en aanpak van het museum en de gebouwen wordt door het museum zelf opgepakt. Uit de inrichting van de openbare ruimte zal meer dan nu de verbinding tussen beide delen van het museum naar voren moeten komen. Het museum heeft beperkte financiële middelen die ingezet worden voor de aanpak van de gebouwen. Daarom vraagt het museum om een bijdrage van de gemeente voor de herinrichting van de buitenruimte en openbare ruimte. Deze herinrichting van de buitenruimte/ openbare ruimte van het museum sluit perfect aan bij de herinrichting die vorig jaar is uitgevoerd op en rond de Sinnebuorren. De geraamde kosten voor de gemeente bedragen totaal € 154.000. We zijn in gesprek met de provincie om voor deze aanvraag co-financiering vanuit de gebiedsagenda te bewerkstelligen.

35. Investering herinrichting museum Joure

Categorie	Incidenteel/Structureel	Investering	Exploitatielasten	Status
Wens	Structureel	€ 100.000	2018: -/- € 3.000 2020: -/- € 6.000 2019: -/- € 6.000 2021: -/- € 6.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

Het cultuurbeleid van de gemeente is vastgelegd in de Kadernota cultuur Samenspel. Hierin is opgenomen dat de gemeente het van belang vindt om ook in deze veranderende tijden de waarde van cultuur te benutten om een aantrekkelijke gemeente te zijn en te blijven. Naast een culturele doelstelling heeft het museum een belangrijke functie op het gebied van recreatie en toerisme. In 2018 zijn in het kader van de Culturele Hoofdstad meer bezoekers te verwachten. In Joure is het museum een belangrijke (slechtweer) voorziening voor recreanten en toeristen.

In de beleidsuitvoering wordt evenwicht gezocht in wat de markt/samenleving kan en wat van de overheid wordt verwacht. Overheden en burgers zoeken naar oplossingen en worden daarbij steeds meer partners. Om de lange termijn positie te versterken doet het museum een beroep op de gemeente om een deel van de kosten van de herinrichting te financieren. Naast een gemeentelijk bijdrage financiert de eigenaar van het gebouw (Kofschip) bouwkundige aanpassingen, zet het museum eigen uren in en doet het museum een beroep op fondsen. De verhouding is een zesde deel gemeente en vijf zesde derden.

Het programmaonderdeel openbare ruimte uit de programmabegroting gaat uit van de wens om met beperkte middelen en met de nodige inventiviteit het maximale te bereiken. Door de buitenruimte van het museum en de openbare weg volgens hetzelfde ontwerp uit te voeren, wordt een kwaliteitsimpuls aan het hele gebied gegeven.

Algemene toelichting

Museum Joure vraagt de gemeente om een bijdrage voor herinrichting van het museumcomplex. Zowel het inrichting van de gebouwen als de buitenruimte worden aangepakt. Tijdens bestuurlijk overleg tussen gemeente en Museum Joure zijn de plannen doorgesproken. De herinrichting maakt deel uit van de vernieuwing van het museum wat in het museumplan staat omschreven. Hierbij worden naast aanscherping van het profiel, de marketing en communicatie van het museum versterkt. Er wordt samenwerking gezocht met Museum Sloten. De herinrichting richt zich op het centraliseren van de publieksfuncties (museumbalie, winkel en VVV) en het creëren van een ontvangstruimte voor groepen. De openbare ruimte/buitenruimte zal meer de verbinding worden tussen beide delen van het museum. Het achterliggende doel is om meer bezoekers goed te ontvangen en de organisatie efficiënter in te richten waardoor meer tijd overblijft voor strategische zaken om daarmee de inkomsten van het museum structureel te verhogen. Het gaat om een eerste deel van aanpassingen om te komen tot een functioneel en herkenbaar museumcomplex met aansprekende (vaste) presentaties en betreft de delen Witte Os, Pand 99, Entreegebouw, Johannes Hesselpakhuis en Geboortehuisje en daarnaast de buitenruimte aan beide kanten van de museumstraat. In een later stadium volgen aanpassingen ten behoeve van de tuinen, Museumstraat en Midstraat. De herinrichting van de buitenruimte sluit perfect aan bij de herinrichting die vorig jaar is uitgevoerd rond de Sinnebuorren. Het bestuur beoogt het herinrichtingsplan (binnen) gerealiseerd te hebben op 31 maart 2018 zodat de extra aantallen bezoekers die in 2018 verwacht worden in verband met CH2018, verwelkomd kunnen worden in een geoptimaliseerde museumomgeving. Voor de herinrichting van het museumcomplex wordt aan de gemeente een bedrag van € 100.000. Voor de buitenruimte is een bedrag van € 154.000 geraamd. Hierover is overleg met de provincie t.a.v. co-financiering vanuit de gebiedsagenda.

36. Kruising De Dolten – Frankrijkdreef in Oudehaske/Vegelinsoord

Categorie	Incidenteel/Structureel	Investering	Exploitatielasten	Status
Wens	Structureel	€ 87.000	2017: -/- € 3.000 2018: -/- € 5.000 2020: -/- € 5.000 2019: -/- € 5.000 2021: -/- € 5.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

De aanpak van de kruising De Dolten-Frankrijkdreef sluit aan bij het doel te werken aan een verkeersveilige, leefbare en goed bereikbare gemeente

Algemene toelichting

In 2016 heeft de gemeente zowel van de directeur van de voormalige basisschool De Stobbestjelp als van Plaatselijk Belang Vegelinsoord het verzoek ontvangen te onderzoeken of het mogelijk is het bestaande vrijliggende fietspad langs de Dolten van Oudehaske richting Vegelinsoord te verlengen. De basisschool in Vegelinsoord is sinds augustus 2016 gesloten, wat als gevolg heeft dat kinderen naar school gaan in Oudehaske. Fietsen op de weg en oversteken nabij de afslag Frankrijkdreef wordt, gelet op het intensieve vrachtverkeer naar Omrin, als onveilig ervaren. Bovendien zal de intensiteit van het vrachtverkeer de komende jaren naar verwachting fors toenemen, als gevolg van de ontwikkelingen op het bedrijventerrein Businesspark Friesland/Haskerveen. Als gemeente hebben wij gekeken naar de mogelijkheid om het bestaande fietspad te verlengen. Dit brengt echter zeer hoge kosten met zich mee. Vandaar dat is gezocht naar een alternatieve oplossing; namelijk de situatie nabij het kruispunt De Dolten–Frankrijkdreef wijzigen, waardoor fietsers veiliger kunnen oversteken. Omrin heeft aangegeven mogelijk een financiële bijdrage te willen verlenen in de investeringskosten. De exacte detaillering van de plannen zal in overleg met alle betrokkenen zijn definitieve invulling krijgen. Op basis van ervaringscijfers van dergelijke aanpassingen is het investeringsbedrag bepaald als taakstellend.

37. Vervanging bruggen

Categorie	Incidenteel/Structureel	Investering	Exploitatielasten	Status
Autonoom	Structureel	€ 190.000	2018: -/- € 14.000 2020: -/- € 14.000 2019: -/- € 14.000 2021: -/- € 14.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

De gemeente is beheerder van een groot deel van de openbare ruimte en van een grote variatie aan gemeentelijk vastgoed. Om voor de burger voor een veilige en kwalitatief goede omgeving te zorgen worden er inspecties uitgevoerd op het areaal. Vervolgens worden vanuit deze inspecties beheersplannen gemaakt. Met deze beheersplannen wordt de instandhouding en kwaliteit van het gemeentelijke eigendom gegarandeerd. Dit is niet alleen van belang omdat de gemeente kwaliteit wil bieden, maar ook omdat de gemeente kwaliteit moet bieden. De gemeente heeft namelijk een wettelijke zorgplicht voor wegen, groen, speelvoorzieningen, openbare verlichting, water, riolering, afval en gladheidsbestrijding. Als de gemeente onvoldoende inhoud geeft aan de wettelijke zorgplicht kan dit leiden tot aansprakelijkheidstelling.

Algemene toelichting

Uit inspecties van de bruggen binnen de gemeente is geconstateerd dat er een aantal dusdanige gebreken vertonen dat deze moeten worden vervangen. Het betreft 8 stuks houten fiets/voetbruggen, te weten brug de Stelle - de Warren, Jongebuurstervaart, Brug Mounekamp, brug Koperslagerij, brug Haskerveldweg - Skou, brug It Jacht Skou, Brug Tjotter en brug Het Trek. Deze bruggen zijn aan het eind van de technische levensduur. Het uitvoeren van onderhoud is economisch niet meer rendabel. De vervanging wordt duurzaam uitgevoerd in kunststof. In het vastgestelde beleidsplan kunstwerken 2015-2019 is opgenomen dat de vervanging van kunstwerken niet wordt gedekt uit de voorziening maar wordt aangevraagd via de kadernota. De totale omvang van deze aanmelding is € 190.320,-. Door de toepassing van kunststof zullen de onderhoudskosten in de toekomst voor deze bruggen naar verwachting afnemen. Ten opzichte van het totale onderhoudsbudget (€ 72.000) voor alle 233 bruggen is dit echter niet substantieel.

38. Vervanging brugdek Riensluisbrug

Categorie	Incidenteel/Structureel	Investering	Exploitatielasten	Status
Autonoom	Structureel	€ 325.000	2018: -/- € 7.000 2020: -/- € 15.000 2019: -/- € 15.000 2021: -/- € 15.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

De gemeente is beheerder van een groot deel van de openbare ruimte en van een grote variatie aan gemeentelijk vastgoed. Om voor de burger voor een veilige en kwalitatief goede omgeving te zorgen worden er inspecties uitgevoerd op het areaal. Vervolgens worden vanuit deze inspecties beheersplannen gemaakt. Met deze beheersplannen wordt de instandhouding en kwaliteit van het gemeentelijke eigendom gegarandeerd. Dit is niet alleen van belang omdat de gemeente kwaliteit wil bieden, maar ook omdat de gemeente kwaliteit moet bieden. De gemeente heeft namelijk een wettelijke zorgplicht voor wegen, groen, speelvoorzieningen, openbare verlichting, water, riolering, afval en gladheidsbestrijding. Als de gemeente onvoldoende inhoud geeft aan de wettelijke zorgplicht kan dit leiden tot aansprakelijkheidstelling.

Algemene toelichting

In 2016 is bij nader onderzoek aan de draaipunten van de Riensluisbrug gebleken dat deze in slechte staat zijn en moesten worden versterkt. Deze noodmaatregel is in januari 2017 uitgevoerd. De maatregel is was afdoende om de brug tijdelijk veilig in werking te houden. Echter, de restlevensduur is zeer beperkt. De ballastkist en draaipunten zijn uit 1957. De brug is een belangrijk onderdeel van de verkeersstructuur van Lemmer en is noodzakelijk om de schepen achter de Riensluis toegang te geven. Vanuit het oogpunt van veiligheid en toegankelijkheid is het noodzakelijk een nieuwe ballastkist en draaipunten te bouwen zodat de brug de komende jaren weer veilig en bedrijfszeker is. De geschatte kosten bedragen € 325.000.

39. Vervanging openbare verlichting

Categorie	Incidenteel/Structureel	Investering	Exploitatielasten	Status
Autonoom	Structureel	€ 178.000 Jaarlijks vanaf 2018	2018: -/- € 5.000 2018: € 4.000 2019: -/- € 16.000 2019: € 8.000 2020: -/- € 27.000 2020: € 12.000 2021: -/- € 38.000 2021: € 16.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

Stimuleren duurzaamheid van gemeentelijke voorzieningen.

Algemene toelichting

In het vastgestelde beleidsplan Openbare verlichting 2016-2024 zijn de beleidsuitgangspunten vastgelegd voor het omgaan met de openbare verlichting. Ook is aangegeven dat voor het in stand houden van het areaal een jaarlijkse vervangingsinvestering nodig is van € 178.000,-. De investering wordt in lijn met het beleidsplan aangevraagd via de kadernota. De investering wordt aangewend om de masten en armaturen binnen de Fryske Marren te vervangen die technisch afgeschreven zijn. Het uitgangspunt hierbij is dat de economisch minder rendabele verlichting prioriteit krijgt. Deze, voornamelijk Sox- en Son lampen worden vervangen door led armaturen. Daarmee dragen we actief bij aan de energiereductie binnen de gemeente. Wij verwachten dat er vanaf 2018 jaarlijks cumulatief een besparing van 2% van de energiekosten zal worden gerealiseerd.

40. Inrichting nieuwe gemeentewerf Zuid in Lemmer

Categorie	Incidenteel/Structureel	Investering	Exploitatielasten	Status
Autonoom	Structureel	€ 165.000	2018: -/- € 8.000 2020: -/- € 14.000 2019: -/- € 14.000 2021: -/- € 14.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

Met de nieuwe inrichting kan het personeel vanuit de nieuwe gemeentewerf in Lemmer straks op een goed geoutilleerde - en Arbo-technisch verantwoorde wijze haar werkzaamheden verrichten.

Algemene toelichting

Om te voldoen aan de huidige Arbo-eisen dient de gemeentewerf Zuid in Lemmer te worden voorzien van een nieuwe inrichting. Het betreft de kantoren, werkplaatsen en magazijnen. De inrichting van de bestaande werven in Balk en Lemmer voldoet niet meer aan de huidige eisen en het is arbotechnisch niet verantwoord om te worden hergebruikt. De inrichting is circa 25 jaar oud en is technisch afgeschreven. De kosten die gemoeid zijn met de nieuwe inrichting zijn geraamd op € 165.000,- excl. BTW.

41. Vervanging geluidscherm Haskerveldweg te Joure

Categorie	Incidenteel/Structureel	Investering	Exploitatielasten	Status
Autonoom	Structureel	€ 165.000	2019: -/- € 5.000 2021: -/- € 10.000 2020: -/- € 10.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

Het heeft relatie met de leefbaarheid en veiligheid van de wijk.

Algemene toelichting

Ruim 30 jaar geleden is langs de Haskerveldweg te Joure een palenwand geplaatst als geluidscherm voor de bewoners. Gezien de technische staat moet deze palenwand worden vervangen om door verdere doorrotting risico's te voorkomen en de geluidswerende werking te herstellen. De wand van 650 meter zal worden vervangen door een duurzame variant, met een goede geluidswerende werking.

42. Minicontainers oud papier

Categorie	Incidenteel/Structureel	Investering	Exploitatielasten	Status
Nieuw	Structureel	€ 649.000	2017: -/- € 19.000 2017: € 19.000 2018: -/- € 39.000 2018: € 39.000 2019: -/- € 39.000 2019: € 39.000 2020: -/- € 39.000 2020: € 39.000 2021: -/- € 39.000 2021: € 39.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

In het Afvalbeleidsplan (december 2014) zijn de afvalbeleidskeuzes voor De Fryske Marren uitgewerkt en is aangegeven welke maatregelen op de rol staan. We willen meer grondstoffen (papier) ophalen en minder afvalstoffen. Besloten is om op grond Art. 6 van de Afvalstoffenverordening geen nieuwe inzamelaars voor oud papier meer aan te wijzen en papier met minicontainers in te zamelen.

Algemene toelichting

Een aanzienlijk deel van het oude papier in de gemeente wordt ingezameld door scholen en organisaties. De inzameling van oud papier wordt met de huidige inzamelaars voorgezet. Wanneer inzamelaars stoppen worden er geen nieuwe inzamelaars meer aangewezen en neemt de gemeente de inzameling van papier over. Daarna ontvangen huishoudens een minicontainer voor oud papier. De investering in nieuwe minicontainers voor oud papier wordt geraamd op € 649.000,-. Distributie van de minicontainers voor oud papier wordt feitelijk over een lange periode gefaseerd. Blijven de inzamelaars oud papier inzamelen dan komen er geen minicontainers. Inzameling van oud papier met minicontainers levert een hogere inzamelrespons dan met 'losse' inzamelsystemen waardoor er minder papier als restafval wordt afgevoerd en verbrand; dit bespaart verwerkingskosten. Die positieve effecten en papierinkomsten leveren voor iedere aansluiting waar de gemeente de papierinzameling overneemt een voordeel op van ± € 6,-.

43. Ondergrondse afvalcontainers Vuurtorenweg Lemmer

Categorie	Incidenteel/Structureel	Investering	Exploitatielasten	Status
Nieuw	Structureel	€ 25.000	2018: -/- € 1.000 2018: € 1.000 2019: -/- € 2.000 2019: € 2.000 2020: -/- € 2.000 2020: € 2.000 2021: -/- € 2.000 2021: € 2.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

Vanuit het programma Economie is Recreatie & toerisme een speerpunt in ons beleid. De passantenhavens en de daarbij behorende voorzieningen dragen in belangrijke mate bij aan onze toeristische uitstraling. De passanten dragen bij aan het verdien- en groeipotentieel van een gezonde plattelandseconomie. Passantenhavens en de daarbij behorende voorzieningen dragen bij aan de levendigheid en versterken daarmee ook ons woon- en leefklimaat. Verder draagt een schoon milieu bij aan een positieve beleving van onze passantenhavens en daarmee de aantrekkelijkheid voor onze passanten.

Algemene toelichting

Sinds jaren staan er losse containers op de Vuurtorenweg om het afval op te vangen van de bruine vloot en passagiersschepen in de buitenhaven. Deze containers worden deels geleegd door Sita, deels door de gemeente. Rondom de containers is ook sprake van veel zwerfvuil en illegale dump. De losse containers en zwerfvuil dragen niet bij aan het aanzien van de buitenhaven. Voorgesteld wordt om 2 ondergrondse afvalcontainers te plaatsen van 5m³ per stuk. Dit systeem willen we laten aansluiten op een pasjessysteem zodat illegale dump wordt voorkomen. Deze service is ook al voorhanden voor de passanten in de binnenhaven. Het plaatsen van de containers werkt ook kostenbesparend omdat de containers groter zijn en dus minder vaak behoeven te worden opgehaald. Als bijkomend voordeel dragen de containers bij aan het voorkomen van illegale dump van afval.

44. Vervanging meubilair SCC De Hege Fonnen

Categorie	Incidenteel/Structureel	Investering	Exploitatielasten	Status
Nieuw	Structureel	€ 53.000	2018: -/- € 3.000 2020: -/- € 5.000 2019: -/- € 5.000 2021: -/- € 5.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

De gemeente streeft naar een goed voorzieningenniveau. Een representatief SCC (theater) past daarbij.

Algemene toelichting

Door aanschaf van nieuwe stoelen en tafels voor De Hege Fonnen worden de theatervoorziening en de inrichting van kleine – en grote zaal weer op het gewenste niveau gebracht. SCC De Hege Fonnen kent een hoge bezettingsgraad, wat betekent dat het meubilair intensief wordt gebruikt. Een deel van het meubilair is versleten en aan vervanging toe. De huidige stoelen zijn slap (wiebelen) en vertonen veel slijtplekken en gaten in de bekleding. De opvouwbare tafels vouwen niet goed meer op. Het betreft 150 stoelen en 30 tafels. De kosten die hiermee gemoeid zijn bedragen € 52.500,- excl. BTW.

45. Aanpassing materieel nieuw maaibeleid

Categorie	Incidenteel/Structureel	Investering	Exploitatielasten	Status
Nieuw	Structureel	€ 177.000	2018: -/- € 15.000 2018: € 15.000 2019: -/- € 29.000 2019: € 29.000 2020: -/- € 29.000 2020: € 29.000 2021: -/- € 29.000 2021: € 29.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

In het programma ruimte wordt het vergroten van de biodiversiteit als doelstelling geformuleerd. Daarnaast sluit het aan op instant houden en vergroten van landschappelijke waarden binnen de gemeente.

Algemene toelichting

Voor het nieuwe maaibeleid zijn er aanpassingen noodzakelijk binnen het beschikbare materieel. Veel van het oude materieel, dat beschikbaar was voor het oude maaibeleid, moet vervangen worden. Voor het overgrote deel vindt dit plaats vanuit het reguliere tractieplan. Omdat het nieuwe maaibeleid meer transport vergt, is er een extra Tractor nodig voor het maaien en een opraapwagen voor het afvoeren van het gras. Het maaien wordt door onze eigen dienst uitgevoerd. Omdat het efficiënter en goedkoper is om zelf het materieel in beheer te hebben zijn deze investeringen noodzakelijk. De benodigde structurele middelen voor de afschrijving en rente van deze investeringen zijn reeds verwekt in de kadernota aanvraag bermbeheer.

46. Aanpassing materieel door omvormingen groen

Categorie	Incidenteel/Structureel	Investering	Exploitatielasten	Status
Nieuw	Structureel	€ 140.000	2018: -/- € 12.000 2018: € 12.000 2019: -/- € 23.000 2019: € 23.000 2020: -/- € 23.000 2020: € 23.000 2021: -/- € 23.000 2021: € 23.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

Het heeft relatie met de omvormingen in het groen en sluit het aan op in stand houden en vergroten van landschappelijke waarden binnen de gemeente.

Algemene toelichting

Binnen de omvormingen in het groen zit een functie wijziging van gazon naar extensief gras. Het prijs verschil tussen deze twee types gras is als bezuiniging uitgevoerd en binnen het huidige budget verrekenend. Binnen het huidige budget van wijkbeheer zitten de kosten voor het maaien van de extensief grasvelden. Voor het maaien van deze grasvelden is een werktuigdrager (machine, waaraan meerdere materieel gevestigd kan worden voor o.a. maaien, kantsnijden en hagen knippen) nodig die het gras kan opzuigen en kan transporteren naar een geschikte locatie. Het voordeel van deze machine is dat het ook een efficiëntieslag betekent in de uitvoering van werkzaamheden elders binnen wijkbeheer. De machine is tevens het gehele jaar door inzetbaar. Voor de aanschaf van de machine is een investering nodig. De afschrijving en rente kunnen ter laste worden gebracht van onderhoud op het groen (wijkbeheer). Binnen de omvormingen is hier rekening mee gehouden.

47. Aanpassing materieel vanuit vGRP

Categorie	Incidenteel/Structureel	Investering	Exploitatielasten	Status
Nieuw	Structureel	€ 55.000	2017: -/- € 5.000 2017: € 5.000 2018: -/- € 9.000 2018: € 9.000 2019: -/- € 9.000 2019: € 9.000 2020: -/- € 9.000 2020: € 9.000 2021: -/- € 9.000 2021: € 9.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

Het in 2014 vastgestelde Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) 2015-2019 draagt zorg voor een deugdelijke inzameling, berging, transport en/of lokale zuivering van stedelijk afvalwater, afvloeiend hemelwater en grondwater. Hierbij is gekozen voor een planmatige aanpak, waarin de strategieën zijn gericht op een goede uitvoering van de wettelijke taken en het beperken van risico's. Deze werkzaamheden vinden plaats vanuit de buitendienst van de gemeente De Fryske Marren.

Algemene toelichting

Bij het vaststellen van het vGRP in 2014 is gekozen voor een planmatig ambitieniveau. Hierbij is tevens een formatie-uitbreiding in de buitendienst gerealiseerd. Bij de uitvoering van de werkzaamheden is de beschikbaarheid van een bus noodzakelijk. Hierbij gaat het om een uitbreiding binnen het vGRP. De dekking van de hierbij behorende lasten vindt dan ook plaats vanuit het vGRP.

48. Huisvesting muziekkorpsen in de Stuit in Joure

Categorie	Incidenteel/Structureel	Investering	Exploitatielasten	Status
Wens	Structureel	€ 100.000	2018: -/- € 3.000 2020: -/- € 6.000 2019: -/- € 6.000 2021: -/- € 6.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

Wij vinden het belangrijk dat de waarde van cultuur wordt benut. In de kadernota kunst en cultuur zijn de inhoudelijke, financiële en organisatorische kaders voor cultuurbeleid voor de komende jaren vastgelegd.

Algemene toelichting

Op 25 november 2009 besloot de raad van Skarsterlân om, zodra de nieuwe sporthal, de Stuit als turnzaal/gymzaal en de brede school in gebruik zijn genomen, voor de sport- en evenementenhal, een nadere afweging te maken als het gaat om de niet sport gerelateerde functies. In het bijzonder gaat het hier dan om de muziekbeoefening. Daarnaast is bij het eventueel afstoten van de sport- en evenementenhal het coalitieakkoord leidend. Hierin staat dat we gebouwen die geen gemeentelijke functie meer hebben of op termijn zullen krijgen, indien de mogelijkheden zich daartoe aandienen, afstoten. Sporthal de Stuit in Joure, inclusief alle bijruimten, blijven wij exploiteren ten behoeve van sport, bewegen en bewegingsonderwijs. Eén van de bijruimten is het Perk die mogelijkheden biedt voor verruiming van het gebruik door de muziekfunctie hier aan toe te voegen.

Voor dit nieuwe maatschappelijk gebruik moeten kosten worden gemaakt voor een functionele aanpassing zoals het isoleren van de gevels en het dak om geluidshinder te voorkomen en bovendien energiekosten te besparen. Tevens wordt ruimte gecreëerd voor de toneel uitleen.

49. Oplossen knelpunt CVVO op sportpark De Rien

Categorie	Incidenteel/Structureel	Investering	Exploitatielasten	Status
Wens	Structureel	€ 400.000 (€ 70.000 bijdrage vereniging)	2018: -/- € 18.000 2018: € 2.000 2019: -/- € 35.000 2019: € 5.000 2020: -/- € 35.000 2020: € 5.000 2021: -/- € 35.000 2021: € 5.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

In mei 2015 heeft de raad ingestemd met een verdere uitwerking door het college en betrokken sportverenigingen van de vastgestelde notitie “Uitgangs-, knel- en aandachtspunten buitensportaccommodaties, Mééér dan accommoderen!”. Het betreft hier een knelpunt zoals vermeld in deze notitie.

Algemene toelichting

In mei 2015 heeft de raad ingestemd met een verdere uitwerking door het college en betrokken sportverenigingen van de vastgestelde notitie “Uitgangs-, knel- en aandachtspunten buitensportaccommodaties, Mééér dan accommoderen!”. Op basis van de notitie kijken wij jaarlijks of één of meer knelpunten kunnen worden aangepakt. Eén van de knelpunten is dat voetbalvereniging CVVO uit Lemmer uit haar jasje is gegroeid en behoefte heeft aan een extra trainingsveld. Ook laat de kwaliteit van een bestaand trainingsveld te wensen over. Op het sportpark De Rien is geen ruimte voor een nieuw trainingsveld ter grootte van een wedstrijdveld. Een kunstgrasveld biedt dan de oplossing om aan de behoefte aan trainingscapaciteit en kwaliteitsverbetering te voldoen. Met deze aanvraag creëren wij financiële ruimte om een oplossing mogelijk te maken. Het knelpunt is niet nieuw. CVVO heeft in 2011 voor het eerst verzocht om de aanleg van een kunstgrasveld. Vorig jaar is door CVVO ingesproken bij de Kadernota behandeling. Een jaar verder is duidelijker wat CVVO zelf kan om een bijdrage te leveren aan het oplossen van haar knelpunt. CVVO is bereid en in staat eigenkracht aan te boren op een tweetal manieren. Allereerst laat CVVO ons weten de aanleg van een kunstgrasveld uit te willen laten voeren door een gerenommeerde partij in combinatie met zelfwerkzaamheid en inzet van één van de sponsororen voor € 70.000 minder dan begroot. Dat betekent dat er geen investeringsbijdrage van € 470.000 nodig is maar een bijdrage van € 400.000. Daarnaast is CVVO bereid en in staat ons jaarlijks € 5.000 te betalen voor het gebruik van het kunstgrasveld. Normaliter betaalt een vereniging jaarlijks € 1.760 voor het gebruiken van een kunstgrasveld.

50. Gezamenlijke aanleg glasvezel

Categorie	Incidenteel/Structureel	Investering	Exploitatielasten	Status
Wens	Structureel	€ 550.000	2017: -/- € 17.000 2018: -/- € 33.000 2018: -/- € 25.000 2018: € 58.000 2019: -/- € 33.000 2019: -/- € 25.000 2019: € 58.000 2020: -/- € 33.000 2020: -/- € 25.000 2020: € 58.000 2021: -/- € 33.000 2021: -/- € 25.000 2021: € 58.000	honoreren

Algemene toelichting

Het college heeft een principebesluit genomen, daarin is uitgesproken gezamenlijk met de buurgemeenten een veilig (dubbel) netwerk aan te willen leggen om zo de diverse gemeentelijke locaties beter met elkaar te verbinden. Ter vervanging van bestaande huurlijnen wordt er glas aangelegd in nauwe samenwerking met de buurgemeenten Heerenveen en Súd-west Fryslân.

Hierdoor krijgen we een netwerk dat toekomstgericht schaalbaar is qua bandbreedte, een veilige aansluiting op de Frix (Friese digitale marktplaats voor zakelijke diensten) en een veilige verbinding langs de Alticom toren. Daarnaast hebben we verbinding met beide buurgemeenten en ontstaan er nieuwe mogelijkheden om het netwerk voor diverse eigen gemeentelijke locaties verder uit te nutten. Het te investeren bedrag wordt in de komende jaren terugverdiend onder andere door wegvallende kosten voor bestaande huurlijnen.

51. Aankoop 200 bureaustoelen

Categorie	Incidenteel/Structureel	Investering	Exploitatielasten	Status
Autonoom	Structureel	€ 120.000	2017: -/- € 6.000 2020: -/- € 10.000 2018: -/- € 10.000 2021: -/- € 10.000 2019: -/- € 10.000	honoreren

Algemene toelichting

De bureaustoelen op Herema State zijn aan vervanging toe. Bij de start van de nieuwe gemeente zijn er in Woudstate nieuwe bureaustoelen geleverd, de werkplekken op Herema State zijn indertijd aangevuld met bureaustoelen uit Lemmer en Balk. Deze bureaustoelen zijn versleten en voldoen niet meer aan de arbo-normen. We hebben de verplichting om als (overheids)organisatie te voldoen aan wet- en regelgeving, ook wat betreft arbonormen. De normen zorgen er voor dat we voorkomen dat medewerkers gezondheidsklachten krijgen. Daarmee is het tijdig vervangen van de bureaustoelen een onderdeel van goed werkgeverschap.

52. Zonnepanelen gemeentewerf Zuid in Lemmer

Categorie	Incidenteel/Structureel	Investering	Exploitatielasten	Status
Wettelijk	Structureel	€ 50.000	2017: -/- € 2.000 2017: € 2.000 2018: -/- € 3.000 2018: € 3.000 2019: -/- € 3.000 2019: € 3.000 2020: -/- € 3.000 2020: € 3.000 2021: -/- € 3.000 2021: € 3.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

De Fryske Marren werkt aan een duurzame, gezonde en groene leefomgeving en heeft hierbij duidelijke ambities. Door haar eigen organisatie te verduurzamen vervult de gemeente een voorbeeldrol richting inwoners en bedrijven.

Algemene toelichting

Door 117 extra zonnepanelen op het dak van de gemeentewerf Zuid in Lemmer te plaatsen voldoet de gemeente aan haar eigen Duurzaamheidsvisie. Hierin staat dat bij nieuwbouw 5% van het bouwbudget besteed moet worden aan duurzaamheidsmaatregelen, bovenop wat wettelijk verplicht is. Omdat de wettelijke eisen onlangs weer zijn aangescherpt zijn er nu extra maatregelen nodig. Het plaatsen van de extra zonnepanelen kost € 50.000 excl. BTW. Deze investering wordt binnen 15 jaar terugverdiend door lagere kosten van energie. Dit zal worden meegenomen bij de inrichting van de exploitatiebegroting van de nieuwe gemeentewerf.

Aanmeldingen t.l.v. Vrije Algemene Reserve

Nr. x € 1.000		2017	2018	2019	2020	2021
Programma 1 Bestuur en Organisatie						
53.	Verkiezingen gemeenteraad		-25			
Programma 2 Ruimte						
54.	Opstellen gemeentelijk Monumentenbeleid		-75			
54.	Vrijval reserve monumenten		271			
55.	Businesscase landmark Joure	-20				
56.	Landschapsontwikkelingsplan		-10			
57.	Fly-by terminal Prinses Margriet-kanaal	-25				
58.	Van der Walplein Sloten		-22			
59.	Aanvulling renovatie Teernstrabrug Balk	-70				
60.	Restauratie Westermartoren Joure	100				
61.	Afbouwregeling inzamelaars oud papier	-303				
62.	Harmonisatie wegenlegger		-68			
Programma 3 Economie						
63.	Ondersteuning evenementen (bezuinigingen)	-83				
64.	Versterking onderwijsbedrijfsleven		-50	-50		
Programma 4 Leefbaarheid en Onderwijs						
65.	Aanschaf materiaal zelfwerkzaamheid (sport)		-105			
66.	Subsidie voor aankoop gebouw De Wissel in St. Nic. subsidie		-87			
66.	Subsidie voor aankoop gebouw De Wissel in St. Nic. besparing		80			
66.	Subsidie voor aankoop gebouw De Wissel in St. Nic. boekwaarde		-32			
67.	Investing verbouwing Museum Sloten		-27			
68.	Beheer en onderhoud buitensportacc. (bezuinigingen)	-210				
Programma 5 Sociaal Domein						
69.	Formatie Backoffice (fraude)		-75	-25		
70.	Re-integratie Statushouders Werkjouw		-118			
71.	Inpassing sociale wijkteams	-50	-100			
Algemene dekkingsmiddelen						
72.	Verhogen ARBO-budget/maatregelen RI&E/ inbedding VCA normering	-45	-45	-45	-45	
Aanmeldingen t.l.v. Vrije Algemene Reserve		-706	-488	-120	-45	-

53. Verkiezingen gemeenteraad

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Autonom	Incidenteel	2018: -/- € 25.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

Het organiseren van diverse activiteiten met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen van 2018 draagt bij aan het creëren van betrokkenheid van onze burgers bij het gemeentebestuur. Het inwerkprogramma voor nieuwe raadsleden draagt bij aan het goed functioneren van de raad als besluitvormend – en controlerend orgaan van de gemeente.

Algemene toelichting

In maart 2018 vinden de volgende gemeenteraadsverkiezingen plaats. De organisatie van aandacht voor de verkiezingen, het organiseren van debatten en het inwerkprogramma voor (nieuwe) raadsleden is een activiteit anders dan de begrotingspost voor Bestuur normaliter dekt.

54. Opstellen gemeentelijk Monumentenbeleid

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Nieuw	Incidenteel	2018: -/- € 75.000 2018: € 271.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

In de programmabegroting van 2017 zijn bij “programma 2 Ruimte” de kaderstellende beleidsstukken weergegeven. De genoemde kaderstellende beleidsstukken zijn:

- De op te stellen Notitie gemeentelijk monumenten beleid (dit document is bepalend voor de toekomstige status van gemeentelijke monumenten).
- De vast te stellen Erfgoedverordening (hierin zijn de lokale regels voor omgang met monumenten en archeologie vastgelegd).

Algemene toelichting

Als gevolg van de bezuinigingen heeft de harmonisatie van het gemeentelijk monumentenbeleid van de voormalige gemeenten in De Fryske Marren en Boarnsterhim niet plaats kunnen vinden. Het behoud en kwaliteit van de historische waarden is daardoor niet gewaarborgd. Voor door de gemeente aangewezen monumenten zijn geen subsidieregelingen. Voor rijksmonumenten zijn die er wel. De Stichting Dorpsbehoud Lemsterland (SDL) is eenmalig € 10.000 (kadernota 2015) toegezegd om gemeentebreed te kunnen blijven adviseren en mee te denken over het nog op te stellen gemeentelijk monumentenbeleid. Wij waarderen en faciliteren initiatieven uit de samenleving. Het beleid moet door de gemeenteraad worden vastgesteld. Op basis van het beleid kan de harmonisatie plaatsvinden. De lijst met gemeentelijke monumenten kan dan worden ingedikt of uitgebreid, één en ander afhankelijk van het beleid. Opstellen van beleid en harmonisatie vergt tijd en geld. Met deze aanmelding wordt dit mogelijk gemaakt. De eerstvolgende stap is het opstellen van een plan van aanpak en het vaststellen van de kaders door de gemeenteraad. Binnen de gestelde kaders wordt samen met raad, belangstellenden en actieve inwoners het beleid ontwikkeld en de lijst met aangewezen en nog aan te wijzen gemeentelijke monumenten, op basis van vast te stellen criteria, opnieuw beoordeeld. Het beleid wordt aan de raad ter vaststelling voorgelegd. Op basis van het beleid kan de raad bepalen of er al of niet structureel middelen beschikbaar worden gesteld. Deze aanmelding betreft een incidentele uitgave van € 75.000. Vervolgens kan de reserve monumenten vrijvallen ten gunste van de algemene reserve (€ 271.000).

55. Businesscase landmark Joure

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Nieuw	Incidenteel	2017: -/- € 20.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

Economie, recreatie en toerisme, profilering Joure.

Algemene toelichting

De vernieuwing van de entree van Joure met een ovonde en het optimaliseren van de carpoolplaats is onderdeel van de werkzaamheden van Knooppunt Joure. Een landmark die net buiten de entree ligt en goed zichtbaar is van de snelweg is sinds het begin onderdeel geweest van de plannen voor de entree Joure. Om de ontwikkeling van de gehele entree niet te vertragen, is bij de bestemmingsplanprocedure en bij de financiering de landmark destijds buiten beschouwing gelaten. Er zijn echter wel verwachtingen gewekt bij ondernemers uit de omgeving.

De landmark, die uit moet stralen wat Joure en omgeving te bieden heeft, komt net buiten de groene rand van het nieuwe carpoolterrein te staan, zodat deze goed zichtbaar is vanaf het nieuwe knooppunt. Het proces van afstemming en keuzes om te komen tot deze landmark moet nu opgestart worden, om deze te kunnen realiseren als het nieuwe knooppunt klaar is. Deze aanvraag betreft het maken van de businesscase voor een landmark.

56. Landschapsontwikkelingsplan (relatie gebiedsagenda)

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Nieuw	Incidenteel	2018: -/- € 10.000 *	honoreren

*= € 10.000 subsidie

Relatie programmadoelstelling

Openbare ruimte; Omgevingsvisie; intergemeentelijke samenwerking.

Algemene toelichting

Het ontbreekt op dit moment aan een gebiedsdekkend inzicht in de historisch geografische en bijzondere groene waarden van de gemeente. Via de gebiedsagenda wordt samen met de gemeente Súdwest-Fryslân en Mar en Klif (bezoekerscentrum Nationaal Landschap Zuidwest Fryslân) een inventarisatie en waardering van deze waarden voorbereid. Deze inventarisatie en waardering dient als basis voor uitwerking in een Landschapsontwikkelingsplan. De eerste fase (inventarisatie), die momenteel loopt, is onderdeel van de gebiedsagenda en hierbij is sprake van cofinanciering vanuit de Provincie. Deze aanvraag betreft de tweede fase van het project. De tweede fase omvat de vertaling van de inventarisatie en waardering naar het landschapsontwikkelingsplan. Een landschapsontwikkelingsplan dient mede als context voor toekomstige Omgevingsplannen. Daarnaast is vanuit de afdeling Ruimtelijk Beheer aangegeven dat er dringend behoefte is aan een basis voor een landschapsontwikkelingsplan die de uitgangspunten biedt voor de beheerplannen. Deze tweede fase wordt ook samen met de gemeente Súdwest-Fryslân en Mar en Klif opgepakt.

57. Fly-bij terminal Prinses Margriet-kanaal

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Nieuw	Incidenteel	2017: -/- € 25.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

De verdere ontwikkeling van bedrijventerrein Lemsterhoek past binnen onze doelstellingen om groei van werkgelegenheid te realiseren en versterking van het ondernemersklimaat.

Algemene toelichting

In de Brede economische analyse van de vaarwegen in Friesland zijn concrete aanbevelingen opgenomen, onder meer voor vervolgonderzoek naar de aanleg van een fly-by terminal aan het Prinses Margriet-Kanaal. Dit is een terminal die als tussenpunt dient voor de containervaart: een paar containers verladen en weer verder. Wij willen de mogelijkheden onderzoeken voor zo'n terminal nabij Lemsterhoek. Wij denken dat een dergelijke terminal de potentie heeft om als vliegwieltje te kunnen dienen voor bijvoorbeeld meer water-gerelateerde bedrijfsontwikkeling van bedrijventerrein Lemsterhoek. Niet alleen van grote meerwaarde voor Lemmer, maar ook voor de provincie Fryslân. De provincie is genegen aanvullende middelen beschikbaar te stellen om de mogelijkheden van een dergelijke terminal in Friesland te onderzoeken en wellicht aan te leggen. We vragen een eenmalig bedrag van € 25.000,-.

58. Van der Walplein Sloten

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Wens	Incidenteel	2018: -/- € 22.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

Zoals in het programma 2 Ruimte (onder “Openbare ruimte”) is omschreven willen we er naar streven om onze openbare ruimte een visitekaartje te laten zijn, ondanks de beperkte middelen. De plaatsing van een fontein, die geschonken wordt aan Sloten, valt onder deze doelstelling.

Algemene toelichting

In het kader van “Leeuwarden culturele hoofdstad 2018” wordt in alle 11 Friese steden een fontein geplaatst. De fontein worden geschonken aan de gemeenten en de inwoners van de steden. Achterliggend doel is om bezoekers aan de “culturele hoofdstad” meer te laten zien dan alleen Leeuwarden en ze op deze manier een kunstzinnige Elfstedentocht aan te bieden. De provincie draagt de verantwoordelijkheid voor dit proces en zal de technische details en de plaatsing van de fontein invulling geven. In overleg met Plaatselijk Belang Sloten is het Van der Walplein als locatie bepaald. Deze aanvraag richt zich op een beperkte aanpassing van het plein, inclusief jaarlijkse onderhoudslasten van plein en fontein. Hiermee kan de fontein beter tot z’n recht komen in de omgeving, wordt de zichtbaarheid vergroot en worden bewoners en toeristen uitgenodigd om de stad en alle bezienswaardigheden nader te ontdekken.

59. Aanvulling renovatie Teernstrabrug Balk

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Autonoom	Incidenteel	2017: -/- € 70.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

De gemeente is beheerder van een groot deel van de openbare ruimte en van een grote variatie aan gemeentelijk vastgoed. Om voor de burger voor een veilige en kwalitatief goede omgeving te zorgen worden er inspecties uitgevoerd op het areaal. Vervolgens worden vanuit deze inspecties beheersplannen gemaakt. Met deze beheersplannen wordt de instandhouding en kwaliteit van het gemeentelijke eigendom gegarandeerd. Dit is niet alleen van belang omdat de gemeente kwaliteit wil bieden, maar ook omdat de gemeente kwaliteit moet bieden. De gemeente heeft namelijk een wettelijke zorgplicht voor wegen, groen, speelvoorzieningen, openbare verlichting, water, riolering, afval en gladheidsbestrijding. Als de gemeente onvoldoende inhoud geeft aan de wettelijke zorgplicht kan dit leiden tot aansprakelijkheidstelling.

Algemene (bestuurlijke) toelichting

In het kader van de monumentenoverdracht van de gemeente aan de Stichting tot Behoud van Rijksmonumenten (BRM) zijn alle objecten opnieuw geïnspecteerd. Hieruit blijkt dat maatregelen /kosten van de Westermartoren deels kunnen worden afgeraamd en dat de kosten van de Teernstrabrug hoger uitvallen. De noodzakelijke renovatie van de brug is in de voorbereidende fase. Het bestaande dek voldoet niet aan de huidige belastingen en wordt vervangen. De bovenbouw is ook toe aan een grondige renovatie. Ten gevolge van de monumentale status van de brug is het echter noodzakelijk om de bovenbouw zodanig te renoveren dat de status niet in gevaar komt. De extra investering bedraagt € 70.000,-. Omdat de voorbereidingen al gaande zijn vragen we het bedrag al voor 2017 aan.

60. Restauratie Westermartoren Joure

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Autonoom	Incidenteel	2017: € 100.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

Monumenten dragen bij aan de aantrekkelijkheid en leefbaarheid van onze gemeente.

Algemene toelichting

Het in de kadernota 2016 toegekende bedrag voor de restauratie van de Westermartoren in Joure kan met € 100.000,- worden verlaagd. Het aanbrengen van een compleet nieuwe fundering blijkt niet nodig te zijn. Uit nader onderzoek ten behoeve van het restauratieplan blijkt dat de toren voldoende stabiel is. De Stichting tot Behoud van Rijksmonumenten (BRM) en de gemeente kiezen er nu voor om de toren jaarlijks te monitoren en pas in te grijpen als de toren significant schever komt te staan. Dit wordt echter niet verwacht. De overige onderdelen van de geplande restauratie worden wel uitgevoerd. Dit betreft o.a. herstel gevels en muurijzerwerk, herstel voeg- en stucwerk en het herstel van de (in pandige) klokkenstoel. (De Westermartoren is medio 2016 overgedragen aan de stichting BRM-De Fryske Marren. De gemeente heeft toen de Teernstrabrug overgenomen van de stichting. De kosten van de restauratie van de Westermartoren vallen flink mee, die van de Teernstrabrug tegen.)

61. Afbouwregeling inzamelaars oud papier

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Nieuw	Incidenteel	2017: -/- € 303.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

In het Afvalbeleidsplan (december 2014) zijn de afvalbeleidskeuzes voor De Fryske Marren uitgewerkt en is aangegeven welke maatregelen op de rol staan. We willen meer grondstoffen (papier) ophalen en minder afvalstoffen. Besloten is om op grond Art. 6 van de Afvalstoffenverordening geen nieuwe inzamelaars voor oud papier meer aan te wijzen en papier met minicontainers in te zamelen.

Algemene toelichting

Een aanzienlijk deel van het oude papier in de gemeente wordt nog ingezameld door scholen en organisaties. Deze inzameling van oud papier wordt met de huidige inzamelaars voorgezet. Echter wanneer inzamelaars van oud papier stoppen met de inzameling, worden er geen nieuwe inzamelaars meer aangewezen en neemt de gemeente de inzameling van papier over. Daarna ontvangen huishoudens een minicontainer voor oud papier. De financiële consequenties van het eventueel wegvallen van de opbrengsten van oud papier hebben voor de inzamelaars onmiskenbaar effect op hun eigen jaarplannen en hun eigen maatschappelijke doelstellingen. Een compensatieregeling met een afbouw in 5 jaar voor inzamelaars die geen oud papier meer inzamelen, wordt geraamd op € 303.000. Blijven de inzamelaars oud papier inzamelen dan komen er geen minicontainers en ook geen compensatieregeling. De compensatieregeling is afgestemd op de netto baten over de jaren 2013-2014-2015 en bedraagt 300% van het jaargemiddelde en geldt voor een periode van 10 jaar.

62. Harmonisatie wegenlegger

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Autonoom	Incidenteel	2018: -/- € 68.000	honoreren

Algemene toelichting

Binnen de gemeente ligt er een groot aantal openbare wegen buiten de kom. Het overgrote deel is in eigendom bij de gemeente maar niet alle. Voor het juridische bepalen van de wegbeheerder en de beheerafspraken met betrekking tot de wegen buiten de bebouwde kom (540km) is de wegenlegger het wettelijke instrument.

Hierin worden alle afspraken vastgelegd en dit is de wettelijke basis om de beheerafspraken dwingend te kunnen opleggen. De leggers van de voormalige gemeenten zijn zeer verschillend van leeftijd. De volledigheid en de correctheid is niet in alle situaties meer gegarandeerd. Daarnaast is het werken met verschillende leggers binnen één gemeente risicovol. Het is normaal om de legger ca. eens per 10 jaar te vernieuwen. (de legger uit Lemsterland dateert van 1947) De nieuwe legger moet uiteindelijk door Gedeputeerde Staten worden vastgesteld. De raming voor het gehele proces bedraagt € 67.500.

63. Ondersteuning evenementen

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Autonoom	Incidenteel	2017: -/- € 83.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

Het terugbrengen van de ondersteuning op evenementen heeft een raakvlak met het programma economische zaken, recreatie en toerisme.

Algemene toelichting

In 2012 is er besloten tot een bezuiniging op de gemeentelijke inzet bij evenementen. Hierbij zal de dienstverlening vanuit de gemeente worden teruggebracht met 50%. Het college heeft besloten om een keuze te maken in combinatie met overige ondersteuning in de vorm van subsidies, daarom kan de bezuiniging in 2017 nog niet worden gerealiseerd. Wij verwachten dat hierin in de loop van 2017 een definitieve keuze wordt gemaakt. Omdat de bezuinigingstaakstelling nog niet gehaald kan worden voor 2017, wordt er een eenmalige budgetaanpassing van de te verwachten overschrijding aangemeld.

64. Versterking onderwijs bedrijfsleven

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Nieuw	Incidenteel	2018: -/- € 50.000 2019: -/- € 50.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

De uitdaging om de doorstroming van MBO-ers te bevorderen en de link met het bedrijfsleven te versterken draagt bij aan onze doelstelling om groei van de werkgelegenheid te realiseren.

Algemene toelichting

De gemeente heeft een beroepsbevolking waarin het MBO domineert. Dit is een belangrijk gegeven met het oog op de toekomstige ontwikkeling van de arbeidsmarkt. Er vindt namelijk een polarisering van de arbeidsmarkt plaats. De verwachting is dat het aandeel beroepen op HBO- en wetenschappelijk niveau en de bovenkant van het MBO (MBO 4 en MBO +) verder zal toenemen, terwijl het aantal banen op met name MBO 1 en 2 niveau zal afnemen. Wij zullen hier met onze MBO economie naar verhouding meer dan in andere regio's mee te maken krijgen. Het betekent een grote opgave op het gebied van economische structuurversterking en om- en bijscholing. De uitdaging is de doorstroming van MBO'ers naar niveau 3 en 4, en van MBO naar HBO te bevorderen. Wij hebben de ambitie om scholen financieel te ondersteunen om nieuwe opleidingen te creëren, dan wel bestaande opleidingen verder uit te bouwen. Ook willen wij de link met ons bedrijfsleven hierin verstevigen. Eén van de projecten waarbij wij graag aanhaken is de (verdere) ontwikkeling van centra voor innovatief vakmanschap (b.v. de Yacht Builders Academy in Sneek), alwaar deze ontwikkeling voor de jachtbouw wordt gefaciliteerd. We vragen een investering in 2018 en 2019 van € 50.000,- per jaar.

65. Aanschaf materiaal zelfwerkzaamheid (sport)

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Autonoom	Incidenteel	2018: -/- € 105.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

Het heeft relatie met een bezuinigingstaakstelling op het beheer en onderhoud van de sportvelden. Naar verwachting besluit de raad dit jaar over de definitieve maatregelen die genomen moeten worden om de zero base bezuiniging van € 210.000 op beheer en onderhoud buitensportaccommodaties te realiseren. Eén van de voorlopige maatregelen is het zelfbeheer door sportverenigingen van de ruimte rondom de sportvelden. Deze maatregel levert een structurele jaarlijkse besparing op € 48.000. Indien de raad de keuze maakt voor zelfbeheer door sportverenigingen, dan hebben deze verenigingen materieel nodig om dit uit te kunnen voeren. In hun eigen begroting is hier geen rekening mee gehouden. Door eenmalig een investering van € 105.000,- voor materieel vrij te maken kunnen sportverenigingen gereedschap aanschaffen en het zelfbeheer op zich nemen. Elke vereniging krijgt € 5.000,- wat voldoende moet zijn om gereedschap voor het maaien, schoffelen, kantsteken e.d. aan te kunnen schaffen. Vervolgens kunnen ze via hun eigen begroting rekening houden met de afschrijving van dit materieel.

66. Subsidie voor aankoop gebouw De Wissel in Sint Nicolaasga

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Wens	Incidenteel	2018: -/- € 87.000 (subsidie) 2018: € 80.000 (besparing) 2018: -/- € 32.000 (boekwaarde)	honoreren

Relatie programmadoelstelling

Het sluit aan bij burgerkracht en voorzieningen voor de leefbaarheid van het dorp. De jeugd maakt veel gebruik van de activiteiten die daar worden georganiseerd door Jeugdspoor, KPJ en De Wissel. Het leidt ook op tot jonge bestuurders die weten wat verantwoordelijkheid nemen betekent.

Algemene toelichting

Het bestuur van de jeugdsociëteit De Wissel te Sint Nicolaasga overweegt het gebouw De Wissel over te nemen van de gemeente. Plaatselijk belang Sint Nicolaasga is hier nauw bij betrokken. Het gebouw De Wissel wordt verhuurd voor niet-conforme marktprijs. De onderhoudskosten zijn voor de gemeente erg hoog. Het gebouw dateert uit de tijd van de Coop. Condensfabriek De Friesland. Wij willen het gebouw wel afstoten. In het kader van de Europese regeling van verboden staatsteun, mogen we het gebouw niet voor € 1 verkopen aan de jeugdsociëteit De Wissel. Wij stellen voor het gebouw te verkopen voor de getaxeerde verkoopprijs van € 80.000 en de jeugdsociëteit, al dan niet in samenwerking met plaatselijk belang Sint Nicolaasga, een subsidie te verstrekken van € 87.000 (koopprijs plus bijkomende kosten). Op grond van voornoemde wetgeving is dit toegestaan.

67. Investerings verbouwing museum Sloten

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Wens	Incidenteel	2018: -/- € 27.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

Het cultuurbeleid van de gemeente is vastgelegd in de Kadernota cultuur "Samenspel". Hierin is opgenomen dat de gemeente het van belang vindt om ook in deze veranderende tijden de waarde van cultuur te benutten om een aantrekkelijke gemeente te zijn en te blijven. Naast een culturele doelstelling heeft het museum een belangrijke functie op het gebied van recreatie en toerisme. In Sloten is het museum een belangrijke (slechtweer) voorziening voor toeristen.

In de beleidsuitvoering wordt evenwicht gezocht in wat de markt/samenleving kan en wat van de overheid wordt verwacht. Overheden en burgers zoeken naar oplossingen en worden daarbij steeds meer partners. Om de lange termijn positie te versterken doet het museum een beroep op de gemeente om een deel van de kosten van de herinrichting te financieren. De andere kosten worden gefinancierd via eigen inzet en door een beroep te doen op fondsen en sponsors. De verdeling van de kosten is een derde deel gemeente en twee derde deel museum en derden.

Algemene toelichting

Museum Stedhûs Sleat vraagt de gemeente als eigenaar van het gebouw om een eenmalige bijdrage voor herinrichting van de entree van het museum met als doel meer bezoekers te trekken en daarmee de inkomsten van het museum structureel te verhogen. Tijdens bestuurlijk overleg tussen gemeente en Museum Stedhûs Sleat zijn de plannen doorgesproken. Het plan maakt deel uit van een bredere ambitie zoals vastgelegd in het meerjaren beleidsplan van het museum en sluit aan op de professionaliseringslag die het museum doormaakt onder het nieuwe bestuur. Naast de herinrichting van de entree, omvat het plan de verdere inrichting van het museum, de programmering en de communicatie, waarbij ook aansluiting is gezocht met Museum Joure. De plannen rondom de herinrichting van de entree dienen voor 31 maart 2018 te zijn uitgevoerd om de extra bezoekers van de Culturele Hoofdstad 2018 aan Sloten ook te kunnen ontvangen. Deze plannen ondersteunen het Collegeprogramma waarin Sloten de Culturele Hoofdstad van De Fryske Marren wordt genoemd.

68. Beheer en onderhoud buitensportaccommodaties

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Autonoom	Incidenteel	2017: -/- € 210.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

Het heeft relatie met de exploitatie van sportaccommodaties en de kwaliteit te continueren.

Algemene toelichting

In de raadsmemo van 14 februari 2017 is de raad op de hoogte gebracht van de nog niet gerealiseerde bezuinigingstaakstelling op het beheer en onderhoud van buitensportaccommodaties. In aansluiting hierop verwachten wij een overschrijding van € 210.000 op het onderhoudsbudget van 2017. De bezuinigingstaakstelling wordt in 2017 nog niet gerealiseerd.

69. Formatie Backoffice (fraude)

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Wens	Incidenteel	2018: -/- € 75.000 2019: -/- € 25.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

Om op juiste wijze uitvoering te kunnen geven aan de gemeentelijke taken op het terrein van werk, zorg en jeugd zoals deze genoemd zijn in de missie vanuit het programma Sociaal domein en te werken aan innovatie en efficiencyverbetering wordt deze aanvraag gedaan.

Algemene toelichting

Zie aanmelding nummer 21, incidenteel benodigde middelen voor medewerker fraude en terugvordering (incidenteel 2018-2019).

70. Re-integratie Statushouders Werkjower

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Wettelijk	Incidenteel	2018: -/- € 118.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

Re-integratie van statushouders heeft de hoogste prioriteit. Binnen de Werkjower staat taalontwikkeling en taalondersteuning in combinatie van leren en werken centraal en wordt de basis gelegd om de statushouders zo snel mogelijk naar arbeid uit te laten stromen.

Algemene toelichting

Met het Plan van Aanpak verhoogde instroom Statushouders is een doelstelling geformuleerd voor re-integratie van de Statushouders. Het gaat hierbij om het realiseren van een re-integratie doelstelling voor statushouders via De Werkjower en Pastiel. De capaciteit van De Werkjower is verhoogd door vestiging van dependances in Balk (50) en in Lemmer (50) naast de bestaande vestiging in Joure (100). De instroom van statushouders is hoger dan verwacht. Het krediet voor re-integratiekosten, dat is verstrekt met het Plan van Aanpak Verhoogde Instroom Statushouders is voor het jaar 2018 niet toereikend. Ook het re-integratiebudget schiet tekort voor het opvangen van deze meerkosten. De extra kosten voor de dependances bedragen voor 2018 € 300.000,-. Deze kosten kunnen gedeeltelijk worden gedekt door kredieten die met het Plan van Aanpak al beschikbaar zijn gesteld. Na verrekening rest nog een tekort van € 118.000,-. Na 2018 zal de instroom naar verwachting stabiliseren.

Instroom 2016: 131

Instroom 2017: Prognose > 114 (81 eerste kwartaal)

71. Inpassing sociale wijkteams

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Wens	Incidenteel	2017: -/- € 50.000 2018:-/- € 100.000	honoreren

Relatie programmadoelstelling

Bij de programmadoelstelling sociaal domein staat met name de wat vraag centraal. Wat willen wij met het sociaal domein bereiken? De inpassing van de sociale wijk teams in de organisatie van De Fryske Marren heeft vooral te maken met de hoe vraag. Er wordt een juridische vorm gekozen die het meest kansrijk is voor het realiseren van de doelstellingen van het sociale domein.

Algemene toelichting

Per 2015 is de gemeente verantwoordelijk geworden voor de wetgevingen rondom Participatie, Zorg en Jeugdhulp. Ter uitvoering hiervan is het sociaal domein ingericht. Een belangrijk onderdeel zijn de Sociale wijkteams. Zij vormen de toegang tot hulp en ondersteuning. Vele participanten (bijvoorbeeld Thuiszorg, MEE, GGZ, st. maatschappelijk werk, Timpaan, bureau jeugdzorg) leveren capaciteit en kennis en kunde voor een goede uitvoering van de taken van de sociale wijkteams. Door de inbreng van de verschillende participanten is sprake van een tijdelijke netwerkorganisatie. Afgesproken is om na een periode van 3 jaar een definitieve vorm te kiezen voor een goede inbedding van het sociaal domein in de gemeentelijke organisatie. Een eerste aanzet daarvoor is het juridische construct voor de sociale wijkteams. Na een keuze hierover is het nodig om voor de implementatie, die we verwachten per 2019, externe capaciteit in te huren. De extra kosten die wij hier voor moeten maken worden gedaan in de 2e helft van 2017 en in het jaar 2018.

72. Verhogen ARBO-budget/maatregelen RIE&E/inbedding VCA normering

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Nieuw	Incidenteel	2017: -/- € 45.000 2019:-/- € 45.000 2018: -/- € 45.000 2020: -/- € 45.000	honoreren

Algemene toelichting

Op grond van de Arbeidsomstandighedenwet moet periodiek een zg. RI &E (een risico inventarisatie/evaluatie) worden uitgevoerd. Daarbij hoort een plan van aanpak. Ook dat is verplicht. We hebben met het opstellen van beide elementen voor de buitendiensten gewacht tot ná de reorganisatie. Die reorganisatie heeft de afgelopen twee jaar vorm gekregen. De inmiddels uitgevoerde RI&E leidt tot de wettelijke verplichting een aantal maatregelen uit te voeren. Dat gaat zowel over gereedschap, als over voorschriften, keuringen, gezondheidsaspecten, enz. Doel is de arbeidsgerelateerde gezondheidsklachten en ongevallen zoveel mogelijk te beperken. Ook dat is behalve goed personeelsbeleid een wettelijke plicht. We ramen daarvoor gedurende vier jaren een bedrag van € 45.000 per jaar. Daarbij zullen we de komende periode onderzoeken of de borging van het Arbobeleid via een (VCA-)certificering structureel kunnen vormgeven.

Bijlage 2 Niet gehonoreerde aanmeldingen

Aanmeldingen niet honoreren: Exploitatie

Nr. Niet honoreren: Exploitatie		2017	2018	2019	2020	2021
<u>Programma 1 Bestuur en Organisatie</u>						
73.	Toenemende toezicht- en handhavingstaken m.b.t. parkeren Drank- en Horecawet		-50	-50	-50	-50
<u>Programma 2 Ruimte</u>						
74.	Herinrichting Geert Knolweg Joure		-28	-55	-55	-55
75.	Aanleg minirotonde aansluiting Broek-Zuid op Tramwei		-5	-9	-9	-9
76.	Aanleg carpoolplaats Broek-Zuid		-2	-4	-4	-4
77.	Aanpassing Zeedijk/Sluisweg te Lemmer		-11	-21	-21	-21
78.	Opwaarderen hoek Hollewei /Gaestwei Bakhuizen		-1	-2	-2	-2
79.	Wandelstrook Tsjamkedykje Balk		-2	-5	-5	-5
80.	Herinrichting Lycklamawei Nijemirdum		p.m.			
81.	Aanpak verkeersonveiligheid Plattedijk buiten bebouwde kom Lemmer		p.m.			
82.	Herinrichting Zuiderzeestraat Lemmer			p.m.	p.m.	p.m.
83.	Maatregelen Harddriversweg Joure			p.m.	p.m.	p.m.
84.	Onderhoud faunavoorzieningen	-9	-9	-9	-9	-9
85.	Stroomzuilen passantenhaven Sloten		-2	-3	-3	-3
86.	Vingersteigers passantenhaven Langweer		-1	-2	-2	-2
<u>Programma 3 Economie</u>						
87.	Subsidie lokale toeristische initiatieven		-30	-30	-30	-30
<u>Algemene dekkingsmiddelen</u>						
88.	Historisch centrum Bolsward			-72	-72	-72
Totaal niet te honoreren structureel		-9	-141	-262	-262	-262

73. Toenemende toezicht- en handhavingstaken m.b.t. parkeren Drank- en Horecawet

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Wettelijk	Structureel	2018: -/- € 50.000 2020: -/- € 50.000 2019: -/- € 50.000 2021: -/- € 50.000	Niet honoreren

Relatie programmadoelstelling

Gemeente De Fryske Marren kenmerkt zich als een krachtige plattelandsgemeente met een aantrekkelijke woon- en leefomgeving en een aantrekkelijke openbare ruimte als visitekaartje voor inwoners, ondernemers en recreanten. Daarnaast staat gezondheid, openbare orde en veiligheid hoog in het vaandel. Goede en adequate toezicht en handhaving op onder het parkeren (inrichting van het openbaar gebied) en de Drank- en Horecawet (leeftijdscontroles) draagt bij aan het waarborgen van de bovengenoemde uitgangspunten en kenmerken en het realiseren van het gemeentelijk Veiligheidsbeleid en Jeugdbeleid.

Algemene toelichting

We constateren een toename van specifieke toezichttaken, waaronder blauwe parkeerzones en de Drank- en horecawet. De laatste jaren heeft een uitbreiding van de blauwe parkeerzones in Joure en Lemmer plaatsgevonden (herinrichtingen). Dit om de doorstroming van het winkelend publiek in deze kernen te bevorderen. Daarnaast komen er, onder andere uit Langweer en Sloten, steeds meer klachten, verzoeken en meldingen over parkeeroverlast bij de gemeente binnen. Het toezicht op de blauwe parkeerzones en de inzet van het toezicht naar aanleiding van deze klachten, verzoeken en meldingen over parkeertoezicht, vraagt om extra inzet, met name in de zomermaanden. Tot slot is sinds het in werking treden van de gewijzigde Drank- en Horecawet op 1 januari 2013 de burgemeester verantwoordelijk voor het toezicht en de handhaving op grond van de Drank- en Horecawet (DHW). Deze toezicht- en handhavingstaken zijn er voor de gemeente extra bijgekomen. Inmiddels is het reguliere toezicht op horeca-inrichtingen op orde en worden de inrichtingen op basis van een planning periodiek gecontroleerd. Daarentegen is het lastiger om leeftijdscontroles uit te voeren. Alhoewel tijdens evenementen en bij (para-)commerciële horeca-inrichtingen dit toezicht plaatsvindt, is het effect hierop klein. Dit komt vooral door de herkenbaarheid van de toezichthouders, waardoor tijdens de controles nagenoeg geen overtredingen worden geconstateerd. Om dit te ondervangen, is het wenselijk samen te werken met (buur)gemeenten, die ook beschikken over Boa's DHW, en deze tijdens controles in te zetten.

74. Herinrichting Geert Knolweg Joure

Categorie	Incidenteel/Structureel	Investering	Exploitatielasten	Status
Nieuw	Structureel	€ 920.000	2018: -/- € 28.000 2020: -/- € 55.000 2019: -/- € 55.000 2021: -/- € 55.000	Niet honoreren

Relatie programmadoelstelling

De herinrichting van de Geert Knolweg sluit aan bij het doel te werken aan een verkeersveilige, leefbare en goed bereikbare gemeente en aantrekkelijke openbare ruimte voor zowel inwoners als bezoekers.

Algemene toelichting

In 2013 is de notitie Verkeersstructuur bebouwde kom Joure vastgesteld. In de huidige situatie en na aanpassing van het Knooppunt Joure is en blijft de Geert Knolweg de hoofdentree van Joure (voordeur), als belangrijkste aansluiting van Joure op de A7. Iedereen die naar Joure toe komt wordt uitgenodigd in principe gebruik te maken van deze entree. Joure West fungeert als de tweede entree (achterdeur). De keuze voor de Geert Knolweg als hoofdentree heeft tot gevolg dat de uitstraling van de weg hier ook bij moet passen. Om de functie als "voordeur" te benadrukken blijft de Geert Knolweg gecategoriseerd als een gebiedsontsluitingsweg met een maximumsnelheid van 50 km per uur. De fysieke inrichting van de weg voldoet nu niet aan de inrichtingskenmerken van een gebiedsontsluitingsweg. Een herinrichting is wenselijk. Vanuit het oogpunt van verkeersveiligheid, doorstroming en openbaar vervoerfunctie heeft het in dat geval de voorkeur om aparte fietsvoorzieningen te realiseren. Hierdoor krijgt het fietsverkeer een duidelijke plek en wordt de belangrijke functie van de weg versterkt. In het project Entree Joure wordt al een deel van de Geert Knolweg aangepast met vrijliggende fietsvoorzieningen. Het aansluitende deel van de Geert Knolweg wordt met een herinrichting voorzien van fietsstroken, waarvoor de rijbaan moet worden verbreed. Verder zijn uitgangspunten om op de rijbaan belijning aan te brengen conform de richtlijnen en de bestaande aansluitingen uit te voeren als inritconstructie. Daarnaast is het wenselijk om de openbare verlichting te vervangen en de groenstructuur te versterken. Tenslotte worden veilige oversteken voor voetgangers gerealiseerd, zoals op het kruispunt met Koningin Wilhelminalaan/Westermarwei. De totale aanpak vraagt een bedrag van € 920.000,-. In de periode 2010-2016 zijn er overigens 16 ongevallen geregistreerd (op het gedeelte tussen Ter Huivra-minirotonde), waarvan 2 met slachtoffer. Een en ander sluit aan bij de aanbevelingen in eerdergenoemde notitie Verkeersstructuur bebouwde kom Joure.

75. Aanleg minirotonde aansluiting Broek-Zuid op Tramwei

Categorie	Incidenteel/Structureel	Investering	Exploitatielasten	Status
Nieuw	Structureel	€ 150.000	2018: -/- € 5.000 2020: -/- € 9.000 2019: -/- € 9.000 2021: -/- € 9.000	Niet honoreren

Relatie programmadoelstelling

De aanleg van een minirotonde op de Tramwei ter hoogte van de nog te realiseren aansluiting Broek Zuid sluit aan bij het doel te werken aan een verkeersveilige, leefbare en goed bereikbare gemeente.

Algemene toelichting

In het kader van het project Broek-Zuid is een nieuwe aansluiting voorzien van de nieuwe woonwijk Broek-Zuid op de Tramwei (80 km/uur weg). In het belang van de verkeersveiligheid is het wenselijk om deze aansluiting vorm te geven als een minirotonde met vrijliggende fietsvoorzieningen. Geraamde kosten: 150.000. Daarvoor is géén dekking binnen de exploitatie van het project Broek-Zuid. Verder is wenselijk om ter hoogte van deze locatie een officiële carpoolplaats aan te leggen. Dat plan wordt apart uitgewerkt. Afstemming van beide plannen is echter wenselijk. Daarnaast is het zeer gewenst om beide projecten tegelijkertijd uit te voeren. Naar verwachting is dat goedkoper dan beide projecten apart te realiseren.

76. Aanleg carpoolplaats Broek-Zuid

Categorie	Incidenteel/Structureel	Investering	Exploitatielasten	Status
Wens	Structureel	€ 71.000	2018: -/- € 2.000 2020: -/- € 4.000 2019: -/- € 4.000 2021: -/- € 4.000	Niet honoreren

Relatie programmadoelstelling

De aanleg van een carpoolplaats nabij Broek-Zuid sluit aan bij het doel te werken aan een duurzaam verkeers- en vervoerbeleid, leefbare en goed bereikbare gemeente en aantrekkelijke openbare ruimte voor inwoners en de doorgaande reiziger.

Algemene toelichting

Naar aanleiding van vragen uit de gemeenteraad is destijds een enquête uitgevoerd onder de gebruikers van de berm als carpoolplaats langs de Sewei/Tramwei ter hoogte van afslag Joure-West. De belangrijkste conclusie daaruit is dat de huidige locatie bij Joure-west in een behoefte voorziet. Verder is duidelijk dat een aantal automobilisten op de route Lemmer-Afsluitdijk v.v. door de diverse aanpassingen in het kader van het knooppunt Joure niet meer langs entree Joure komt, waardoor het huidige carpoolterrein bij McDonald's zijn aantrekkelijkheid verliest voor een aantal gebruikers. De aanleg van een officiële carpoolplaats nabij Joure-west is gelet op het voorgaande zeer wenselijk. Geraamde kosten: € 71.000. Ter hoogte van deze locatie is tevens een nieuwe aansluiting voorzien van de nieuwe woonwijk Broek-Zuid op de Tramwei (80 km/uur weg). In het belang van de verkeersveiligheid is het wenselijk om deze aansluiting vorm te geven als een minirotonde met vrijliggende fietsvoorzieningen. Geraamde kosten: € 150.000. Daarvoor is géén dekking binnen de exploitatie van het project Broek-Zuid. Het plan voor deze aansluiting wordt apart uitgewerkt. Afstemming van beide plannen is echter wenselijk. Daarnaast is het zeer gewenst om beide projecten tegelijkertijd uit te voeren. Naar verwachting is dat goedkoper dan beide projecten apart te realiseren.

77. Aanpassing Zeedijk/Sluisweg te Lemmer

Categorie	Incidenteel/Structureel	Investering	Exploitatielasten	Status
Wens	Structureel	€ 357.000	2018: -/- € 11.000 2020: -/- € 21.000 2019: -/- € 21.000 2021: -/- € 21.000	Niet honoreren

Relatie programmadoelstelling

De aanpak van de Zeedijk en Sluisweg te Lemmer sluit aan bij het doel te werken aan een verkeersveilige, leefbare en goed bereikbare gemeente en aantrekkelijke openbare ruimte voor zowel inwoners als recreanten.

Algemene toelichting

De Zeedijk en Sluisweg te Lemmer vormen een route met intensief fiets-, landbouw- en vrachtverkeer. Deze route is de ontsluiting naar bedrijventerrein Lemstervaart en is bovendien een belangrijke route voor lokaal verkeer tussen Lemmer en Rutten. Knelpunten zijn: conflicten tussen langzaam verkeer en landbouw-/vracht-verkeer; hoge snelheden, onoverzichtelijke ligging bushalte in helling nabij rotonde, geen eenduidige 30 km per uur weginrichting. Wij ontvangen dikwijls klachten over hoge snelheden van het gemotoriseerde verkeer, de onduidelijke voorrangssituatie bij de minirotonde en parkeren op kantstrook Sluisweg. In de periode van 2010-2016 zijn 5 ongevallen geregistreerd, waarvan 1 met een slachtoffer. Om de bestaande veiligheidsknelpunten op de Zeedijk en Sluisweg op te lossen zijn de volgende doelstellingen geformuleerd: - verbeteren positie van de fietser (zichtbaarheid, herkenbaarheid, aanwezigheid); - verlagen snelheid van het autoverkeer; - verbeteren fietsveiligheid rotonde Zeedijk en - ontmoedigen gebiedsvreemd gemotoriseerd verkeer (vrachtverkeer zo veel mogelijk via A6). Ter verhoging van de verkeersveiligheid op de Zeedijk en Sluisweg wordt gedacht aan de volgende maatregelen: realisatie vrijliggend betonfietspad; aanpak kruispunten en minirotonde, verwijderen markeringen. Aangezien de Zeedijk deel uitmaakt van het provinciale hoofd fietsrouten netwerk is naar verwachting voor het verbeteren van het fietsveiligheid op onderhavige route is tot 2020 een financiële bijdrage (gebiedsagenda) mogelijk op basis van het door de provincie vastgestelde Actieplan Fiets. De totale geraamde kosten zijn € 357.000,-. Ook is afstemming met de provincie Flevoland over de totale aanpak van belang.

78. Opwaarderen hoek Hollewei/Gaestwei Bakhuizen

Categorie	Incidenteel/Structureel	Investering	Exploitatielasten	Status
Wens	Structureel	€ 34.000	2018: -/- € 1.000 2020: -/- € 2.000 2019: -/- € 2.000 2021: -/- € 2.000	Niet honoreren

Relatie programmadoelstelling

Verbetering van de woonomgeving en woonkwaliteit.

Algemene toelichting

In Bakhuizen aan de Heer Jacobstraat en Gaestwei verhuurt Wonen Zuidwest Friesland woningen. Deze woningen staan op de nominatie voor een renovatie. Wonen Zuidwest Friesland gaat investeren om deze woningen toekomstbestendig en duurzamer te maken. Wonen Zuidwest Friesland wil dit graag combineren met de aanpak van de openbare ruimte op de hoek van de Hollewei en de Gaestwei. Hier is een stuk openbaar groen met bomen. Deze bomen schermen de woningen af van de weg en dit heeft al geleid tot ongewenste situaties (parkeren op het gras, verrommeling, etc). De verwachting is dat door de gecombineerde aanpak van zowel de woningen als de openbare ruimte daar om heen (een meer open inrichting van dit openbaar gebied) dit stukje Bakhuizen in meerdere opzichten een positieve impuls zal krijgen. De verwachte investering is geraamd op € 34.000.

79. Wandelstrook Tsjamkedykje Balk

Categorie	Incidenteel/Structureel	Investering	Exploitatielasten	Status
Wens	Structureel	€ 77.000	2018: -/- € 2.000 2020: -/- € 5.000 2019: -/- € 5.000 2021: -/- € 5.000	Niet honoreren

Relatie programmadoelstelling

Met het aanbrengen van een wandelstrook langs het Tsjamkedykje wordt de veiligheid van dit wegvak in de openbare ruimte vergroot. De verbindingen aan de “waterzijde” van Balk en de beleving van het open landschap worden verbeterd. Dat geldt zowel voor de water- als de landrecreanten maar ook voor de inwoners van Balk die in en buiten het seizoen gebruik maken van het “Ommetje Sleattemermer-Warnsterwei” of een bezoekje aan Badmeester Keimpe.

Algemene toelichting

Het Tsjamkedykje vormt de verbinding tussen Balk met al haar kernvoorzieningen en Lutsmond Noord waar recreatie (dag-/verblijfsrecreatie en horeca) de belangrijkste functie is en waar nog een uitbreiding met 50 recreatiewoningen in voorbereiding is. Aan het Tsjamkedykje is ook een relatief groot agrarisch bedrijf gevestigd dat met groot materieel, melkauto's e.d. gebruik maakt van deze weg. In het Masterplan Waterfront Balk zijn voorstellen gedaan om deze route voor het langzame/recreatieverkeer aantrekkelijker en veiliger te maken. Ook zijn voorstellen gedaan voor een route achter langs de bestaande zeilscholen en Spaans Babcock om. Een deel hiervan (ontsluiting Spaans Babcock) is gerealiseerd maar het doorgaande verkeer en de zeilscholen kunnen hier nog geen gebruik van maken. De huidige aanvraag richt zich op het aanleggen van een wandelstrook tussen de grens bebouwde kom en de recreatievoorzieningen. De oevers zijn al opgeschoond en er wordt nieuwe beschoeiing aangebracht. Door de wandelaars een eigen, veilige plek te geven in het wegprofiel heeft dit een enorme impuls op de verkeersveiligheid voor met name de wandelaars/ recreanten. De geraamde kosten bedragen € 77.000,-.

80. Herinrichting Lyklamawei Nijemirdum

Categorie	Incidenteel/Structureel	Investering	Exploitatielasten	Status
Wens	Structureel	€ p.m.	2018: -/- € p.m. 2020: -/- € p.m. 2019: -/- € p.m. 2021: -/- € p.m.	Niet honoreren

Relatie programmadoelstelling

Het treffen van maatregelen op de Lyklamawei te Nijemirdum sluit aan bij het doel te werken aan een verkeersveilige, leefbare en goed bereikbare gemeente en aantrekkelijke openbare ruimte voor zowel inwoners als recreanten.

Algemene toelichting

Herhaaldelijk heeft Dorpsbelang Nijemirdum verzocht om verkeersremmende maatregelen in Nijemirdum. De verkeersveiligheid in Nijemirdum is een onderwerp dat regelmatig terugkeert in de gesprekken met plaatselijk belang. Ook in het kader van het recentelijk vastgestelde GVVP is over dit onderwerp gesproken. In de diverse gesprekken zetten we in op het bij elkaar brengen van nut en noodzaak binnen de beleidsmatige kaders en mogelijkheden. Omdat de gesprekken over eventuele maatregelen nog lopen is er nog niet sprake van een concreet plan. We verwachten dat we in de loop van 2017 de plannen gezamenlijk concreet kunnen maken. De kostenraming is derhalve PM.

81. Aanpak verkeersonveiligheid Plattedijk buiten bebouwde kom Lemmer

Categorie	Incidenteel/Structureel	Investering	Exploitatielasten	Status
Wens	Structureel	€ p.m.	2018: -/- € p.m. 2020: -/- € p.m. 2019: -/- € p.m. 2021: -/- € p.m.	Niet honoreren

Relatie programmadoelstelling

Het treffen van maatregelen op de Plattedijk te Lemmer sluit aan bij het doel te werken aan een verkeersveilige, leefbare en goed bereikbare gemeente en aantrekkelijke openbare ruimte voor zowel inwoners als recreanten.

Algemene toelichting

De parallelweg Plattedijk te Lemmer, gelegen tussen bedrijventerrein Lemsterhoek en Tacoziyl, wordt door zowel fietsers als landbouw- en vrachtverkeer intensief gebruikt. Door het smalle wegprofiel wordt het zware (landbouw)verkeer bij het passeren van fietsers gedwongen door de berm de rijden met als gevolg modder op de weg en gaten in de berm. Daarnaast stroomt water van de naast de weg liggende verhoogde dijk over de Plattedijk met gladheid, met name 's winters als gevolg van bevriezing, tot gevolg. De hierdoor ontstane verkeersonveilige situatie voor met name de fietsers vraagt om maatregelen. Er is nog geen concreet maatregelenplan. Kostenraming derhalve PM.

82. Herinrichting Zuiderzeestraat Lemmer

Categorie	Incidenteel/Structureel	Investering	Exploitatielasten	Status
Wens	Structureel	€ p.m.	2019: -/- € p.m. 2021: -/- € p.m. 2020: -/- € p.m.	Niet honoreren

Relatie programmadoelstelling

Verbetering van de kwaliteit van de openbare ruimte en de woonomgeving.

Algemene toelichting

In het eerste kwartaal van 2017 wordt de haalbaarheidsstudie afgerond die door gemeente De Fryske Marren en Lyaemer Wonen wordt uitgevoerd in het gebied rond de Zuiderzeestraat in Lemmer. Het gaat daarbij over de herinrichting van het openbaar gebied en de toekomst van de huurwoningen van Lyaemer Wonen. Daarnaast wordt ook gekeken naar mogelijke nieuwbouwontwikkeling in de directe omgeving. De bewoners van de buurt is in december 2016 via werksessies gevraagd hun inbreng te hebben bij het opstellen van de plannen. Voor de openbare ruimte zijn varianten uitgewerkt die een aantal gesignaleerde problemen oplossen, zoals het parkeren, te hard rijden en speelruimte voor kinderen. Het college heeft in 2016 financiële kaders vastgesteld waarbinnen de aanpassingen aan de openbare ruimte gerealiseerd moeten worden. In maart/april 2017 neemt Lyaemer de beslissing welke maatregelen er aan de huurwoningen in de Zuiderzeestraat worden uitgevoerd (renovatie of sloop/nieuwbouw of een combinatie daarvan). De herinrichting van de openbare ruimte zal pas plaats vinden als de werkzaamheden van Lyaemer zijn afgerond. De investeringen in de openbare ruimte zijn niet eerder te verwachten dan in 2019. Deze aanmelding kan gezien worden als een beschrijving van het te doorlopen proces en de stand van zaken. Bij de kadernota 2018 zal deze aanvraag definitief worden ingediend.

83. Maatregelen Harddraversweg Joure

Categorie	Incidenteel/Structureel	Investering	Exploitatielasten	Status
Wens	Structureel	€ p.m.	2019: -/- € p.m. 2021: -/- € p.m. 2020: -/- € p.m.	Niet honoreren

Relatie programmadoelstelling

Het treffen van aanvullende maatregelen op de Harddraversweg te Joure sluit aan bij het doel te werken aan een verkeersveilige, leefbare en goed bereikbare gemeente en aantrekkelijke openbare ruimte voor onze inwoners.

Algemene toelichting

De komst van Vegelin State is aanleiding geweest om de bestaande 30 km per uur-zone (vanaf Douwe Egbertsplein/ Kerkstraat) met een klein deel van de Harddraversweg (tot en met de aansluiting Dr. G.A. Wumkesstraat) uit te breiden. Hiervoor waren financiële middelen beschikbaar en is een inrichtingsvoorstel uitgewerkt. Dit voorstel leidde tot veel reacties onder de bewoners van de Harddraversweg. De bewoners drongen daarbij aan om de gehele Harddraversweg in te richten als 30 km per uur-weg. De raad heeft toen besloten de beschikbare middelen voor inrichting van een klein deel van de weg in te zetten voor 30 km per uur-inrichting van de gehele Harddraversweg. Vanwege de beperkte beschikbare middelen is de Harddraversweg sober ingericht als 30 km per uur-weg. Ondanks de getroffen (sobere) 30 km per uur-maatregelen blijven we klachten ontvangen over de verkeersveiligheid op deze weg, vooral over de verkeerssituatie ter hoogte van Vegelin State. Met name ouderen van het zorgcentrum hebben problemen met oversteken. In 2017 is namens de bewoners van de Harddraversweg en omgeving een petitie aangeboden met verzoek om aanvullende verkeersveiligheidsmaatregelen. Daarnaast heeft Veilig Verkeer Nederland, op verzoek van de locatiemanager van Vegelin State, in 2017 een verkeersonderzoek op locatie uitgevoerd. VVN concludeert dat het voor de bewoners van Vegelin State moeilijk is om over te steken naar het centrum vice versa. Aanbevolen wordt door VVN om, naast enkele kleinschalige maatregelen, op termijn de oversteek voor het zorgcentrum zodanig aan te passen dat de zichtbaarheid van het gebouw naar voren komt. Gedacht wordt hierbij aan een soort pleintje dat ook past in het beeld van de weg met omgeving en het zorgcentrum. Aan het treffen van gewenste kleinschalige maatregelen zal binnen de beschikbare budgetten spoedig uitvoering worden gegeven. Op termijn – als de werkzaamheden aan Knooppunt Joure zijn afgerond – zal naar verwachting het (sluip)verkeer in en rond Joure afnemen. Na afronding van alle werkzaamheden zullen de effecten hiervan op het wegennet in en rond Joure, waaronder ook de Harddraversweg, nader in beeld worden gebracht. Onder meer afhankelijk van die resultaten zullen wij ons nader beraden of en zo ja welke aanvullende maatregelen eventueel nog wenselijk zijn op onder meer de Harddraversweg. Kostenraming voor deze aanvullende maatregelen derhalve PM. Een en ander sluit aan bij het vastgestelde Gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan waarin de Harddraversweg, gelet op soort, intensiteit en snelheid wegverkeer, als aandachtspunt is opgenomen.

84. Onderhoud faunavoorzieningen

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Wens	Structureel	2017: -/- € 9.000 2020: -/- € 9.000 2018: -/- € 9.000 2021: -/- € 9.000 2019: -/- € 9.000	Niet honoreren

Relatie programmadoelstelling

Het sluit aan op het vergroten van de biodiversiteit en op het behouden en stimuleren van natuurwaarden binnen de gemeente. Behoud van de faunavoorzieningen sluit tevens aan op instant houden en vergroten van landschappelijke waarden binnen de gemeente. Daarnaast is onderhoud noodzakelijk om kapitaalvernietiging te voorkomen.

Algemene toelichting

In het verleden zijn er door de gemeente faunavoorzieningen aangebracht, dit zijn o.a. tunnels, duikers en afrasteringen. Deze zijn binnen de gemeente vooral aangelegd voor een veilige omgeving voor o.a. dassen, otters, amfibieën, egels, reeën, etc. Enkele fauna voorzieningen voldoen niet meer aan de norm voor de diersoorten waarvoor deze bedoeld waren. Vanuit de natuurbeschermingswet hebben wij een zorgplicht om de habitat van deze diersoorten te beschermen en daarbij ook de looproutes van de diersoorten. Om de faunavoorzieningen optimaal functioneel te houden zijn er middelen nodig voor onderhoud.

85. Stroomzuilen passantenhaven Sloten

Categorie	Incidenteel/Structureel	Investering	Exploitatielasten	Status
Autonoom	Structureel	€ 50.000	2018: -/- € 2.000 2020: -/- € 3.000 2019: -/- € 3.000 2021: -/- € 3.000	Niet honoreren

Relatie programmadoelstelling

Vanuit het programma Economie is Recreatie & Toerisme een speerpunt in ons beleid. De passantenhavens en de daarbij behorende voorzieningen dragen in belangrijke mate bij aan onze toeristische uitstraling. De passanten dragen bij aan het verdien- en groeipotentieel van een gezonde plattelandseconomie. Passanthavens en de daarbij behorende voorzieningen dragen bij aan de levendigheid en versterken daarmee ook ons woon- en leefklimaat. Stroomvoorzieningen maken een passantenhaven extra aantrekkelijk voor toeristen.

Algemene toelichting

Onze gemeente hecht veel waarde aan watergerelateerde recreatie en toerisme. In de visie De Friese Meren, het coalitieprogramma en het collegeprogramma wordt dit ook nadrukkelijk aangegeven. In oktober 2015 heeft het college de notitie “Service Gericht Passantenhavenbeheer” vastgesteld. In de uitwerking daarvan zijn een aantal maatregelen voorgesteld. Eén van de maatregelen is het aanbrengen van extra stroomzuilen in de passantenhaven van Sloten. Wenselijk is een uitbreiding van het aantal stroomzuilen naar 9 stuks voor alle passantenoevers. Hiervoor is een investering benodigd van € 50.000.

86. Vingersteigers passantenhaven Langweer

Categorie	Incidenteel/Structureel	Investering	Exploitatielasten	Status
Autonoom	Structureel	€ 25.000	2018: -/- € 1.000 2020: -/- € 2.000 2019: -/- € 2.000 2021: -/- € 2.000	Niet honoreren

Relatie programmadoelstelling

Vanuit het programma Economie is Recreatie & Toerisme is speerpunt in ons beleid. De passantenhavens en de daarbij behorende voorzieningen dragen in belangrijke mate bij aan onze toeristische uitstraling. De passanten dragen bij aan het verdien- en groeipotentieel van een gezonde plattelandseconomie. Passanthavens en de daarbij behorende voorzieningen dragen bij aan de levendigheid en versterken daarmee ook ons woon- en leefklimaat. Vingersteigers dragen bij tot een aantrekkelijker passantenhaven voor toeristen.

Algemene toelichting

Onze gemeente hecht veel waarde aan watergerelateerde recreatie en toerisme. In de visie De Friese Meren, het coalitieprogramma en het collegeprogramma wordt dit ook nadrukkelijk aangegeven. In oktober 2015 heeft het college de notitie “Service Gericht Passantenhavenbeheer” vastgesteld. In de uitwerking daarvan zijn een aantal maatregelen voorgesteld. Eén van de maatregelen is het aanbrengen van vingersteigers in de passantenhaven Langweer. In de passantenhaven Langweer schuin tegenover de Stevenshoek bevindt zich een oever welke ook wel de Groene Wal wordt genoemd. Voorheen werd deze wal vooral gebruikt door jongeren die met kleine open zeilboten naast elkaar lagen. Afgelopen jaren liggen er steeds vaker kleine kajuitzeilboten. De trend in de recreatievaart is dat er steeds minder jongeren en steeds meer ouderen zich op het water bevinden. Om veilig te kunnen op of afstappen zou het wenselijk zijn dat er vingersteigers aan de Groene Wal worden aangebracht. Hiervoor is een investering benodigd van € 25.000.

87. Subsidie lokale toeristische initiatieven

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Nieuw	Structureel	2018: -/- € 30.000 2020: -/- € 30.000 2019: -/- € 30.000 2021: -/- € 30.000	Niet honoreren

Relatie programmadoelstelling

Recreatie & Toerisme is speerpunt van ons beleid. Structurele ondersteuning van lokale toeristische initiatieven draagt bij aan de profilering en ambities om ruimte te bieden voor initiatieven die vanuit de samenleving ontstaan, die bijdragen aan een gezonde plattelandseconomie en het woon- en leefklimaat versterken.

Algemene toelichting

Wij hechten veel waarde aan initiatieven vanuit de Mienskip. Als die initiatieven bijdragen aan de toeristische profilering van onze gemeente, extra toeristen trekken, meer omzet en werkgelegenheid genereren, dan is dat voor onze gemeente belangrijk en willen wij daar graag op in kunnen spelen. Initiatieven van ondernemers, verenigingen van PB en wijk- en buurtverenigingen voor grote en kleine toeristische evenementen ontvangen tot nu toe, soms ad hoc soms meer structureel, een gemeentelijke subsidie. Dat is nog een uitvloeisel van voor de fusie en is momenteel budgettair versplinterd geregeld. Voorstel is om dit structureel te regelen en te begroten. Subsidietoekenning vindt dan vervolgens plaats op basis van een eensluidende regeling voor de ondersteuning van lokale toeristische initiatieven voor de gehele gemeente. De regeling zal worden uitgevoerd door ons Subsidiebureau, in overleg met de betrokken vakambtenaar en volgens de vastgestelde subsidieregeling “Algemeen subsidiekader De Fryske Marren”. Wij vragen een bedrag van € 30.000/jaar. Hiermee is rekening gehouden met de reeds beschikbare middelen voor dit soort initiatieven. Dit is gebaseerd op de bijdragen voor lokale toeristische initiatieven in de afgelopen jaren.

88. Historisch centrum Bolsward

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Wettelijk	Structureel	2019: -/- € 73.000 2021: -/- € 73.000 2020: -/- € 73.000	Niet honoreren

Relatie programmadoelstelling

Bijdragen aan het verbeteren van de dienstverlening en voldoen aan wettelijke plicht.

Algemene toelichting

Op 14 maart is er een principebesluit genomen om te participeren in het plan van de gemeente Súdwest-Fryslân om een historisch centrum met archiefbewaarpplaats te realiseren in Bolsward. Zoals bekend is de archiefbewaarpplaats te klein om alle archiefbescheiden te kunnen opslaan. Vandaar dat we ruimte huren. De gemeente Súdwest-Fryslân is bezig om samen met bibliotheek en drie musea in Bolsward een historisch centrum te creëren in Bolsward. Onderdeel van dit historisch centrum is een archiefbewaarpplaats. Meedoen aan het plan voor een historisch centrum is niet alleen een oplossing voor ons opslagprobleem: er ontstaat ook uitzicht op een flinke verbetering van de dienstverlening aan het publiek (o.a. door een vraaggerichte benadering, digitalisering en integratie van informatie) en vergroting van het publieksbereik.

Aanmeldingen niet honoreren: Vrije Algemene Reserve

Nr. Niet honoreren: Vrije Algemene Reserve		2017	2018	2019	2020	2021
	<u>Programma 2 Ruimte</u>					
89.	Dorpenhandboek De Fryske Marren		-40			
90.	Kennisdeling ondernemers Recreatie en Toerisme		-25			
	<u>Programma 3 Economie</u>					
91.	Zwaar transport De Burde Bakhuizen		p.m.			
	<u>Programma 5 Sociaal Domein</u>					
92.	Project Dynamo		-40	-25		
	Totaal niet te honoreren incidenteel	-	-105	-25	-	-

89. Dorpenhandboek De Fryske Marren

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Nieuw	Incidenteel	2018: -/- € 40.000	Niet honoreren

Relatie programmadoelstelling

De gemeente De Fryske Marren streeft ernaar de gemeente te ontwikkelen in samenhang en evenwicht met de aanwezige (landschappelijke) waarden. Het doel is om de aanwezige landschappelijke waarden mee te wegen bij besluiten over (nieuwe) ruimtelijke ontwikkelingen of de totstandkoming van beleid. Hiervoor worden ruimtelijke kwaliteitskaders voor de diverse kernen opgesteld. Het dorpenhandboek is daar een onderdeel van.

Daarnaast is het uitgangspunt dat een gemeentelijke regeling doeltreffend en doelmatig moet zijn. Bij het ontwerpen van een nieuwe regeling streeft de gemeente naar zo beperkt mogelijke administratieve lasten voor inwoners, bedrijven, instellingen en andere betrokkenen. Hierbij vertrouwend op de eigen verantwoordelijkheid en de kracht van de samenleving. De beleidsnota komt aan deze doelstelling tegemoet.

Algemene toelichting

Een van de belangrijkste pijlers van de gemeente De Fryske Marren is de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving. De diversiteit in landschap en bebouwing, gecombineerd met de weelderige natuur en weidse uitzichten, zorgen voor een attractieve leefomgeving. Het is dan ook zaak deze kwaliteiten te borgen en te versterken. Dit gebeurt al op meerdere manieren, maar er zijn mogelijkheden welke op dit moment nog onderbelicht zijn. Dit kan de gemeente niet geheel zelfstandig, hiervoor is samenwerking met marktpartijen en burgers vereist. Voorgesteld wordt om een beleidsnota op te stellen waarin burgers en ondernemers ideeën kunnen toetsen, opdoen en ontwikkelen. In de nota wordt beschreven hoe de gemeente haar rol in de ruimtelijke ordening efficiënter en met minder regels kan vervullen. De nota biedt burgers, projectontwikkelaars en de gemeente zelf een handvat bij initiatieven voor ontwikkelingen in het stedelijk gebied van de gemeente. Zij laat zien hoe de diverse partijen kunnen bijdragen aan de ontwikkeling en het behoud van de eigenheid van de dorpen en daarbij het landschap. Op basis van de handvaten uit deze nota kan een plan samengesteld en/of getoetst worden, dat past binnen het karakter van de omgeving. We leggen hierbij de focus op de diverse dorpen in de gemeente. Voor veel dorpen zijn al diverse documenten opgesteld die als basis zullen fungeren voor de verdere uitwerking van het dorpenhandboek. Dit alles raakt uiteraard op beleidsmatig niveau aan de nieuwe omgevingswet en omgevingsvisie. Het is echter zo dat de omgevingswet in de basis voorziet in kaderstelling waarbinnen mogelijkheden geboden worden. Zij geeft geen handvaten aan de hand waarvan plannen ontworpen kunnen worden, waarbij de eigenheid en het karakter van de omgeving behouden en versterkt worden.

Het dorpenhandboek kan daarom beschouwd worden als een verbijzondering van het beleid rondom de omgevingswet. De investering bedraagt € 40.000,-.

90. Kennisdeling ondernemers Recreatie en Toerisme

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Nieuw	Incidenteel	2018: -/- € 25.000	Niet honoreren

Relatie programmadoelstelling

Het ontwikkelen en toekomstbestendig maken van de sector recreatie en toerisme.

Algemene toelichting

De provincie zet in op kennisdeling en kennisontwikkeling bij ondernemers als speerpunt. Dit is voor de ondernemers in de recreatieve sector van groot belang. De sector is zeer trendgevoelig en dat maakt het belangrijk dat ondernemers zich blijven ontwikkelen, innovatief en creatief zijn. Gelet op signalen uit het veld zijn wij van mening dat we de ondernemers hierbij moeten ondersteunen en faciliteren. Wij denken daarbij aan themagerichte bijeenkomsten in het kader van verdergaande digitalisering of verbreding van het referentiekader voor het aanbieden van arrangementen, productontwikkeling en bundeling van krachten.

91. Zwaar transport De Burde Bakhuizen

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Wens	Incidenteel	2018: -/- € p.m.	Niet honoreren

Relatie programmadoelstelling

Een adequate oplossing voor de verkeerssituatie in Bakhuizen draagt bij aan de doelstelling om het ondernemersklimaat te versterken.

Algemene toelichting

Op het bedrijventerrein De Burde in Bakhuizen is een aantal bedrijven gevestigd, die dagelijks gebruik maken van groot/zwaar transport. Als gevolg daarvan kan de situatie in het dorp zelf gerust nijpend worden genoemd (veiligheid, leefbaarheid). Maar ook de aan- en afvoerroutes van en naar de N359 zorgen voor overlast. Met name de dorpen Sondel, Nijemirdum, Oudemirdum en Rijs en de toeristisch/recreatieve bedrijven die hier gevestigd zijn ervaren regelmatig overlast van het groot/zwaar transport. Als uitvloeisel van het sociaal-economisch beleid is er inmiddels vanuit de ondernemers uit de regio een werkgroep bereikbaarheid ontstaan. Zij dringen aan op maatregelen. Wij pakken dit samen op met de ondernemers en provincie. Om tot oplossingen te komen zullen er ook daadwerkelijk maatregelen getroffen moeten worden in en buiten Bakhuizen.

92. Project Dynamo

Categorie	Incidenteel/Structureel	Exploitatielasten	Status
Wens	Incidenteel	2018: -/- € 40.000 2019: -/- € 25.000	Niet honoreren

Relatie programmadoelstelling

Het programmadoel is mensen toe te leiden naar arbeidsparticipatie. Voor jongeren zonder een startkwalificatie is dat een moeilijke opgave. Het effect van het beschreven project kan zijn dat de jongere gemotiveerd raakt om alsnog een startkwalificatie te behalen. Indien dat niet haalbaar blijkt op andere wijze een doel te stellen en dat te verwerkelijken.

Algemene toelichting

Dynamo is een project voor jongeren die zonder startkwalificatie het onderwijs de rug toe keren en op een punt staan dat ze niet weten hoe de arbeidsmarkt op te gaan. Het project is een training van 4 weken, waarin de jongeren intensief worden begeleid in een kleine groep (max. 8 jongeren). Het project wordt gedaan in samenwerking met het RMC, De WerkJouwer en Pastiel. De doelgroep betreft jongeren zonder startkwalificatie die tussen de wal en het schip vallen of al zijn gevallen. Voor de reguliere projecten hebben ze een wachttijd van 4 weken. Dat is voor deze jongeren funest. In dit dynamo project worden ze meteen opgepakt en geholpen met het vinden van hun richting hetzij terug naar onderwijs, hetzij naar werk. Het project is gericht op motivatie, zelfonderzoek en versterking. Follow up vindt plaats binnen De WerkJouwer en Pastiel. De financiering wordt gedurende 2 jaar gedeeltelijk door RMC gedaan en gedeeltelijk door de gemeenten Súdwest Fryslân en De Fryske Marren. Looptijd 2017 tot 2019.

Bijlage 3 Reserves en voorzieningen

Overzicht Reserves en voorzieningen jaarschijf 2017 stortingen en onttrekkingen

Totaal overzicht	Saldo 1/1/17	Storting 17	Onttr. 17	Saldo 1/1/18
Algemene reserves				
Algemene reserve	8.333.247	3.642.779	9.682.585	2.293.440
Weerstandsvermogen	17.000.000	-	-	17.000.000
Totaal algemene reserves	25.333.247	3.642.779	9.682.585	19.293.440
Bestemmingsreserves				
Duurzaamheid	313.471	-	296.207	17.264
Kapitaallasten	11.209.234	2.412.000	402.218	13.219.016
Monumenten	281.402	-	10.000	271.402
Onderhanden werk	13.129.509	6.274.585	17.487.094	1.917.000
Sociaal Deelfonds	627.000	-	597.000	30.000
Totaal bestemmingsreserves	25.560.616	8.686.585	18.792.519	15.454.682
Voorzieningen				
Afwikkeling grondexploitatie	1.570.039	-	-	1.570.039
Baggeren	1.512.992	272.121	1.321.369	463.744
Business Park Friesland	703.250	-	-	703.250
Derdengelden	13.395	-	13.395	0
Egalisatie Riolering	3.832.204	130.782	-	3.962.986
Personeel	168.774	114.764	8.000	275.538
Recreatieve objecten	84.455	40.000	16.000	108.455
Sportvelden, toestellen en materialen	179.352	15.000	107.500	86.852
Kunstwerken	975.559	238.015	231.411	982.163
Vastgoed	3.219.578	596.791	1.078.171	2.738.198
Wegen	872.918	2.073.151	1.191.311	1.754.758
Wethouders pensioen/wachtgeld	4.803.536	153.462	189.440	4.767.558
Totaal Voorzieningen	17.936.052	3.634.086	4.156.597	17.413.542
Rekeningresultaat	153.779		153.779	0
Totaal generaal	68.983.694	15.963.450	32.785.480	52.161.664

Totaal overzicht reserves en voorzieningen

Totaal overzicht	Saldo 1/1/17	Saldo 1/1/18	Saldo 1/1/19	Saldo 1/1/20	Saldo 1/1/21
Algemene reserves					
Algemene reserve	8.333.247	2.293.440	2.168.440	2.048.440	2.003.440
Weerstandsvermogen	17.000.000	17.000.000	17.000.000	17.000.000	17.000.000
Totaal algemene reserves	25.333.247	19.293.440	19.168.440	19.048.440	19.003.440
Bestemmingsreserves					
Duurzaamheid	313.471	17.264	17.264	17.264	17.264
Kapitaallasten	11.209.234	13.219.016	12.764.658	12.310.300	11.855.942
Monumenten	281.402	271.402	271.402	271.402	271.402
Onderhanden werk	13.129.509	1.917.000	462.000	0-	0-
Sociaal Deelfonds	627.000	30.000	30.000	30.000	30.000
Totaal bestemmingsreserves	25.560.616	15.454.682	13.545.324	12.628.966	12.174.608
Voorzieningen					
Afwikkeling grondexploitatie	1.570.039	1.570.039	1.570.039	1.570.039	1.570.039
Baggeren	1.512.992	463.744	338.785	398.596	445.717
Business Park Friesland	703.250	703.250	703.250	703.250	703.250
Derdengelden	13.395	0	0	0	0
Egalisatie Riolering	3.832.204	3.962.986	4.106.589	4.245.176	4.527.177
Personeel	168.774	275.538	390.302	505.066	619.830
Recreatieve objecten	84.455	108.455	148.455	188.455	228.455
Sportvelden, toestellen en materialen	179.352	86.852	94.352	51.852	66.852
Kunstwerken	975.559	982.163	788.850	881.267	744.733
Vastgoed	3.219.578	2.738.198	1.951.050	1.637.669	1.425.902
Wegen	872.918	1.754.758	2.636.603	2.851.840	1.020.104
Wethouders pensioen/wachtgeld	4.803.536	4.767.558	4.731.580	4.695.602	4.659.624
Totaal Voorzieningen	17.936.052	17.413.542	17.459.856	17.728.812	16.011.683
Rekeningresultaat	153.779	0	0	0	0
Totaal generaal	68.983.694	52.161.664	50.173.620	49.406.219	47.189.732

Detailoverzicht Bestemmingsreserve Onderhanden Werk

Omschrijving	2017	2018	2019	2020
Boekwaarde 01-01	13.129.509	1.917.000	462.000	-
Stortingen:				
Ten laste van Algemene Reserve	6.274.585			
Totaal van de stortingen	6.274.585	0	0	0
Onttrekkingen obv. concrete besluiten:				
Programma 1 - Bestuur en organisatie				
360-graden beelden	25.000			
Frictie Publiekshal	27.586			
Frictie : Zaakgericht werken	276.235			
Opbouwen BGT aanvulling kadernota 2016	13.492			
Vorbereidingskrediet huisvesting	150.000			
Programma 2 - Ruimte				
Herinrichting Ter Huivra-De Merk-G. Knolweg-EABstr. (VCJ)	69.642			
Verkeerskundige aanpassingen knooppunt Joure (2008)	117.834			
Aanleg fietspaden	310.902			
Herinrichten openbare ruimte MFC Oudehaske	143.070			
Halteplan Lemsterland	23.005			
Centrum Balk	399.554			
Waterfront Joure	122.569			
Kosten opruimen A7	919.071			
Rondweg Lemmer	1.300.000			
Zandwinning	100.000			
Verwijderingskosten kano- en vissteigers	45.000			
Kade 5-7 St Nic.	200.000			
KN14 Structuurvisie De Friese Meren (Omgevingsvisie)	116.519			
KN14 Watergangen op diepte brengen; diepteschouw	42.992			
Nog te realiseren verkoop Bantegaplein Lemmer	450.000			
Inrichten bushaltes conform de toegankelijkheidseisen	20.681			
Renovatie Park Heremastate fase 2	50.000			
Nieuwe Omgevingswet 2018	30.000			
Nieuwe omgevingswet	150.000			
Onderzoek sluisdeuren sluis Lemmer	25.000			
Voorkoming vervolgschade Westermartoren en toren	335.000			
Herstel Marwei	268.500			
Baggeren geulen buitenwater Lemmer	2.381.995			
Baggeren geulen buitenwater Lemmer aanvulling	1.000.000			
Vervanging oeverconstructies	91.800	26.000	12.000	
Tunnel Hollandiastraat	225.000			
Onkruidbestrijding	30.000			
Renovatie grondkeringen Lemmer	15.000			
Meerjarenperspectief afvalstoffenheffing	72.000			
Gemeentebreed invoeren begraafplaatsadministratie	111.419			
Project Sloten uitgelicht	25.000			
Actualisatie bestemmingsplan Buitengebied	120.000			
Toezicht permanente bewoning recreatiewoningen	25.000			
Woonvisie DFM 2018-2022	-	25.000	25.000	
Verplaatsen bilgewatervoorziening beroepsvaart	25.000			

Omschrijving	2017	2018	2019	2020
Programma 2 - Ruimte				
Grootschalig onderhoud pont Langweer	-	60.000		
Correctie op herschikking middelen vastgoed	130.000			
Negatieve boekwaarde vrijkomende schoollocaties	121.585			
Programma 3 - Economie				
Stimulering bedrijven vestiging / Glasvezel	177.042			
Economische Zaken	66.730			
Toeristische profilering Lemmer	16.497			
Masterplan toegangspoort Lemmer	1.615.000			
Harmonisatie toeristische visie	32.050			
Startersleningen marktconsultatie	393.301			
Ontwikkeling recreatie en toerisme Tsjukemar	250.000	100.000	100.000	
Programma 4 - Leefbaarheid en onderwijs				
Sociaal economisch beleid	74.412			
Overdracht scholen aan de Gearhing	29.240			
Sportzaal Echten Infrastructuur	58.943			
Onderhoud dorpshuizen	73.944			
Zwembad Joure (was ten onrechte in voorziening vastgoed opgenomen)	610.841			
Aanvraag programma onderwijshuisvesting 2016	50.000			
Consequenties inkomsten door komst Sportief Knooppunt	50.000			
Inkomstenderiving Evenementenhalcomplex	27.000			
AZC te Balk onderwijshuisvesting	299.697			
Handhaving en terugvordering Participatiewet	101.093	26.000		
Handhaving en terugvordering Participatiewet	105.000			
Constructiefout Mattheusschool Joure/CBS de Arke in Lemmer	74.000			
Vluchtelingendossier	100.000	50.000		
Realiseren van de verzilvering (extra middelen welzijnswerk)	200.000	150.000	100.000	
Frictie en ontwikkelbudget Sociaal Domein	224.860			
Doorontwikkeling werkprocessen en ict sociaal	62.000			
Culturele Hoofdstad 2018 (na amendement)	210.000	90.000		
Realisering ambitie aangepast sporten	30.000	15.000		
Sociale Veiligheid	100.000	100.000	100.000	
Programma 5 - Sociaal Domein				
Plan van aanpak statushouders	368.000			
Algemene dekkingsmiddelen				
Gebouwcontouren inwinnen/verkrijgen (Wet BAG)	4.524			
Verjonging personeel:				
Flankerend beleid zero base	479.140			
Opleidingen personeel	200.000			
Reorganisatie ruimtelijk beheer	16.328			
Bewerken archieven vm gemeenten (4 x € 58.000)	174.000	58.000		
Kosten invoering individueel keuzebudget	740.000			
Registratie in WOZ en BAG	100.000			
Digitale dienstverlening	125.000	125.000	125.000	
Inhuur Pastiel	155.000	155.000		
Formatie backoffice stijging aantal uitkeringen	300.000	209.000		
Inburgering en integratie statushouders	400.000			
Fasering zerobase	398.000	266.000		
Totaal van de onttrekkingen	17.487.094	1.455.000	462.000	0
Boekwaarde 31-12	1.917.000	462.000	0	0

Bijlage 4 Kredieten

x € 1.000

Kredieten te honoreren aanmeldingen		Investerings (kredieten)				
		2017	2018	2019	2020	2021
26.	Roazebosk en afwerking naastliggende omgeving van het project Knooppunt Joure	160				
27.	Gronddepots		192			
28.	Loop-/fietsbrug Skipsleat-Wyldehoarne		440			
29.	Straatweg Lemmer (Noordelijk deel)		680			
30.	Bijdrage realisatie landmark Joure		100			
31.	Driesprong Huisterheide/Langwarderdyk Sint Nicolaasga		200			
32.	Fietspad Nijemirdum		71			
33.	Better Bakhuizen: plein bij de kerk		146			
34.	Entree Museum Joure		154			
35.	Investering herinrichting museum Joure		100			
36.	Kruising De Dolton - Frankrijkdreef in Oudehaske/Vegelinsoord	87				
37.	Vervanging bruggen		190			
38.	Vervanging brugdek Riensluisbrug		325			
39.	Vervanging openbare verlichting		178	178	178	178
40.	Inrichting nieuwe gemeentewerf Zuid in Lemmer		165			
41.	Vervanging geluidscherm Haskerveldweg te Joure			165		
42.	Minicontainers oud papier	649				
43.	Ondergrondse afvalcontainers Vuurtorenweg Lemmer		25			
44.	Vervanging meubilair SCC De Hege Fonnen		53			
45.	Aanpassing materieel nieuw maaibeeld		177			
46.	Aanpassing materieel door omvormingen groen		140			
47.	Aanpassing materieel vanuit vGRP	55				
48.	Huisvesting muziekkorpsen in de Stuit in Joure		100			
49.	Oplossen knelpunt CVVO op sportpark De Rien		400			
50.	Gezamenlijke aanleg glasvezel	550				
51.	Aankoop 200 bureaustoelen	120				
52.	Zonnepanelen gemeentewerf Zuid in Lemmer	50				
	Bijstellen kredieten kadernota 2016					
*	Rehabilitatie wegen	1.445	1.628	1.500	1.500	1.500
*	Oeverconstructies vaarwegen	110	320	500	1.000	1.000
*	Vervangingsinvesteringen tractie	568	515	242	513	935
Totaal kredieten gehonoreerde aanmeldingen		3.794	6.299	2.585	3.191	3.613

Toelichting *: zie 4.3.2 mutaties bestaand beleid